

Mahabharata

Turinys

1. Karalius Šantanu.....	5
2. Prakeiktų Ašta Vasusų istorija.....	7
3. Devavrata tampa Bhišma.....	8
4. Vičitravijos vestuvės. Ambos kerštas.....	10
5. Trys broliai.....	12
6. Princų vestuvės. Gandhari. Kunti.....	13
7. Kauravai ir Pandavai.....	15
8. Kunti ir Pandavai atvyksta į Hastinapūrą.....	17
9. Durjodhanos pavydas.....	18
10. Guru Drona atvyksta į Hastinapūrą.....	20
11. Princų apmokymas.....	21
12. Ekalavijos atsidavimas.....	23
13. Princai demonstruoja savo gebėjimus.....	24
14. Karna.....	26
15. Dronačarijos Gurudakšina.....	27
16. Dervų rūmai Varanavata.....	28
17. Demonų karalius Hidimb.....	30
18. Bhima susituokia su Hidimba.....	31
19. Kova su Bakasura.....	32
20. Ardžuna atvyksta į Draupadi svajamvarą.....	34
21. Pandavai grįžta į Hastinapūrą.....	36
22. Khandavavanos miško sudeginimas.....	37
23. Ardžunos išvaymas.....	39
24. Neįveikiamas karalius Džarasandha.....	41
25. Šišupalos mirtis.....	43
26. Žaidimas kauliukais.....	45
27. Krišna padeda Draupadi.....	47
28. Pandavų išvaymas.....	49
29. Ardžuna įgauna šventą ginklą.....	52
30. Ardžuna Indralokoje, Dievo Indros karalystėje.....	54
31. Pandavų gyvenimas miške.....	56
32. Karna paaukoja savo šarvus ir auskarus.....	58
33. Jakšos klausimai.....	59
34. Pandavai gyvena inkognito.....	61
35. Kičakos mirtis.....	62

36. Ardžunos žygdarbiai Brihanalos pavidale.....	64
37. Pasiruošimas karui.....	66
38. Taikos pasiūlymas.....	68
39. Šri Krišna – taikdarys.....	70
40. Kunti susitinka su Karna.....	71
41. Paskutiniai pasiruošimai. Gitos mokymas.....	72
42. Karas prasidėjo!.....	76
43. Bhišma nugalėtas.....	78
44. Abhimanju mirtis.....	81
45. Susitvarkymas su Džajadratha. Dronačarijos mirtis.....	84
46. Bhima užmuša Dušasana.....	87
47. Dviejų didingų lankininkų dvikova.....	88
48. Durjodhanos mirtis.....	89
49. Pandavai grįžta į Hastinapūrą.....	92
50. Atsisveikinimas su Krišna.....	94
51. Judhištira keliauja į rojų.....	95

Įvadas

Mahabharata – tai vienas iš didingiausių pasaulinės literatūros kūrinių, legendinis senovės Indijos epas, kuris iki šių dienų traukia skaitytojus ir galutinės esmės ieškotojus. Literatūrinis Mahabharatos pasakojimas supažindina skaitytojus su pagrindiniais Mahabharatos epo herojais, įvykiais, padeda suvokti aukščiausius etinius ir dorovinius principus, kuriais per daugybę amžių buvo statoma Vedinė civilizacija.

Šioje knygoje rasite trumpą literatūrinį Mahabharatos epo pasakojimą.

© Vertimas: Rimantas Genys, 2025

© Iliustracija: klubas OUM.RU

1. Karalius Šantanu

Prieš daug tūkstančių metų Senovės Indijoje (Bharatoje) gyveno karalius Šantanu. Jis valdė Hastinapūro karalystę. Kartą karalius iškeliavo į medžioklę. Medžiodamas jis pasiekė Gangos upės krantus. Ir ten, ant kranto, pamatė nuostabią merginą, kuri vaikščiojo palei upę. Sužavėtas jos grožio, karalius ištarė jai:

– O nuostabioji Devi! Aš – Šantanu, Hastinapūro karalius. Ar galėčiau sužinoti, kas tu? Aš sužavėtas tavo grožio. Būk mano žmona ir Hastinapūro karaliene! Aš pasiruošęs tau atiduoti visus savo turtus. Ar tekėsi už manęs?

Nuostabi mergina švelniai nusišypsojo ir pasakė:

– O, karaliau, mano vardas Ganga. Aš tekėsiu už tavęs, tačiau tik jeigu tu priimsi mano sąlygas.

Patenkintas atsakymu Šantanu pasakė:

– Aš pasiruošęs išpildyti visas tavo sąlygas, kad tik tu taptum mano žmona!

– Tokiu atveju štai mano sąlygos: niekada neklausk kas aš ir iš kur aš atsiradau. Patinka tau tai ar ne, aš darysiu viską, kas manysiu reikalinga, o tu neturi manęs stabdyti. Be to, tu niekada nepysi ant manęs arba nekelsi man nepatogumų. Tą akimirką, kai tu sulaužysi bent vieną iš mano sąlygų, aš paliksiu tave ir išnyksiu, – tokia buvo Gangos kalba.

Šantanu buvo taip apakintas merginos grožio, kad priėmė visas jos sąlygas. Gangos ir Šantanu vestuvės buvo prabangios ir linksmos. Ganga tapo nuostabia ir mylinčia žmona. Šantanu buvo labai laimingas.

Greitai Ganga pagimdė sūnų. Kai tik berniukas gimė, motina paėmė jį ant rankų ir paliko rūmus. Šantanu užsinorėjo sužinoti kur iškeliavo karalienė su jų sūnumi. Ir jis atsargiai nusekė paskui ją.

Kai Ganga priėjo prie upės kranto, ji nuleido vaiką į vandenį. Šantanu, kuris slėpėsi už medžio, pasibaisėjo pamatęs, kokį žiaurų poelgį atliko karalienė. Jis buvo įniršęs ir norėjo sustabdyti savo žmoną, tačiau prisiminė apie priesaiką, duotą jai prieš vestuves. Todėl jam teko nuolankiai priimti karalienės poelgį.

Taip Ganga pagimdė septynis sūnus. Vieną paskui kitą karalienė nešė kūdikius prie upės ir atiduodavo juos vandeniui. Ji nužudė septynis savo asmeninius sūnus! Karalius Šantanu nekentė Gangos už jos žiaurumą. Tačiau jis pažadėjo nesikišti, ką ji bedarytų.

Kai gimė aštuntas vaikas, Ganga taip pat paėmė jį ant rankų ir iškeliavo prie upės. Ir vėl Šantanu nusekė paskui ją. Kai Ganga pradėjo nuleidinėti kūdikį į vandenį, Šantanu sustabdė ją riksmu:
– O, žiaurioji moteris, sustok! Tu užmušei septynis mūsų sūnus nuskandinusi juos upės vandenyse. Kokia tu beširdė! Šį kartą aš neleisiu tau nužudyti šio berniuko.

Išklausiusi karaliaus Šantanu, Ganga atsakė:

– O, karaliau, ar prisimeni savo pažadą? Tu pasakei, kad nestabdysi manęs jokiais aplinkybėmis. Šiandieną tu sulaužei savo priesaiką. Todėl aš palieku tave. Žinok, aš – Ganga, rojaus planetų Deivė.

– O! Deive Ganga! – sušuko karalius Šantanu. – Kodėl tu nusileidai į žemę moters kūne? – paklausė jis.

Ganga atsakė:

– Mano atėjimo priežastimi tapo šventojo prakeikimas. Jo vardas Vasištha. Šventasis Vasištha prakeikė aštuonis pusdievius, Ašta Vasusus, kurie gyveno rojaus planetose. Prakeikimas įpareigojo pusdievius gimti žmonėmis Žemėje. Šie pusdieviai maldavo manęs tapti jų motina Žemėje ir kaip galima greičiau išlaisvinti juos nuo gyvenimo žmogiškuose kūnuose. Kad grįžtų į rojaus planetas, jie paprašė: „Prašome, Deive Ganga, kai tik mes gimsime, paskandink mus savo vandenyse. Taip mes priimsime greitą mirtį ir pakilsime į rojų.“

– Štai kodėl, karaliau Šantanu, aš paprašiau tavęs nekliudyti man, ką aš bedaryčiau. Visi septyni pusdieviai, kuriuos aš paskandinau Gangos upėse, pasiekė rojaus planetas. Prabhasa gimė mūsų aštuntuoju sūnumi. Aš išeinu ir pasiimu jį su savimi. Kai jis užaugs, aš grąžinsiu jį tau, – pasakiusi šiuos žodžius, Deivė Ganga išnyko kartu su berniuku.

2. Prakeiktų Ašta Vasusų istorija

Deivė Ganga kartu su sūnumi iškeliavo į rojų. Karalius Šantanu pasiliko visiškai vienas. Jo siela prisipildė liūdesio. Noras gyventi užgeso.

Aštuoni pusdieviai, žinomi kaip Ašta Vasusai, gyveno rojuje. Kartą jie nusileido į Žemę kartu su savo žmonomis ir pradėjo vaikščioti šalia vieno kalno. Ant šito kalno atsiskyres gyveno Šventasis išminčius Vasištha. Ašta Vasusai priėjo prie išminčiaus trobelės, tačiau jo pačio tuo metu namuose nebuvo. Vieno iš Vasusų žmona pamatė Nandini, šventą Vasišthos karvę. Ji pasakė savo vyrui:
– Gauk man šią karvę. Aš noriu ją padovanoti savo draugui, gyvenančiam Žemėje.

Vasusas bijojo Vasišthos pykčio, todėl gauti karvę Nandini jis paprašė pačio jauniausiojo Vasu, Prabhasu. Prabhasa buvo drąsus, tačiau jis niekada nesusimąstydavo apie savo poelgių pasekmes. Jis nuėjo į šventojo trobelę ir pavogė karvę Nandini ir jos teliuką.

Kai Vasištha grįžo į trobelę, pamatė kas prapuolė ir sunerimo. Išminčius paniro į meditaciją tam, kad išsiaiškintų kur pradingo jo gyvūnai. Savo trečia akimi jis pamatė kas ir kaip atliko vagystę. Įniršęs Vasištha prakeikė Vasusus gimti Žemėje žmogiškomis būtybėmis. Ašta Vasusai išsigando prakeikimo, todėl jie atėjo į šventojo trobelę ir pradėjo maldauti:
– O šventasis žmogau, mes atlikome milžinišką klaidą, prašome, atleisk mums! Mes negalėsime laimingai gyventi Žemėje. Prašome, pasiimk savo prakeikimą atgal.

Vasištha išgirdęs Ašta Vasusų atgailą sušvelnėjo ir pasakė:

– Aš negaliu atšaukti savo prakeikimo. Jūs turėsite gimti žmogiškomis būtybėmis ir nusileisti į Žemę. Tačiau jūs visi, apart Prabhasos, grįšite į rojų iš karto po gimimo. Prabhasa turės visą savo gyvenimą gyventi Žemėje.

Išgirdęs Vasišthos žodžius, Prabhasa apsipylė karčiomis ašaromis. Norėdamas jį nuraminti, išminčius pasakė:

– Aš laiminu tave tapti didingu žmogumi. Žmonės Žemėje garbins ir gerbs tave už drąsą, žinias ir išmintį.

Gavę Šventojo palaiminimą, Ašta Vasusai iškeliavo prie Gangos, rojaus Deivės. Jis pradėjo jos prašyti:

– Deive Ganga, prašome, tapk mūsų motina Žemėje ir išlaisvink nuo prakeikimo, duoto išminčiaus Vasišthos. Nusileisk į Žemę ir ištekėk už kilnaus žmogaus. Kai tik pas jus gims vaikai, paskandink juos savo vandenyse. Taip mes numirsime ir greitai grįšime į rojų.

Ganga gera ir mylinti Deivė. Ji nusileido į Žemę moters formoje ir ištekėjo už karalius Šantanu. Ji pagimdė septynis Vasusus ir visus juos nuskandino Gangos upėje. Taip Ašta Vasusai išsilaisvino nuo prakeikimo ir grįžo į rojų. Prabhasa tapo aštuntuoju Gangos sūnumi. Jo Šantanu neleido paskandinti upėje. Pagal nustatytas sąlygas prieš vestuves, Ganga paliko savo vyrą ir grįžo į rojų kartu su jų aštuntuoju sūnumi. Deivė-motina davė sūnui vardą: Devavrata. Ganga rūpinosi juo, dovanojo meilę ir augino, kaip prinčą. Devavrata taip pat žinomas vardu Gangaja – Gangos sūnus.

3. Devavrata tampa Bhišma

Po to kai Ganga paliko savo vyrą ir grįžo į rojų, karalius Šantanu toliau vienas valdė Hastinapūro karalystę. Kiekviena jo diena praeidavo sielvarte. Jis atsisakė visų pasaulietiško gyvenimo malonumų ir pradėjo gyventi kaip atsiskyrėlis. Taip praėjo 25 metai.

Kartą karalius Šantanu vaikščiojo po Gangos upės krantą. Netikėtai jis pamatė gražų jaunuolį, kurios išvaizda buvo kaip pusdievio Indros. Jaunuolis paleido strėlę į upę, norėdamas sustabdyti jos tekėjimą. Šantanu pradėjo stebėti jį su nuostaba. Tuo metu prieš karalių atsirado Deivė Ganga ir pasakė:

– Tai tavo sūnus Devavrata. Aš išmokiau jį Vedų, Šastrų ir visų įgūdžių rūšių. Jis puikiai šaudė iš lanko ir gabus politikoje. Jis drąsus jaunas žmogus. Dabar atėjo laikas, kai tu gali jį pasiimti į savo rūmus.

Pasakiusi tai Ganga palaimino sūnų ir išnyko. Karalius Šantanu ir Devavrata iškeliavo kartu į karališkus rūmus.

Šantanu buvo laimingas susitikęs su sūnumi. Devavrata turėjo visas karaliaus savybes. Tėvas paskyrė jį Hastinapūro sosto įpėdiniu.

Kartą Šantanu vaikščiojo po Jamunos upės krantą. Staiga jį sužavėjo saldus aromatas. Karalius nuėjo ta kryptimi, iš kur sklido aromatas. Ten jis pastebėjo gražią merginą–žveję. Aromatą skleidė jos nuostabus kūnas. Ji buvo žvejė, tačiau žuvimi nuo jos nekvepėjo. To priežastis buvo šventojo Parašaros palaiminimas, kuris jai davė šią dovaną už artumą su ja. Rezultate gimė berniukas, vėliau tapęs didingu išminčiumi Vjasa, Vedų autoriumi ir žinovu. Mergina pagimdžiusi išsaugojo švarą ir skaistybę.

Karalius Šantanu mandagiai užkalbino merginą ir pasiūlė jai ištekėti už jo. Devi atsakė:

– Aš – žvejo dukra. Mano vardas Satjavati. Jūs, karaliau Šantanu, galite susitikti su mano tėvu ir, jeigu jis sutiks, aš su džiaugsmu tekėsiu už jūsų.

Satjavati tėvas, Daašradža buvo žvejų karalius. Jis buvo protingas, tačiau godus ir savimyla. Štai ką jis atsakė Šantanu:

– Aš atiduosiu dukrą tekėti už tavęs, tik jeigu tu pažadėsi, kad jos sūnus taps Hastinapūro sosto įpėdiniu.

Karalius Šantanu jau paskelbė Devavratą Hastinapūro sosto įpėdiniu. Jis negalėjo pakeisti savo sprendimo ir pasielgti su Gangos sūnumi nesąžiningai. Tačiau jeigu Šantanu neatliks Daašradžos sąlygos, tai negalės vesti savo numylėtosios Satjavati. Nuliūdęs jis grįžo į Hastinapūro karalystę.

Po susitikimo su Satjavati ir jos tėvu karalius nuliūdo ir paniro į neviltį. Iš ministrų Devavrata sužinojo savo tėvo liūdesio priežastį. Jam buvo svarbu matyti tėvą Šantanu laimingą ir ramų. Būtent todėl Gangos sūnus iškeliavo į susitikimą su žvejų karaliumi ir pasakė jam:

– Aš, Devavrata, karaliaus Šantanu sūnus. Jeigu jūs išleisite savo dukrą tekėti už mano tėvo, aš pažadu, kad jos sūnus taps Hastinapūro įpėdiniu princu!

– Aš tikiu, kad tu išlaikysi savo pažadą. Tačiau tavo sūnūs bus drąsus, kaip tu. Kas, jeigu jie turėdami didingą jėgą, atims iš mano anūko vietą soste ir užgrobs karalystę jėga? – atsakė Daašradža.

Devavrata ištempė ranką ir pareiškė:

– Aš, Devavrata, karaliaus Šantanu sūnus, dalyvaujant Saulei, Mėnuliui ir Dievams prisiekiu, kad niekada neturėsiu vaikų. Aš pažadu laikytis brahmačarijos (celibato) visą savo gyvenimą.

Jis sutvirtino priesaiką krauju, padaręs pjūvį rankoje. Kai tik Devavrata ištarė savo priesaiką, rojaus planetų Dievai apipylė jį gėlėmis. „Bhišma! Bhišma!” – visur girdėjosi Žemėje ir Rojuje. „Bhišma” – tai tas, kuris susitvarkė su sunkiausia iš užduočių. Nuo to laiko Devavrata buvo žinomas kaip „Bhišma” – Tas, kuris davė ir atlieka pačią sunkiausią priesaiką.

Po to jis kartu su Satjavati atvyko į Hastinapūrą. Patenkintas Bhišmos pasiaukojimu ir ryžtingumu, Šantanu padovanojo sūnui palaiminimą. Jis ištarė:

– Tu priimsi mirtį tuomet, kai pats to panorėsi!

Karalius Šantanu susituokė su žvejų princese. Po vestuvių Satjavati pagimdė du sūnus – Čitrangadu ir Vičitravirją. Čitrangadas buvo užmuštas kovoje. Vičitravirja, būdamas vieninteliu įpėdiniu, buvo paskelbtas Hastinapūro princu.

4. Vičitravijos vestuvės. Ambos kerštas

Kadangi pas prinčą Čitrangadą nebuvo sūnų, tai Hastinapūro sostas pagal paveldėjimą atiteko jo jauniausiam broliui Vičitravirjai.

Karalienė-motina Satjavati nusprendė savo sūnui rasti žmoną. Jai pranešė, kad Kaši karalius rengia svajamvarą savo trims dukroms: Ambai, Ambikai ir Ambalikai. Princesės buvo gražios, išsilavinusios ir gerai išauklėtos. Todėl daugelis karalių ir princų iš visos šalies atvažiavo joms pirštis.

Karalienė-motina nurodė Bhišmai keliauti į svajamvarą, į Kaši karalystę ir atnešti princeses kaip žmonas Vičitravirjai.

Bhišma prisiekė tarnauti Hastinapūro sostui ir atlikti bet kokius Hastinapūro valdovo nurodymus. Todėl jis pagrobė Kašio karalystės princeses pirmąją svajamvaros dieną.

Kai Bhišma vežė merginas savo kolesnycoje (vežime) atgal į Hastinapūrą, jį pavijo karalius Šalva iš Subalo. Dalykas tame, jog Šalva ir vyriausioji iš princesių Amba buvo įsimylėjeliai. Jie prisiekė po svajamvaros tapti vyru ir žmona. Šalva atėjo išgelbėti Ambos. Jis iškvietė Bhišmą į dvikovą. Tačiau Bhišma nugalėjo Šalvą ir toliau tęsė keliauti savo keliu į Hastinapūrą kartu su visomis trimis princesėmis.

Hastinapūre jau ėjo pasiruošimai princo Vičitravirjos vestuvėms. Tačiau princesė Amba atsisakė tekėti už Hastinapūro princo. Ji buvo supykusi ant Bhišmos už pagrobimą. Amba jam pasakė: – Savo širdimi aš pasirinkau sau vyrą karalių Šalvą ir prisiekiau ištekėti už jo. Leiskite man grįžti pas jį.

Bhišma sutiko paleisti princesę Ambą. Jis manė, jog negalima ištekinti merginos prieš jos valią.

Tačiau, kai Amba grįžo pas savo numylėtąjį, jis atsisakė jos. Pagal tradicijas, atstumtos merginos garbė buvo sutepta. Ištekėti jai buvo neįmanoma. Kas ją priims? Dabar ji negalės atnešti laimės į vyro namus. Amba buvo neviltyje. Visi jos laimingo gyvenimo lūkesčiai subyrėjo į dulkes. Tuomet ji nusprendė grįžti į Hastinapūrą išreikšti savo pretenzijas Bhišmai.

– Niekas nenori vesti manęs, – pareiškė Amba. – Tu tas, dėl kurio mano gyvenimas sugriautas. Todėl aš noriu, kad tu vestum mane!

Tačiau Bhišma paaiškino merginai, kad jis prisiekė tarnauti Hastinapūro sostui, išsaugant brahmačarijos (celibato) įžadą. Ir negali sulaužyti savo priesaikos.

Amba buvo labai pikta ant Bhišmos. Dėl jo pažado ir atsidavimo dharmui su ja įvyko neteisingumas. Amba neapkentė Bhišmos laikydama, kad jis – visų jos kančių priežastis. Ji prisiekė atkeršyti!

Supykusi princesė pradėjo ieškoti pagalbos pas didingus karius, kad nubaustų savo įžeidėją. Tačiau niekas neišdrįso mesti iššūkio didingajam Bhišmai.

Amba atsiskyrė askezės atlikimui. Askezės rezultatu tapo girlianda iš amžinai šviežių gėlių. Tas, kuris užsidės šią girliandą, galės dvikovoje įveikti Bhišmą.

Amba paėmė girliandą ir iškeliavo į kelią. Ji ieškojo to, kas sutiktų apsaugoti jos interesus ir padėtų atkeršyti. Tačiau nei vienas karalius nesutiko užsidėti ant savęs girliandos. Visi kšatrijai Bharatoje gerbė ir bijojo galingojo Bhišmos. Nusivylusi ir neviltyje Kašio princesė pakabino girliandą ant karaliaus Drupados rūmų durų ir išėjo į mišką.

Miške šventi atsiskyrėliai patarė Ambai kreiptis pagalbos pas Parašuramą, didingojo Bhišmos mokytoją. Amba atėjo pas Parašuramą ir išdėstė jam savo tragišką istoriją. Parašuramą sutiko atstatyti teisingumą. Jis iššaukė į dvikovą savo mokinį Bhišmą, tačiau pralaimėjo jam.

Tuomet Amba pradėjo daryti atšiaurią askezę Himalajuose, kad gautų Viešpaties Šivos malonę. Šiva atsirado prieš Ambą ir palaimino ją:

– Kitame gyvenime tu tapsi Didingojo Bhišmos mirties priežastimi.

Princesė Amba įėjo ant paaukojimo laužo, kad greičiau pabaigtų savo dabartinį gyvenimą ir atgimtų iš naujo. Toks stiprus buvo jos keršto troškimas!

Savo naujame gyvenime Amba tapo karaliaus Drupados dukra, Šikhandini. Kai Drupada sužinojo apie jos praėjusį gyvenimą ir priesaiką atkeršyti Bhišmai, tai išsiuntė Šikhandini į mišką. Ten ji atsidavė atšiauriai askezei, už ką jai buvo dovanotas vyriškas kūnas ir naujas vardas „Šikhandi“. Šikhandi pradėjo mokytis karo meno ir laukti susitikimo su Bhišma momento.

5. Trys broliai

Vičitravirja susituokė su Ambika ir Ambalika. Jie pragyveno kartu keletą metų, tačiau vaikų pas juos nebuvo. Vičitravirja nuo gimimo buvo ligotas ir silpnas, todėl numirė visiškai jaunas. ir nepaliko po savęs palikuonių.

Karalienė Satjavati ir Bhišma buvo susirūpinę tuo, kad Kuru dinastijoje nėra įpėdinio. Karalienė-motina kreipėsi į Bhišma pagalbos.

– Tu vienintelis Kuru dinastijos vyras. Prašau tavęs, susituok. Tai suteiks mums sosto įpėdinį!

Bhišma atsakė:

– Karalienė-motina, galbūt, jūs pamiršote apie mano priesaiką... Tačiau kaip aš galiu pamiršti apie ją?! Aš pasiruošęs atsisakyti trijų pasaulių ir karalystės rojuje, tačiau nesulaužysiu duotos priesaikos!

– Tu nepasiruošęs sulaužyti savo priesaikos! Aš gi negaliu ramiai žiūrėti, kaip miršta Kuru dinastija! Mums reikia greitai išspręsti šią problemą! Kreipkimės patarimo pas šventąjį Vjasą Muni, – pasakė karalienė.

Bhišma sutiko.

Satjavati ištarė maldas didingam išminčiui Vjasai, savo pirmagymiui sūnui. Vjasa atsirado prieš ją. Išklauses prašymą, jis sutiko padėti. Nuo jo Ambika, Ambalika ir Ambikos tarnaitė gavo galimybę pagimdyti sūnus.

Reikiamu metu Ambika pagimdė sūnų Dhritaraštrą aklą nuo gimimo. Ambalika – Sūnų Pandu. Ambikos tarnaitė – sūnų Vidurą.

Šie trys berniukai gimė pagal šventojo Vjasos palaiminimą ir buvo paskelbti Kuru dinastijos įpėdiniai. Bhišma augino juos kaip asmeninius sūnus. Jis mokė jų dharmos įstatymų, karo meno, politikos.

Dhritaraštra buvo vyriausias iš trijų brolių. Visą savo gyvenimą jis siekė įgauti Hastinapūro sostą. Tačiau dėl itin didelio valdžios noro ir įgimto aklumo iš vyriausio brolio buvo atimta teisė užimti karalystę. Hastinapūro karaliumi tapo vidurinis iš trijų brolių – Pandu. Vidura tapo pagrindinis ministras, o Dhritaraštra vyriausias kariuomenės vadas.

Bhišma priėmė sprendimą, kad atėjo laikas brolių vestuvėms. Tai turėjo aprūpinti tolimesnį Kuru dinastijos klestėjimą. Princai pakluso dėdės valiai ir sutiko tuoktis.

Karalienė-motina ir Bhišma pradėjo ieškoti princams tinkamų nuotakų.

6. Princų vestuvės. Gandhari. Kunti

Kuru dinastijos brahmanai paskelbė, kad karaliaus Subalos iš Gandharos dukra vardu Gandhari gavo palaiminimą nuo Viešpaties Šivos tapti šimto sūnų motina. Tai galėjo šeimai atnešti didelę laimę.

Karalienė-motina ir Bhišma nuo Hastinapūro karalystės vardo išsiuntė princesei Gandhari pasiūlymą tapti princo Dhritaraštros žmona. Ši sąjunga būtų naudinga Gandhar karalystei. Žinodama apie tai, Gandhari sutiko susituokti su akluoju. Atlikdama savo pareigą, Gandhari priėmė įžadą nešioti ant akių raištį visą gyvenimą, kad išdalintų likimą su vyru.

Tačiau Gandhari brolis Šakuni nepalaikė savo sesės požiūrio. Tame, kad jo mylimai sesei teko užrišti akis raiščiu, Šakuni kaltino Bhišmą ir visą Kuru dinastiją. Jis nusprendė pašvęsti savo gyvenimą tam, kad atkeršytų už savo sesės kančias. Šakuni atvažiavo į Hastinapūrą ir pradėjo gyventi karališkuose rūmuose.

Pas Šurseną, Vasudevos tėvą, buvo dukra vardu Pritha. Šursenos pusbrolis Kuntibhodža neturėjo asmeninių vaikų. Todėl Šursena išsiuntė savo dukrą gyventi į Kuntibhodži karalystę. Pritha pradėjo nešioti vardą „Kunti“ savo naujo tėvo garbei.

Kartą į Kuntibhodži atvyko didingas šventasis Durvasa. Princesė Kunti padedinėjo jam su dėmesingumu ir atsidavimu. Patenkintas jos tarnyste, Durvasa davė Kunti ypatingą mantrą. Išardama šią šventą mantrą, Kunti galėjo iškviesti bet kokį Dievą. Ir tas turėjo apdovanoti ją sūnumi. Toks vaikas turėjo visas savo tėvo savybes.

Išminčius Durvasa iškeliavo savo reikalais. Kunti pasiliko rūmuose. Ji užsimanė patikrinti mantros poveikį. Kunti ištarė mantrą ir pakvietė pas save Saulės Dievą, Surją. Savo atsiradimu jis apakino merginą. Drebėdama iš baimės Kunti paprašė:

– Prašau jus, Surja, išeikite. Man nereikalingas vaikas. Aš tik norėjau patikrinti šventos mantros veikimą.

Saulės Dievas atsakė:

– Tu pakviete mane. Mantra turi milžinišką jėgą. Aš negaliu grąžinti šios jėgos atgal. Ši jėga tavo vaikui duos gimimą.

Ištaręs tai, Surja padovanojo Kunti sūnų, kuris nuo gimimo buvo aprengtas šarvais (kavača), o ausyse pas jį spindėjo auskarai (kundalai).

Taip Kunti tapo motina, nebūdama ištekėjusi. Bijodama nuteisimo iš žmonių pusės, ji padėjo vaiką į pintinę ir paleido jį palei upės Gangos tėkmę. Kunti raudėjo. Ji apgailėstavo dėl to, kas nutiko. Jai buvo gėda ir skaudu.

Plaukiančią pintinę su vaiku pastebėjo Adhiratha, važnyčiuotojas iš Hastinapūro. Adhiratha ir jo žmona Radha gyveno tylų ir kuklų gyvenimą. Pas juos nebuvo asmeninių vaikų, todėl berniuko atsiradimą jie priėmė kaip palaiminimą iš aukščiau. Nauji tėvai davė berniukui vardą Vasusena ir pradėjo auginti jį su milžinišku rūpesčiu ir meile.

Tuo laiku karalienė Kuntibhodža organizavo Kunti svajamvarą. Karaliai ir princai iš visos šalies atkeliavo pas ją. Pandu taip pat atvyko dalyvauti. Kunti turėjo visus didingiausias nuopelnus ir doroves. Daugelis norėjo matyti ją kaip savo žmoną. Pandu charakteris ir savybės, kurias jis išreikšdavo išbandymo metu, apstulbino Kunti. Būtent jį Kunti išskyrė tarp visų karalaičių ir pasirinko į vyrus, pakabinusi ant kaklo girliandą iš gėlių. Pandu grįžo į Hastinapurą su nuotaka. Įvyko prabangios vestuvės.

Po kurio laiko Bhišma pasiūlė Pandu susituokti antrą kartą. Tai buvo reikalinga Hastinapurui įtakos sustiprinimui. Pandu sutiko atlikti dėdės nurodymą. Bhišma surinko didelę armiją ir iškeliavo į Madros sostinę. Madros karalius pagarbiai sutiko svečią ir paklausė jo atvykimo priežasties.
– Aš atvykau čia prašyti jūsų dukros rankos dėl Pandu, – atsakė Bhišma.

Madros karalius atsakė:

– Aš su džiaugsmu priimu jūsų pasiūlymą. Tačiau pagal mūsų tradiciją už nuotaką reikia duoti išpirką.

Bhišma padėjo prieš karalių dovanas. Milžiniškus turtus, auksą, brangakmenius. Taip buvo organizuotos Pandu ir princesės Madri vestuvės.

Pandu kurį laiką praleido laimingai su savo dviem žmonimis.

Tuomet jis, kaip milžiniškos armijos vadas, iškeliavo plėsti karalystės ribų. Pandu prijungė prie Hastinapurui daugelį žemių. Kaip tų naujų provincijų vasalai valdovai atidavė Hastinapurui daugybę turtų, kuriuos karalius Pandu atvežė su savimi namo. Su pergale grįžo Pandu į Hastinapurą ir padėjo prie savo dėdės Bhišmos pėdų viską, ką gavo karo žygyje.

Vėliau Bhišma organizavo Viduros ir Parašavi vestuves, karaliaus Devaki dukros.

7. Kauravai ir Pandavai

Pandu teisingai valdė karalystę. Jam valdant gyventojai klestėjo. Jie buvo patenkinti savo karaliumi ir sakė: „Dievų malonė liejasi ant mūsų dėka gerovinio karaliaus Pandu ir jo nuopelnų!”

Kartą Pandu iškeliavo į medžioklę. Miške jis pastebėjo elnią su patele. Pandu prisitaikė ir paleido į juos penkias strėles. Sužeisti ir tekantys krauju gyvūnai nukrito ant žemės. Kai Pandu priėjo prie jų arčiau, tai pamatė vyrą ir moterį užmuštus jo strėlėmis. Gyvūnų formą priėmė šventasis vardu Dama ir jo žmona. Nepažinęs to, Pandu mirtinai juos sužeidė. Mirdamas šventasis Dama ištarė prakeiksmą:

– Tu užmušei mane ir mano žmoną. Aš prakeikiu tave! Tu mirsi vos prisilietęs prie savo žmonos!

Pandu apstulbo išgirdęs prakeiksmą. Kaip gali valdyti tautą tas, kuris atliko sunkią švento žmogaus nužudymo nuodėmę? Kokį pavyzdį jis rodys pavaldiniams? Jis atsižadėjo nuo sosto ir karališko gyvenimo rūmuose. Kartu su žmonomis Pandu persikėlė į mišką atlikti askezes.

Pandu nesuspėjo pradėti vaikų iki prakeiksmo ištarimo. todėl buvo neaišku kas taps Hastinapūro įpėdiniu. Sosto karaliumi ir saugotoju buvo paskelbtas Dhritaraštra. Karalienė-motina Satjavati, Bhišma ir ministras Vidura padedinėjo jam valdyti šalį. Senas Dhritaraštros noras išsipildė! Vis tik likę suprato, kad jis nepilnai atitinka užimamą padėtį ir laukė kas bus toliau.

Pandu gyveno kaip atsiskyrėlis ir darė askezes, kad išpirktų savo nuodėmes. Kartą Kunti sukaupusi drąsą papasakojo vyrui apie šventą mantrą, kurią jai padovanojo išminčius Durvasa. Sužinojęs, kad kunti gali gauti sūnus šventos mantros jėga, Pandu davė savo pritarimą tam. Taip Kunti tapo trijų sūnų motina: Judhištira gimė nuo mirties Dievo Jamaradžos, Bhima gimė nuo vėjo Dievo Vaju ir Ardžuna, kurio tėvas buvo pats Indra, Dievų karalius.

Judhištiros vardas reiškia „neįveikiamas kovoje”. Jis gimė pirmas ir tapo vyriausiu iš brolių. Tai davė jam pirminę teisę į karaliaus sostą.

Bhima nuo gimimo turėjo milžinišką jėgą ir energiją. Jo kūnas buvo stiprus ir sunkus. Kai vėjo Dievas Vaju dovanavo Kunti Bhimą, vaikas išslydo iš jo rankų ir nukrito ant akmens. Mažasis Bhima pasiliko sveikas, o štai akmuo sudužo į gabaliukus! Dėl nepasotinamo apetito jį dar pavadino „Vrikodara”, „žmogus su vilko skrandžiu”. Jis galėjo suvalgyti milžinišką kiekį maisto ir pasilikti alkanu! Bhima pasisotindavo tik tada, kai Kunti maitino jį iš savo rankų.

Trečias sūnus, Ardžuna, kai išaugo tapo geriausias lankininkas. Taip pat jį pavadino „Partha”, kas reiškia „Prithi sūnus”. Ardžuna galėjo šaudyti abiem rankom, dėka to jis buvo žinomas kaip „Savjasači”, o taip pat šaudyti tamsoje. Viešpats Krišna meiliai pavadino jį „Kaunteja”, „Kunti sūnus”.

Kunti davė šventą mantrą antrai Pandu žmonai Madri. Išardama ją, Madri gavo du sūnus: Nakulą ir Sahadevą. Jie gimė pagal Ašvinikumarų, Dievų–dvynių palaiminimą, kurie užsiima gydymu. Ašvinikumarai buvo patys gražiausi tarp visų Dievų. Nakula ir Sahadeva peveldėjo iš jų grožį ir gebėjimą gydyti. Nakula tapo geriausiu raiteliu ir mokėjo gyvūnų kalbą, o Sahadeva – astrologijos žinovas. Tačiau jis niekada nepranašaudavo ateities, jeigu jo apie tai neprašydavo.

Penki Pandu sūnūs tapo žinomi kaip Pandavai. Jie kartu su tėvais, gyveno taikų ir atsiskyrusį gyvenimo būdą miške. Tuo metu Hastinapūre įvyko nerimą keliantys įvykiai.

Pagal Viešpaties Šivos palaiminimą Gandhari, aklo Dhritaraštros žmona, pagimdė šimtą sūnų. O taip pat vieną dukrą vardu Dušala.

Vyriausias iš šimto sūnų buvo Durjodhana. Jo atsiradimas pasaulyje buvo lydimas daugybe durnų ženklų. Girdėdami jo verksmą grifai, šakalai ir varnos visose apylinkėse pradėjo kaukti. Stiprus uraganas užėjo ant Hastinapūro. Visur mieste prasidėjo gaisrai. Tai pranašavo bėdą Kuru dinastijai.

Pagrindinis ministras Vidura stengėsi apsaugoti karališkos šeimos ateitį. Jis kreipėsi patarimo pas išminčius. Atsakymas buvo: „Kad išgelbėti šeimą galima paaukoti vieną jos narį, kad išgelbėti kaimą galima paaukoti vieną šeimą, kad išgelbėti šalį – vieną kaimą, o kad išgelbėti sielą galima paaukoti viską pasaulyje!”

Su sunkia širdimi Vidura nuėjo pas vyriausią brolių Dhritaraštra ir pasakė:

– Tavo sūnaus gimimas pranašauja visos šalies sunaikinimą. Tau verta atsižadėti nuo naujagimio ir paaukoti jį dėl Kuru dinastijos išgelbėjimo.

Dhritaraštra seniai troško įpėdinio. Jame jis matė sosto įpėdinį ir savo ambicijų kulminaciją. Jis buvo taip stipriai prisirišęs prie sūnaus, kad negalėjo įveikti egoizmo ir pasielgti valstybės naudai. Jis nepaaukojo savo svajonės ir savo pirmagimio. Dhritaraštra nepaklausė patarimo ir išsaugojo Durjodhanos gyvybę. Tėvas paliko gyvus visus šimtą sūnų ir dukrą. Jie augo karalystėje kartu su tėvu ir motina, kaip Kuru dinastijos princai ir princesės.

Šimtą Dhritaraštros sūnų pradėjo vadinti Kauravais.

Hastinapūre nebuvo naujienų apie Pandu ir jo žmonas. Niekas nežinojo apie penkių Pandu sūnų gimimą. Prisiminę apie prakeiksmą, uždėtą ant Pandu, visi karalystėje galvojo, kad būsimu sosto įpėdiniu taps Durjodhana. Tai gąsdino daugelį. Iš tiesų vyriausias jaunoje Kuru kartoje buvo Judhištira. Po jo pagal amžių buvo Bhima, toliau Durjodhana. Pagal įstatymą, sosto įpėdiniu buvo Judhištira, Pandu sūnus.

8. Kunti ir Pandavai atvyksta į Hastinapurą

Kaip jau buvo paminėta aukščiau, Pandu gyveno miške su žmonomis ir penkiais sūnumis. Jie netroško valdžios ir paskyrė save meditacijai, pasninkui, Dievo vardų giedojimui ir darė sunkias askezes, kad išpirktų nuodėmę.

Kartą anksti ryte Pandu vaikščiojo miške kartu su Madri. Pavasaris pripildė aromatais ir puošniu grožiu visą mišką. Medžiai ir lianos pasidengė švelniais žaliais lapais. Ryškios gėlės siūbavo pučiant silpnam vėjeliui. Švarus ežerų ir prūdų vanduo atspindėjo mėlyną dangų.

Sužavėtas pavasario grožio, Pandu pamiršo šventojo Damos prakeiksmą. Šventasis įspėjo, jog kai tik Pandu prisilies prie savo žmonos, jis numirs. Pasivaikščiojimo metu Pandu pamiršęs paėmė Madri už rankos. Tuo momentu išsipildė prakeiksmas ir jis nukrito miręs.

Madri pasekė paskui savo valdovą ir įėjo į laužą. Kunti pasiliko viena su penkiais sūnumis.

Po Pandu mirties visi šventieji išminčiai, gyvenę netoli miške, susirinko į pasitarimą. Pasitarime buvo nuspręsta išsiųsti Kunti ir Pandavus į Hastinapurą. Šventieji lydėjo juos iki miesto. Šalia miesto vartų motiną ir sūnus pagarbiai sutiko Bhišma, Dhritaraštra, Vidura ir karalienė-motina Satjavati. Šventieji pranešė Bhišmai:

– Pandu gyveno asketišką gyvenimą su mumis Šatašringa kalnuose. Jis tapo penkių sūnų tėvu. Kunti pagimdė tris vaikus, Madri – du. Visi penki žino Vedas. Mes atėjome čia su Pandu šeima ir tikimės, jog jūs priimsite juos su reikiama pagarba ir deramai apgyvendinsite karališkuose rūmuose.

Pasakę tai, šventi išminčiai perdavė Kunti ir vaikus Bhišmai, o patys grįžo į mišką.

Bhišma, Dhritaraštra ir Vidura buvo šokiruoti išgirdę apie Pandu mirtį. Visas Hastinapurą paniro į gedulą. Buvo atliktas laidotuvių ritualas dėl Pandu mirties. Į šį ritualą atvyko didingas šventasis Vjasa. Kai viskas buvo užbaigta, Vjasa pasakė Satjavati:

– Laimingos dienos Hastinapūre priėjo pabaigą. Rimtos bėdos beldžiasi į karalystės duris. Diena iš dienos kaupsis nuodėmės. Aš rekomenduoju jums keliauti į mišką ir praleisti likusį gyvenimą giedant Dievo vardą. Tai leis jums nematyti Kuru dinastijos pražūties.

Su Bhišmos leidimu, karalienė-motina Satjavati ir jos nuotakos Ambika ir Ambalika paliko rūmus ir išėjo į miestą. Ten jos pašventė save askezėms. Kai atėjo laikas, jos paliko kūnus ir pakilo į rojus planetas.

9. Durjodhanos pavydas

Atvykę į rūmus broliai Pandavai pateko į senelio Bhišmos pavaldumą. Bhišma užsiėmė jų auklėjimu ir prižiūrėjo jų poelgi. Dažnai jam tekdavo tvarkyti konfliktus, kylančius tarp Kauravų ir Pandavų, nes jie gyveno kartu vienuose rūmuose ir pastoviai varžėsi.

Pandavai, turėdami dieviškas charakterio savybes, jiems būdingas nuo gimimo, viskame buvo aukščiau už Kauravus. Pandavus vadino penkiomis vienos žmogiškos būties pasireiškimo formomis. Jie visada buvo kartu. Kur bekeliautų vienas iš jų, likę keturi jį lydėdavo. Jie besąlygiškai paklūsavo giminės vyriausiųjų nurodymams. Mylėjo ir gerbė savo motiną Kunti. Klausė vyriausiojo iš jų, Judhišthiro ir gynė jį bet kokiose aplinkybėse.

Žinoma, jie buvo vaikais ir todėl buvo išdykę. Tačiau darė tai be piktų kėslų ir noro sukelti kitiems žalą. Ypač nenusėdintis buvo Bhima. Jis nuo prigimties turėjo milžinišką jėgą ir išsiskyrė didingu protu. Bhima lengvai įveikdavo Durjodhaną ir jo brolius dvikovose. Jis pastoviai tampė juos už plaukų, surišdavo ir pakabindavo žemyn galva ant medžių šakų. O paskui griebdavo juos už kojų ir tampydavo po žemę. Dažnai Bhima išgaudydavo besimaudančius upėje Kauravus ir priskandindavo juos vandenyje. Jiems vos pavykdavo išsigelbėti bėgimu. Bhima garsiai juokėsi.

Kai Kauravai lipdavo į medį vaisių, Bhima taip intensyviai purtė medį, kad Kauravai krisdavo iš medžio, kaip prinokę vaisiai. Praktiškai pas visus Kauravus ant kūno buvo pėdsakai nuo Bhimos smūgių. Dėl visko, kas padaryta, jie neapkentė Bhimos ir linkėjo jam blogio.

Ėjo metai. Durjodhana augo ambicingas. Jį domino tik asmeninė gerovė, jis troško valdžios. Jo puikybę skatino dėdė Šakuni, jo motinos brolis. Šakuni buvo protingas ir sumanus gudrybėse. Klasingas protas tarnavo jo naudai ir atnešdavo žalą nedraugams.

Dėl Dhritaraštros aklumo praeityje Pandu buvo karūnuotas Hastinapūro karaliumi. Dhritaraštra buvo paskirtas karaliumi laikinai iki to momento, kai teisėtas įpėdinis bus pasiruošęs priimti sostą. Dabar, po Pandu mirties, pagal Bharatos įstatymą, jo vyriausias sūnus Judhištthira buvo paskelbtas Hastinapūro įpėdiniu princu. Tai reiškė, kad ateityje jis taps karaliumi.

Durjodhana nesutiko. Jis norėjo pats gauti sostą! Jis pradėjo skelbti maištą, kad pakeistų Judhištthirą. Tačiau jis žinojo, kad kol Bhima kartu su Judhištthira, jam neįmanoma padaryti žalos. Nebuvo nieko, kas įveiktų Bhima pagal jėgą. Taigi Durjodhana pradėjo galvoti kaip atsikratyti Bhimos.

Vieną nuostabią dieną Kauravai ir Pandavai iškeliavo į pikniką ant Gangos upės kranto. Išsimaudę upėje jie sočiai pavalgė. Pavargę jie užmigo ant kranto.

Durjodhana sumaišė ir pridėjo nuodų į Bhimos maistą. Po pietų Bhima tvirtai užmigo. Tuomet Durjodhana surišo miegančio Bhimos rankas ir kojas badančia liana ir numetė jį į upę.

Bhima atsidūrė vandenyje. Stiprus tekėjimas pagriebė jo bejausmį kūną ir nunešė tolyn nuo pikniko vietos. Po kurio laiko Bhima nusileido į upės dugną ir papuolė į Nagų karalystę, gyvačių šalį. Jį pradėjo kandžioti tūkstančiai gyvačių. Jų nuodai išplovė iš Bhimos kūno nuodus, pridėtus į maistą.

Kai Bhima grįžo į sąmonę, gyvatės pakvietė savo karalių Vasuki. Viena iš gyvačių, Vasuki tarnų, pažino Bhimą ir papasakojo apie jį nagų karaliui. Tai buvo Aruaka, Kunti senelis. Vasuki davė Bhimai puodelį, pripildytą nektaro. Jis pasiūlė Bhimai išgerti nektarą visą iki dugno. Bhima neišsigando. Jis vienu kartu ištuštino puodelį, nusivalė ranka burną ir linksmai nusišypsojo. Rezultate Bhima gavo 10 tūkstančių dramblių jėgą! Gyvatės parengė ložę Bhimai ir jis atsigulė miegoti, kadangi buvo stipriai iškankintas.

Tuo metu žemėje atėjo vakaras. Kauravai ir Pandavai prabudo ir iškeliavo atgal į Hastinapurą. Kelyje Judhištira visą laiką nerimavo kur pradingo Bhima. Durjodhana pasakė vyriausiajam Pandavui:

– Aš galvoju, kad Bhima prabudo anksčiau ir grįžo namo.

Judhištira tylėdamas išklausė Durjodhanos žodžius, tačiau nepatikėjo jo nuomone. Grįžęs namo, jis paklausė Kunti:

– Motina, Bhima grįžo namo?

Nustebusi Kunti atsakė:

– Ne, jis negrįžo. Kodėl jo nėra su tavimi? Kodėl tu palikai jį vieną?

Judhištira išbalo iš baimės. Kunti taip pat sunerimo. Ji daleido, jog Durjodhana galėjo užmušti Bhimą. Ji metėsi pas Vidurą ir pranešė jam, kad Bhima pradingo. Išklauses ją, Vidura pareiškė:

– Sese, visi šventieji numatė, kad Pandavai pragyvens ilgą gyvenimą. Taigi nesijaudink. Aš įsitikinęs, kad greitai Bhima grįš sveikas ir nesužeistas.

Kunti ir jos sūnūs su nerimu laukė Bhimos grįžimo. Praėjo keletas dienų. Nebuvo jokių žinių apie Bhimą. Karališka šeima laikė jį mirusiu. Šalyje paskelbė traurą (gedulą). Kunti ir keturi broliai Pandavai giliai sielvartavo dėl praradimo.

Bhima miegojo aštuonias dienas Nagų karalystėje. Kai jis prabudo, tai pajautė milžinišką jėgą kūne. Padėkojęs gyvatėms, Bhima paliko jas ir grįžo namo. Giminaičiai labai džiaugėsi jo grįžimu. O štai Durjodhana jautė nusivylimą ir baimę. Jo klastingas planas nepavyko ir dabar Bhima gali apkaltinti jį pasikėsinimų į savo gyvybę.

Bhima papasakojo apie viską kas įvyko Judhištirai. Vyriausias brolis patarė Bhimai laikyti viską paslapyje ir dar kartą įspėjo jį, kad saugotųsi Durjodhanos.

Praėjo keletas dienų ir Durjodhana vėl pripylė nuodų į Bhimos maistą. Durjodhanos brolis Jujutsa, mylintis Pandavus, įspėjo Bhimą ir išgelbėjo jam gyvenimą. Po šio atvejo Durjodhana ir jo dėdė Šakuni išbandė daugybę būdų nužudyti Bhimą, tačiau viskas tuščiai. Pandavai, pagal Viduros ir Judhištiros patarimą, niekada neatverdavo kitiems šių įvykių detalių. Ir nuo šio momento prisiekė būti kartu ir niekada neišsiskirti.

10. Guru Drona atvyksta į Hastinapurą

Drona buvo didingo šventojo Bharadvadžos sūnus. Pančalos karalius Prišata buvo artimas Bharadvadžos draugas. Prišatos sūnus Drupada dažnai lankė atsiskyrėlio Bharadvadžos trobelę. Greitai Drupada ir Drona tapo geriausiais draugais. Berniukai augo ir tapo jaunuoliais. Po karaliaus Prišatos mirties jų gyvenimo keliai išsiskyrė. Drupada buvo karūnuotas, kaip Pančalos karalius. Ir pradėjo valdyti valstybę. Jam patiko gyventi rūmuose, komforte ir garbėje, atitinkančioje jo padėtį. Ilgus metus jis nesusitiko su Drona.

Drona toliau gyveno atsiskyrusį gyvenimą miške. Jis darė askezes ir per tai įgavo išmintį ir galią. Kartą kai didingas šventasis Parašurama dalino dovanas, Drona atėjo pas jį ir gavo žinias apie šventą ginklą.

Vėliau Drona susituokė su Kripi, didingo šventojo Šardvanos dukra ir Kripačarjos sese. Kripi buvo paprasta iš prigimties ir pripratusi prie askezių. Pas Droną ir Kripi atsirado sūnus vardu Ašvatthama. Jie gyveno skurdžiai. Taip skurdžiai, kad Dronos sūnus Ašvatthama nei karto gyvenime neragavo pieno.

Kartą Ašvatthama pamatė vaikus, geriančius pieną ir paprašė pieno pas tėvą. Drona apėjo daugybę namų ieškodamas pieno, tačiau grįžo be nieko. Jis sumaišė ryžių miltus su vandeniu ir davė išgerti Ašvatthamai. Galvodamas, kad tai pienas, patiklus Ašvatthama išgėrė jį. Ir nusišypsojo tėvui. Tą dieną Drona pajautė kaltę prieš sūnų, supratęs, kad savo askezėmis atima iš sūnaus pasaulietiško gyvenimo gerovę. Jis nusprendė ieškoti pagalbos pas karalių Drupadą, savo vaikystės draugą.

Drona neabejojo, kad atsimindamas apie seną draugystę, Drupada padės jam išsikapstyti iš skurdo. Drona drąsiai nuėjo į Drupados rūmus ir priminė jam apie jų bendrumą vaikystėje. Tačiau Drupadą buvo apimtas puikybės nuo turtų ir galios. Jis atsakė Dronai:

– Ar įmanoma draugystė tarp didingo karaliaus, tokio kaip aš ir skurdžiaus brahmano, kaip tu? Niekada nebus draugystės tarp turtingo ir skurdžiaus, mokyto ir neišmanelio, drąsaus ir bailaus!

Droną įsiutino pasikėlęs Drupados poelgis. Tokioje būsenoje jis paliko karalystę. Jis prisiekė atkeršyti už pažeminimą!

Praėjus laikui Dronačarija su šeima persikėlė gyventi į Hastinapurą. Juos priėmė Kripi brolis, Kripačarja.

11. Princų apmokymas

Kripačarija mokė Hastinapūro princus šaudymo iš lanko, valdyti kitus ginklus. Turėdamas išmintį ir gilią Vedų žinias, Kuru dinastijos mokytojas neturėjo aukščiausio kario meistriškumo, todėl Bhišma ieškojo mokytojo, gebančio išugdyti princuose didingus karius.

Karta nutiko taip, kad kamuolis, su kuriuo žaidė princai, įkrito į šulinį. Kai Judhištira pažiūrėjo į šulinį, jo žiedas taip pat nukrito žemyn. Princai negalėjo sugalvoti nei vieno būdo, kaip pasiekti kamuolį ir žiedą. Tuomet iš kažkur prie jų priartėjo brahmanas. Jis buvo ramus ir laikėsi pagarbiai.

Princai nusilenkė jam ir papasakojo apie savo problemą. Jie mandagiai paprašė jo pagalbos.

Brahmanas pasakė princams:

– Jūs tvirtinate, kad jūs – kšatrijai, valdovai ir kariai? Tačiau iki dabar negalėjote pasiekti kamuolio iš šulinio. Ir jums ne gėda? Gerai, aš grąžinsiu jums jūsų daiktus atgal.

Ištardamas mantras, brahmanas metė šiaudą į šulinį. Kaip strėlė, šiaudas pataikė į kamuolį. Tuomet brahmanas metė kitą šiaudą. Jis įsmigo į pirmojo galą. Tokiu būdu brahmanas metė daug šiaudų, vieną po kito ir padarė ilgą grandinę. Kai viršutinis grandinės galas pasiekė šulinio kraštą, brahmanas patraukė už šio galo ir ištraukė kamuolį iš šulinio.

Matydami šį stebuklą princai prarado kalbos dovaną. Jie negalėjo patikėti savo akimis!

Po to brahmanas ištraukė Judhištiros žiedą su savo lanko ir strėlės pagalba.

Princai papasakojo Bhišmai apie tai, kas įvyko. Klausydamas princų Bhišma išsiaiškino, kad brahmanas – tai ne kas kitas, kaip garsus Dronačarija. Bhišma pakvietė Dronačariją ir mandagiai pasiūlė jam mokyti princus šaudyti iš lanko ir valdyti ginklus. Dronačarija su malonumu sutiko ir priėmė ant savęs atsakomybę už princų treniruotes. Dronačarija pasakė princams:

– Nuo šio momento aš – jūsų guru. Aš mokysiu jus naudotis ginklais, tačiau atsakydami jūs turite duoti man gurudakšną – priesaiką mokytojui. Pažadėkite man, kad duosite man tai, ko aš pareikalausiu tam tikru metu.

Išgirdę tokius žodžius, princai nutilo. Nežinoma, ko gali paprašyti Dronačarija pasibaigus jų mokymui! Pažadėti kažką panašaus gali būti pavojinga. Tačiau Ardžuna išėjo į priekį ir pasakė: – Gurudev! Aš pažadu, kad kaip gurudakšną mes duosime tau viską, ko tu beprašytum.

Matydamas mokytojo atsidavimą, kurį išreiškė Ardžuna ir jo charakterio jėgą, Dronačarija šiltai apkabino jį. Nuo šios dienos Dronačarija kreipė ypatingą dėmesį Ardžunos mokymui su visomis subtilybėmis šaudyti iš lanko ir valdyti kitus ginklus. Jis nusprendė padaryti Ardžuną geriausiu lankininku. Palaiapsniui Ardžuna tapo pats sėkmingiausias iš mokinių.

Būtina sąlyga mokant princus buvo persikėlimas iš rūmų į mišką, į stovyklą (ašramą), specialiai paskirtą treniruotėms. Iš princų atėmė karališko gyvenimo komfortą ir davė galimybę patirti ant savęs atšiaurų asketišką gyvenimą miške. Tai turėjo užgrūdinti jų kūną ir charakterį. Keletai metų Kauravai išsiskyrė su tėvais Dhritaraštra ir Gandhari. Pandavai paliko motulę Kunti.

Kiekvieną dieną stovykloje princai turėjo vaikščioti prie upės vandens. Dronačarija davė jiems ąsočius su plačiu kaklu, todėl princams reikėdavo daugiau laiko, kad pripildyti juos vandeniu.

Ašvatthamai atvirksčiai, buvo duotas ąsotis su plačiu kaklu, todėl jis galėjo pripildyti jį greičiau ir anksčiau grįžti į ašramą. Kol princai grįždavo, Dronačarija treniravo savo sūnų.

Kai apie tai suprato Ardžuna, jis pradėjo pildyti savo indą greičiau ir ateidavo į ašramą kartu su Ašvatthamą. Ardžuna gavo galimybę išmokti papildomus būdus kaip elgtis su ginklais. Po keleto dienų Ardžuna ištreniravo ranką leisti strėles tamsoje. Ir jam pavyko! Kai Dronačarija sužinojo apie tai, jis pagyrė Ardžuną ir pasakė:

– Tu tapsi geriausiu pasaulyje lankininku! Šaudyme nebus niekieno, lygaus tau.

12. Ekalavijos atsidavimas

Kartą jaunas bhil, priklausantis miškų tautai, vardu Ekalavija, atsirado prieš Dronačariją. Jis išreiškė savo pagarbą Dronačarijai ir pasakė:

– Gurudev! Aš priklausau bhilų genčiai. Mane vadina Ekalavija ir aš gyvenu miške. Aš svajoju mokytis pas jus šaudymo iš lanko! Prašau, priimkite mane į savo mokinius!

Dronačariją atsakė:

– Aš čia, kad treniruočiau princus. Aš daviau priesaiką mokyti tik Kuru dinastijos princus. Todėl aš negaliu padaryti tavęs savo mokiniu.

Nusiminęs Dronačarijos atsisakymu, Ekalavija grįžo namo. Tačiau nežiūrint į atsisakymą, jis labai norėjo mokytis! Ir štai Ekalavija nulipdė molinį Dronačarijos idolą ir kiekvieną dieną, nusilenkęs idolui, pradėdavo praktikuoti šaudymą iš lanko. Rezultate Ekalavija pradėjo meistriškai valdyti lanką.

Kartą Hastinapūro princai iškeliavo į medžioklę ir paėmė su savimi šunį. Kelyje šuo pasiklydo ir nubėgo ten, kur Ekalavija praktikavo šaudymą ir pradėjo nesustodamas loti. Šuns lojimas sutrikdė Ekalavijos koncentraciją. Sudirgęs Ekalavija paleido daugybę strėlių vieną paskui kitą į šuns narsus. Šuo nustojo loti. Nežiūrint į daugybę strėlių, kyšančių iš jo burnos, šuo nebuvo sužeistas. Princai, atvykę į vietą, buvo nustebę pamatę tai. Jie priėjo prie Ekalavijos ir paklausė jo:

– Pas ką tu mokeisti taip puikiai valdyti lanką?

– Aš mokiausi šaudymo su mano guru Dronačarijos palaiminimu, – atsakė Ekalavija.

Princai grįžo į ašramą ir papasakojo apie tai, kas nutiko Dronačarijai. Ardžuna ištare:

– Gurudev! Tu pažadėjai man, kad niekas šiame pasaulyje nebus lygus man šaudyme iš lanko. Ir aš tapsiu geriausiu lankininku. Tačiau Ekalavija tikra pranoksta mane. Aš jaučiu, kad jis gavo didelę jūsų meilės ir palaiminimo dalį!

– Sūnau, aš niekada nemokiau Ekalavijos šaudyti iš lanko. Jo meistriškumas – pasitikėjimo guru ir garbinimo guru rezultatas. Tikėjimas turi milžinišką jėgą! – atsakė Dronačariją.

Ardžuna nuvedė Dronačariją pas Ekalaviją. Ekalavija nusilenkė Dronačarijai ir papasakojo jam kaip mokėsi šaudymo. Kad patikrintų Ekalavijos atsidavimą, Dronačariją pasakė:

– Tu – mano mokinys ir todėl tu turi duoti man gurudakšną.

– Jūsų noras – man įstatymas, guru! – atsakė Ekalavija.

Dronačariją ištare:

– Kaip gurudakšną aš noriu, kad tu atiduotum man savo dešinės rankos didįjį pirštą.

Nieko nelaukdamas Ekalavija ištraukė peilį ir nupjovė savo dešinės rankos didįjį pirštą. Jis padėjo pirštą prie Dronačarijos pėdų.

Ardžuna buvo taip apstulbęs Ekalavijos atsidavimu savo guru, kad daugiau jam nepavydėjo.

Dronačariją buvo patenkintas didinga Ekalavijos auka. Jis pasakė Ekalavijai:

– Tavo garbinimas ir auka neturi sau lygių. Aš palaiminu tave. Apie tave visada prisimins už tavo pasiaukojimą ir atsidavimą savo guru!

13. Princai demonstruoja savo gebėjimus

Kuru dinastijos princų mokymas Dronačarijos miško ašrame pasibaigė. Kauravai ir Pandavai grįžo į Hastinapūrą. Dronačarija išvažiavo su jais, kad pasirodyti karaliui ir gauti savo gurudakšinos atpildą.

Pagal karaliaus Dhritaraštros sprendimą buvo organizuotas viešas princų gebėjimų pasirodymas. Jis turėjo parodyti ką princai išmoko per treniruočių metus.

Dėl šio įvykio buvo pastatytas stadionas (pandal). Jį pastatė ant laisvos žemės netoli nuo miesto. Jis galėjo sutalpinti daugybę žmonių, tiek paprastų Hastinapūro gyventojų, tiek ir aukštų svečių, kuriems buvo paskirtos specialios vietos.

Bhišma, Dhritaraštra, Gandhari, Kunti ir kiti svečiai atvyko į stadioną, kad pažiūrėti į tokius reikšmingus įvykius. Stadionas buvo pilnas Hastinapūro gyventojų. Jie taip pat troško pamatyti savo princus!

Oras drebėjo nuo būgnų ir triūbų skambėjimo. Aidėjo žmonių šurmuly. Su Bhišmos leidimu pasirodymas prasidėjo. Vidura pradėjo pasakoti Dhritaraštrai tai, kas vyksta.

Kiekvienas princas išeidinėjo į areną ir rodė savo įgūdžius valdyti ginklus.

Asmeninė dvikova tarp Bhimos ir Durjodhanos privertė žiūrovus ploti. Abiejų mėgstamas ginklas buvo kuoka. Todėl jie kovojo su kuokomis. Dėl bendros neapykantos sportinis varžymasis pavirto į tikrą kovą! Galų gale, Ašvatthama, Dronos sūnus, įsimaišė ir išskyrė priešininkus.

Ir pabaigoje į areną išėjo Ardžuna, didingas lankininkas. Jis panaudojo Agniastrą, kad uždegtų ugnį. Ir iš karto po to Varunastrą, kad sukeltų liūtų ir užgesintų ugnį. Ardžuna pademonstravo žiūrovams daug kitų dieviškųjų ginklų, kuriuos įvaldė pas Dronačariją. Visi sveikino jį kaip geriausią karį! Tai, žinoma, sustiprino Durjodhanos pavydą.

Staiga aukštas, stiprus ir gerai sudėtas jaunuolis atsirado arenoje priešais Ardžuną. Tai buvo Karna. Garsiu balsu jis kreipėsi į žiūrovus:

– Ką tik Ardžuna parodė jums savo gebėjimą šaudyti iš lanko. Tačiau ir aš galiu pademonstruoti savo gebėjimus. Ir jie būtinai bus aukštesni, nei Ardžunos!

Patenkintas galimybe pakenkti Ardžunai, Durjodhana ištare:

– O, drąsysis karna! Ateik ir parodyk ką tu moki!

– Aš noriu iššaukti Ardžuną į dvikovą! – paskelbė Karna.

Išminčius Kripačarija paprieštaravo:

– Karna, tu – važnyčiojo sūnus, tuo tarpu Ardžuna – princas. Jūs priklausote skirtingoms kastoms ir nesate lygūs. Važnyčiojo sūnus negali mesti iššūkio princui.

– Tokiu atveju aš paskiriu Karną Angrapradešo karaliumi, – pasakė Durjodhana.

Čia pat arenoje buvo atlikta skubi Karnos karūnacijos ceremonija. Dabar jis, kaip karalius, turėjo pilną teisę iššaukti Ardžuną į mūšį.

Ardžuna atsistojo iš savo vietos ir pasakė Karnai:

– Karna! Turi būti, tu – drąsus žmogus. Tačiau nedaryk klaidos. Tu ne vienintelis turintis drąsą. Prisimink, kad aš neparodysiu nugaros ir neatsisakysiu kovoti, kas visame pasaulyje iššauktų mane į dvikovą!

Šurmulių minia palaikė drąsius Ardžunos žodžius. Visi laukė pratęsimo kovos tarp Ardžunos ir Karnos.

Tačiau Bhišma pareiškė parodomųjų pasirodymų pabaigą. Karnos ir Ardžunos kova neįvyko. Pabaigoje pasakyti Ardžunos žodžiai įskaudino Karnos pasididžiavimą. Jis prisiekė sau kovoti ir įveikti Ardžuną mūšyje. Taip jis galėjo įrodyti visiems, kad jis geriausias pasaulyje lankininkas! Karna tapo Durjodhanos sąjungininku. Jis išsaugojo ištikimybę Kauravams iki gyvenimo galo.

14. Karna

Karna buvo Kunti ir Saulės Dievo Surjos sūnus. Ir pasirodė pasaulyje prieš tai, kai Kunti ištekėjo už karaliaus Pandu. Gimus jam buvo duotas vardas Vasusena. Gaunasi, jog Karna buvo vyriausias Pandavų brolis. Bijodama sutepti savo skaistybę, Kunti paliko jį Gangos vandenų malonei. Po to ji nežinojo, kas nutiko su juo ir kur jos vyriausias sūnus.

Važnyčiojas vardu Adhiratha ir jo žmona Radha rado Vasuseną. Jie išauklėjo jį kaip savo asmeninį vaiką su didžiule meile ir rūpesčiu.

Vasusena išaugo ir tapo labai stiprus jaunuolis. Kiekvieną rytą jis lenkėsi Surjai. Jis tęsė savo maldas iki to laiko, kol saulės spinduliai nepasiekdavo jo nugaros.

Vardas „Karna“ buvo duotas Vasusenai už drąsą, kurią jis išreikšdavo gyvenime. Jis davė įžadą, kad bet kuriam, kuris ateis pas jį prašyti išmaldos, dovanos viską, ko jis paprašys. Koks didingas bebūtų prašymas. Karna visą gyvenimą laikė priesaiką, nors kelis atvejus tai pareikalavo iš jo rimtos aukos savimi ir savo interesais.

Karna nenorėjo tapti važnyčioju, kaip jo tėvas. Jis siekė tapti lankininku. Jis pradėjo savarankiškai mokytis šaudyti iš lanko.

Kartą Karna pasirodė prieš Dronačariją ir paprašė guru mokyti jį valdyti lanką. Tačiau Dronačariją atsisakė Karnai dėl jo kilmės. Pagal Bharatos tradicijas karo meną turėjo teisę mokytis tik kšatrijai ir brahmanai. Kitų kastų atstovai turėjo nusilenkti likimui ir dirbuotis kastos viduje, pagal savo gimimą. Karna nenusilenkė. Juk jis turėjo kario charakterį ir gebėjimus! Karna toliau tęsė ieškoti mokytojo.

Po nesėkmės su Dronačariją Karna iškeliavo pas Parašuramą, kad mokytis pas jį. Parašurama mokė tik brahmanus. Todėl Karna atliko apgaulę ir prisistatė brahmanu. Parašurama paėmė treniruoti Karną. Jis buvo apstulbęs savo naujo mokinio aštriu protu ir lankstumu. Be to, Parašurama davė Karnai žinias apie galingą ginklą, Brahmastrą.

Kartą Parašurama užmigo padėjęs galvą ant Karnos kelio. Staiga vapsva įgėlė Karnai į šlaunį. Tačiau jis net nepajudėjo. Vapsva įgėlė jam labai stipriai ir žaizda pradėjo kraujuoti. Karna nenorėjo sutrikdyti taikaus savo guru miego. Todėl nežiūrindamas į nepakenčiamą skausmą, jis toliau nuolankiai sėdėjo.

Tuo momentu, kai kraujas palietė Parašuramos galvą, jis prabudo. Jis žinojo, kad žmogus su tokiu savęs įvaldymu negali būti brahmanu. Pyktyje Parašurama pradėjo klausti Karnos. Karna pasakė apie savo tikrąją kilmę ir atsiprašė savo guru. Tačiau Parašurama nenusiramino. Jis prakeikė Karną: – Tu pamelavai man, kad išmoktum šaudyti iš lanko! Pavojaus metu, kai tau labiausiai reikės, tu pamirši, kaip naudotis Brahmastra. Prislėgtas Karna pripažino savo klaidą ir grįžo į Hastinapūrą, kur vėliau sutiko savo pagrandinį priešininką Ardžuną.

15. Dronačarijos Gurudakšina

Kartą Dronačarija sukviētė visus princus ir pasakė:

– Aš atlikau savo pareigas mokant jus valdyti ginklus. Dabar jums atėjo laikas atlikti man duotą gurudakšiną. Pančalos Karalius Drupada įžeidė ir pažemino mane savo rūmuose. Aš noriu, kad jūs įveiktumėte jį kovoje ir išsaugoję jam gyvybę atvežtumėte jį pas mane.

Laikantis guru nurodymo, princai atakavo Pančalos karalystę. Ardžuna panaudojo savo lankininko meistriškumą, sunaikino Pančalų armiją ir paėmė į nelaisvę Drupadą. Tuomet princai atvežė Drupadą pas Dronačariją.

Su pergalinga šypsena veide Dronačarija pasakė Drupadai:

– Dabar kai aš užkariavau tavo karalystę, aš – karalius. Tu daugiau ne karalius ir todėl neatitinki mano statuso ir nesi lygus man. Aš grąžinu tau pusę karalystės. Taigi, mes dabar lygūs. Tu nori pasakyti kažką dėl to?

Drupada sutrikęs ir nulenkęs galvą tylėjo. Pas jį nebuvo pasirinkimo, tik išverti šį įžeidimą tylint. Taip Dronačarija atkeršijo Drupadai.

Su laiku Dronačarija pilnai grąžino karalystę Drupadai. Tačiau tuo momentu Drona padarė savo sūnų Ašvatthamą pusės Pančalos žemių karaliumi. Taip Drona aprūpino jį turtais ir gausa, kuri iš jo sūnaus buvo atimta vaikystėje.

Drupada buvo sutrikęs ir įsiutęs įžeidimu, kurį jam padarė Dronačarija. Jis ilgą laiką pasninkavo, meditavo ir darė atšiaurias askezes, kad užsitarnautų Dievų malonę. Jo askezių rezultatu tapo sūnus, kuris buvo palaimintas nužudyti Dronačariją ir dukra, kuri ištekės už Ardžunos. Drupada pavadino sūnų Dhrištadjumna, o dukrą Draupadi.

Po kurio laiko Drupada atgailavo ir atsisakė keršto savo draugui Dronai. Tačiau priesaika veikė ir turėjo jėgą. Dhrištadjumna pagal gimimą turėjo užmušti Dronačariją. Kaip nuolankumo ir paklusnumo likimui ženklą, Drona paėmė Dhrištadjumna į savo mokinius.

16. Dervų rūmai Varanavata

Durjodhana nekenė Pandavų. Tačiau Hastinapūro gyventojai mylėjo Pandu sūnus ir šlovino juos. Mieste kalbėjo:

– Būdamas aklas, Dhritaraštra negeba pasirinkti karalystės valdymu. Bhišma dėl savo priesaikos niekada neatsisės į Hastinapūro sostą. Todėl Bhišmai verta paskelbti Judhištirą Hastinapūro įpėdiniu princu, o po to padaryti jį karaliumi.

Išgirdęs tai, Durjodhana pradėjo dar labiau pavydėti Pandavams ir nekęsti jų taip stipriai, kad sugalvojo planą, kaip juos nužudyti. Jis nuėjo pas Dhritaraštra ir pasakė:

– Tėve! Jeigu Judhištira bus paskelbtas Hastinapūro įpėdiniu princu, kas nutiks su mumis, tavo vaikais? Jeigu mes tapsime priklausomi nuo Pandavų, mūsų gyvenimas taps ne geresnis, nei elgetų gyvenimas!

Išgirdęs Durjodhanos žodžius, Dhritaraštra sunerimo. Jis pasakė Durjodhanai:

– Ką aš galiu padaryti? Žmonės myli Pandavus. Jeigu mes būsime nesąžiningi su jais, Hastinapūro žmonės sukils prieš mus.

– Aš siūlau išsiųsti Pandavus į Varanavatą. Jiems nesant mes galėsime įgauti Hastinapūro gyventojų palaikymą. Palaipsniui žmonės pamirš Pandavus, – pasakė Durjodhana.

Klausydamas Durjodhanos patarimo, Dhritaraštra pakvietė pas save Pandavus ir pasakė jiems:

– Varanavatoje planuojama didelė šventė Viešpaties Šivos garbei. Dauguma žmonių iš visų pusių atkeliaus į šią šventę. Varanavatos gyventojai nori matyti jus savo svečiais. Todėl jums verta važiuoti ten. Dalyvaukite šventėje ir išpildykite Varanavatos gyventojų prašymą.

Pagal Dhritaraštros nurodymą Pandavai lydimi Kunti iškeliavo į Varanavatą. Kai prieš išvykimą jie gavo vyresniųjų palaiminimą, ministras Vidura pasakė Judhištirai:

– Tik tas, kuris iš anksto žino apie klastingo priešo sąmokslą, išvengs pavojaus. – Ugnis, kuri gali sunaikinti visą mišką, negalės net paliesti pelės, kuri slepiasi savo landoje, – pridėjo jis.

Viduros žodžiai nuskambėjo kaip įspėjimas ir patarė Pandavams išsigelbėjimo būdą. Judhištira nusilenkė Vidurai ir atsakė:

– Aš suprantu apie ką jūs kalbate. Prašau, dėl nieko nesijaudinkite.

Kelyje į Varanavatą Judhištira papasakojo savo broliams ir Kunti apie Viduros pamokymą.

Pandavai susitarė būti dėmesingais viskam, kas vyks Varanavatoje, kad nepraleisti momento, kai Durjodhana su savo klastingu planu pradės veikti.

Durjodhana iš anksto išsiuntė į Varanavatą jam ištikimą žmogų, ministrą Puročaną. Kai Pandavai ir Kunti atvyko, Puročana jau laukė jų ten.

Judhištira užėjo į rūmus ir iš karto dėmesingai apžiūrėjo visas patalpas. Jis atrado, jog rūmai pastatyti iš lengvai degančių medžiagų: smalos, vaško, medžio, medvilnės ir šiaudų. Prasidėjus gaisrui jame, rūmai sudegs, kaip šieno krūva.

Judhištira kreipėsi į brolius:

– Mes turime apsimesti, lyg nieko nežinome ir nieko nenutuokiame. Gaisro metu, kuris, be abejonės, įvyks, mes rasime tinkamą momentą ir ištrūksime iš rūmų.

Tuo momentu prie jų priartėjo tarnas ir pasakė:

– Vidura pasiuntė mane padėti jums. Ar prisimenate jo žodžius?

Broliai susižvalgė ir nusekė tarną. Jis parodė jiems slaptą praėjimą, kuris vedė iš rūmų į saugią vietą. Dabar pas Pandavus buvo kelias į išsigelbėjimą!

Viešpaties Šivos garbinimo festivalis prasidėjo. Varanavatos gyventojai pasveikino garbingus svečius. Pandavai ir Kunti aktyviai dalyvavo šventėje. Laikas bėgo. Puročana laukė sėkmingo laiko, kad padegtų rūmus.

Kartą Judhištira pastebėjo, kad Puročana nervingai nerimauja. Jis greitai įspėjo savo brolius ir patarė jiems būti atsargiems.

Tą dieną Pandavai atliko Jadžną ir organizavo Varanavatos gyventojams grandiozinę šventę. Rūmuose buvo puota. Pasibaigus puotai Puročana ir tarnai iškeliavo miegoti.

Naktį sena moteris ir jos penki sūnūs pasibeldė į rūmų duris ir paprašė pernaktvoti. Kunti paguldė juos miegoti verandoje.

Nakties viduryje Bhima pastebėjo, jog Puročanos kambarys dega. Pandavai ir Kunti paliko dervos rūmus per slaptą praėjimą. Greitai visi rūmai liepsnojo. Sena moteris ir penki jos sūnūs sudegė šioje ugnyje.

Kitą rytą naujienos apie gaisrą pasiekė Varanavatą. Kai žmonės pamatė stipriai apdegusius senos moters ir jos sūnų kūnus, jie pagalvojo, kad tai Kunti ir Pandavai sudegė ugnyje.

Žinią apie Pandavų ir Kunti mirtį išsiuntė į Hastinapurą. Žmonės sielvartavo. Gedule buvo karališka šeima. Tačiau Durjodhana ir Dhritaraštra buvo patenkinti.

Vidura žinojo, kad Pandavai ir Kunti gyvi ir yra saugūs. Jis papasakojo apie tai sielvartaujančiam Bhišmai. Bhišma įniršo sužinojęs, kokią niekšybę atliko Durjodhana su tylinčio Dhritaraštros sutikimu. Tačiau jis nutylėjo, kad išsaugoti Kuru dinastijos garbę.

Po to, kai Pandavai ištrūko iš dervų rūmų, jie pasiekė Gangos upės krantą. Valtininkas, atsiųstas Viduros, laukė jų ten. Pandavai ir Kunti atsisėdo į valtį ir sėkmingai persikėlė per upę. Jie nusprendė pasislėpti.

17. Demonų karalius Hidimb

Pasiekus kitą Gangos upės krantą, Pandavai įėjo į tankų mišką. Jie ėjo visą naktį miško tankmėje per akmenis. Laikas nuo laiko iki jų atsklisdavo neramūs laukinių gyvūnų garsai. Ir štai jie nusilpo. Kunti pradėjo jausti stiprų troškulį.

Bhima pasiūlė visiems prisėsti kartu po dideliu medžiu, o pats nuėjo ieškoti vandens. Netoliese Bhima rado ežerą, kuriame jis pasėmė vandens. Kai jis grįžo tai pamatė, kad jo motina ir broliai tvirtai miega. Bhima su skausmu širdyje žiūrėjo į artimuosius, atsidūrusius tokioje vargingoje padėtyje. Jis neiškentė ir pradėjo raudoti.

Netoli nuo ežero, iš kurio Bhima pasėmė vandens, gyveno demonų karalius vardu Hidimb. Kol Pandavai ir Kunti ilsėjosi po medžiu, jis kalbėjo su savo sese Hidimba:

– Aš jaučiu žmonių kvapą. Keliauk ir atvesk man žmogų. Aš noriu paragauti jo kūno, – jis liepė sesei.

Ieškodama žmonių Hidimba priėjo prie medžio, po kuriuo miegojo Kunti ir jos sūnūs. Ji pastebėjo Bhimą sėdintį šone. Pamačiusi jo gerai sudėtą ir stiprų kūną, Hidimba įsimylėjo jį. Hidimba ėgavo nuostabios merginos atvaizdą, priėjo prie Bhimos ir pasakė:

– O nuostabūs kary! Mano brolis Hidimb pasiuntė mane jūsų. Jis nori užmušti ir suvalgyti jus visus. Pamačiusi aš pamilau tave ir noriu, kad tu vestum mane. Prabudink savo pakeleivius. Aš panaudosiu savo magišką jėgą ir perkelsiu jus į saugią vietą.

Bhima atsakė Hidimbai:

– Mano motina ir broliai miega. Jie labai pavargo. Aš nenoriu trikdyti jų ramaus miego. Prašau, nesijaudink dėl mūsų. Koks bebūtų stiprus tavo brolis, jis negali padaryti mums žalos. Aš susitvarkysiu su juo.

Tą sekundę prieš juos atsirado Hidimb. Kai jis pamatė Bhimą, kuris kalbėjo su jo sese, priėmusią gražios moters atvaizdą, jis įsiuto. Įtūžęs jis suriko:

– Aš pasiunčiau tave užmušti žmones, o vietoj to tu įsimylėjai šį vyrą! Tu ėgavai jam malonią išvaizdą, o gėdijiesi savo tikros formos?

Taręs tai, Hidimb metėsi ant Hidimbos, kad užmušti ją. Bhima atsistojo jo kelyje ir pasakė:

– Ei tu, kraujo ištroškęs demone! Sustok ir susivok. Kol aš čia, aš neduosiu tau pakenkti šiai moteriai. Jeigu esi drąsus, priimk mano iššūkį dvikovai! Arba išei iš čia tyliai. Aš liepiu tau!

Atsakydamas į iššūkį keliančius Bhimos žodžius, Hidimb metėsi ant jo. Jis garsiai suriaumojo ir trenkė Bhimai kumščiu. Tačiau Bhima nepasimetė. Tai buvo žiauri dvikova! Nuo siaubingų kovos garsų sklindančių aplinkui, paukščiai ir gyvūnai išskrido ir išsilakstė šalin. Greitai nuo triukšmo prabudo Kunti ir keturi Pandavų broliai.

Pabaigoje Bhima pakėlė Hidimbą aukštai virš galvos ant ištemptų rankų ir iš visos jėgos metė į žemę. Hidimb garsiai riaumodamas nukrito ir tą pačią akimirką išleido kvapą.

18. Bhima susituokia su Hidimba

Pandavai ir Kunti susirinko kartu, kad nuspręstų, ką daryti toliau. Ardžuna pasakė Judhišthirai:

– Aš manau, mums verta eiti toliau į mišką, kad Durjodhanos žmonės nerastų mūsų.

Judhišthira sutiko su Ardžuna. Išgėrę vandens jie toliau tęsė eiti.

Hidimba tyliai ėjo paskui juos. Po kurio laiko atsigręžusi Kunti pastebėjo Hidimbą. Kunti nustebo, pamačiusi už savęs pasakiškai gražią merginą. Kunti sustojo ir paklausė:

– Brangioji, kodėl tu eini paskui mus? Prieik arčiau ir pasakyk, kas tu?

Hidimba nusilenkė Kunti ir pasakė:

– O, Motina! Aš – Hidimba, demono Hidimbos sesuo. Aš pamilau tavo sūnų, kuris nužudė mano brolių. Mano brolis numirė ir dabar aš nežinau kaip man gyventi. Aš maldauju jus priimti mane savo nuotaka!

Hidimba buvo rakšasė, tai yra priklausė demonų giminei. Ji buvo jų princesė. Bharatos tradicija draudė žmogui sąjungą su demonu. Tačiau pagal įstatymą, jeigu du norėjo susituokti, jiems buvo reikalinga gauti tėvų palaiminimą. Su giminės vyresniųjų leidimu santuoka galėjo įvykti. Kunti pažiūrėjo į maldaujančias Hidimbos akis. tuomet ji pažiūrėjo į sutrikusį Bhimą. Ir priėmė sprendimą. Ji sujungė Bhimos ir Hidimbos rankas ir pasakė:

– Jeigu jūs mylite vienas kitą, kas aš tokia, kad kliudyčiau jūsų santuokai?

Pasakiusi tai Kunti paklausė Bhimos:

– Bhima! Ar tau patinka ši mergina?

Bhima išraudo. Kunti palaimino Bhimą ir Hidimbą ir davė savo mokymą atsisveikinimui:

– Hidimba, tu gali pasiimti Bhimą su savimi. Jis bus su tavimi dienos metu, o naktį tu turi paleisti jį mums. Bhima mums reikalingas apsaugai šiuo paros laiku.

Bhima pasilikdavo su Hidimba dienos metu, o naktį grįždavo pas motiną ir brolius, kur jie bebūtų dieną. Pas Bhimą ir Hidimbą atsirado sūnus. Jį pavadino Gatotkača.

Praėjus laikui Pandavai nusprendė palikti mišką ir iškeliauti pas žmones. Bhima paliko Hidimbą. Gatotkača pasakė Bhimai atsisveikindamas:

– Tėve! Močiutė paprašė manęs pasilikti su mama. Prašau, nepamiršk mūsų. Jeigu kažkada aš būsiu tau reikalingas, pakviesk mane pas save, aš atsirasiu tą pačią akimirką.

19. Kova su Bakasura

Pandavai ir Kunti toliau tęsė savo kelionę per tankų mišką. Kartą jie išėjo į vietą, kur tuo metu buvo didingas šventasis Mahariši Vjasa. Pandavai nusilenkė jam. Kunti krito ant žemės ir raudodama papasakojo Maharišiui Vjasai savo išbandymų ir kančių istoriją. Išklausęs jos, Mahariši Vjasa pasakė:

– Šios dienos praeis, kaip praeina viskas. Laimė ir nelaimė pastoviai keičia viena kitą. Žmogui visada reikia elgtis atitinkamai pagal savo dharmą. Tai svarbiausia ir pirmiausia žmogaus pareiga!

Išmintingi Vjasos žodžiai suteikė Pandavams ryžtingumo ir sustiprino jų valios jėgą. Pagal šventojo patarimą, Pandavai apsirengė kaip brahmanai ir iškeliavo į miestą Ekačakrą. Ten jie apsigyveno brahmano namuose.

Kiekvieną rytą Pandavai klajojo po miestą ieškodami išmaldos ir maisto. Visą maistą, kurį jie surinkdavo, jie dalindavo į dvi lygias dalis. Viena dalis buvo skirta Judhišthirai, Ardžunai, Nakului, Sahadevui ir Kunti. Kitą pusę atiduodavo Bhimai. Tačiau netgi to buvo nepakankama, kad numalšinti jo alkį!

Kartą Pandavai išėjo prašyti išmaldos, o Bhima pasiliko namuose su Kunti. Staiga Kunti išgirdo brahmano ir jo žmonos verksmą. Kunti nuėjo pas juos ir paklausė, kodėl jie verkia. Brahmanas atsakė:

– Netoli nuo miesto, miško oloje gyvena demonas vardu Bakasura. Jis turi įprotį ateiti pas mus į miestą ir suvalgyti daugybę žmonių. Mūsų karalius negeba apsaugoti mūsų nuo Bakasuros žvėriškumo. Todėl miestiečiai padarė susitarimą su demonu.

Mes pažadėjome jam, kad kiekvieną savaitę aprūpinsime jį vežimu pilnu įvairaus maisto. Jį lydės vienas žmogus. Dėka šios išpirkos demonas nustojo vaikščioti į miestą. Vienas žmogus per savaitę – siaubinga auka, kuri kartu su maisto vežimu numalšina demono alkį ir kraujo troškimą.

Mieste nustatė eilės tvarką, pagal kurią reikia vežti demonui paaukojimą. Šiandieną mano eilė keliauti pas jį. Tai mano paskutinė diena ir aš paskutinį kartą matau savo žmoną ir vaikus. Štai kodėl mes verkiame.

Kunti kreipėsi į brahmaną:

– O brahmane! Esame skolingi tau. Todėl šiandieną vietoj tavęs mano sūnus nueis pas Bakasurą. Bakasura negalės jam padaryti žalos.

Iš pradžių brahmanas atsisakė Kunti pasiūlymo. Tačiau kai Kunti jam papasakojo apie atvejus, kuriuose Bhima išreikšdavo savo drąsą, brahmanas sutiko pasiųsti jį pas Bakasurą vietoj savęs.

Bhima paėmė vežimą pilną maisto ir iškeliavo į kelią. Greitai jis pasiekė olą, kur gyveno demonas.

Kadangi Bhima labai norėjo valgyti, jis atsisėdo ant vežimo krašto ir pradėjo valgyti maistą, paruoštą piktadariui.

Bakasura, kuris kaip tik laukė savo maisto, išėjo iš olos. Kai alkanas demonas pamatė valgantį Bhimą, jis įniršo iš pykčio. Jis pradėjo spardyti ir mušti Bhimą kumščiais. Tačiau Bhima elgėsi lyg nematytą demono. Suvalgęs viską, ką atvežė, Bhima atsistojo ir pasisuko į jį.

Prasidėjo dvikova. Kai Bakasura išsikvėpė, Bhima jam stipriai trenkė kumščiu į krūtinę. Bakasura išleido garsų riksmą ir nugriuvo ant žemės taip, kad ji sudrebėjo. Demonas numirė.

Bhima atitempė Bakasuros kūną į Ekačakrą. Miesto gyventojai su palengvėjimu sužinojo apie kraujo ištroškusio demono mirtį.

20. Ardžuna atvyksta į Draupadi svajamvarą

Po visą Bharatą pasklido žinia apie tai, jog Pančalos karalius Drupada organizuoja svajamvarą savo dukrai Draupadi.

Daugelis brahmanų iš visur iškeliavo į Pančalą, kad pabūti šventėje ir gauti karaliaus dovanas.

Mahariši Vjasa susitiko su Pandavais ir patarė jiems dalyvauti vykstančioje svajamvaroje.

Broliai Pandavai ir Kunti kartu su kitais brahmanais iš Ekačakros išėjo į Pančalą. Kelyje jie sutiko brahmaną vardu Dhaumja. Jis apstulbino brolius giliomis Vedų žiniomis. Pandavai pasiūlė Dhaumjai tapti jų šeimos dvasinių mokytojų. Tas sutiko. Atvykę į Pančalą, broliai apsistojo puodžiaus namuose.

Visas miestas buvo puošniai papuoštas šventei. Visur skambėjo muzika, vyko šokiai, sportinės rungtys ir kiti renginiai. Milžiniška arena (andal) buvo pastatyta Draupadi svajamvarai.

Karaliai ir princai iš visų Bharatos kraštų atvyko, kad dalyvautų Pančalos princesės svajamvaroje. Durjodhana, Dušasana ir Karna taip pat atvyko iš Hastinapūro. Šri Krišna ir jo brolis Balarama atvyko iš Dvarakos.

Gerovinė skambanti muzika pripildė atmosferą. Ir štai arenoje lydint savo brolio Dhrištadjumnos išėjo Draupadi. Neapsakomai graži ir gracinga, aprengta vestuvių apranga, papuošta papuošalais, ji buvo kaip dieviškasis kūrinys, nusileidęs į žemę. Draupadi laikė rankose gėlių girliandą, kuri skleidė saldų aromatą. Ši girlianda priklausė būsimo išbandymo nugalėtojui.

Dhrištadjumna paskelbė susirinkusiems:

– Prieš jus lankas ir strėlė. Jūsų užduotis – pataikyti į auksinę žuvį, įtvirtintą ant disko. Diskas yra stulpo viršūnėje, stovinčiame baseino centre. Diskas greitai sukasi. Draupadi ištekės už to, kuris galės pataikyti į žuvies akį, žiūrėdamas tik į jos atspindį vandenyje!

Vienas paskui kitą daugelis karalių ir princų bandė įveikti tikslą. Tačiau niekam nepasisėkė. Visi dalyviai buvo nusivylę. Jiems atrodė, kad juos pažemino iškėlę neišpildomą užduotį. Ir niekas visoje Bharatoje negalės susitvarkyti su ja!

Galų gale Karna atsistojo iš vietos, kad pabandytų sėkmę. Per žiūrovų eiles praėjo murmėjimas. Kai Draupadi išgirdo, kad Karna – važnyčiojo sūnus, ji pareiškė:

– Net jeigu Karna pataikys į tikslą ir įveiks išbandymą, aš netekėsiu už jo!

Vėl Karnai priminė apie jo žemą kilmę. Nežiūrint į tai, kad jis tapo karaliumi, jis kaip ir pirmiau pasiliko „važnyčiojo sūnus“. Draupadi žodžiai sukėlė jam skausmą. Nuleidęs galvą jis sėdo į vietą.

Tuo momentu Ardžuna, sėdėjęs tarp brahmanų, atsistojo ir nuėjo prie lanko. Jis pakėlė lanką ir paleido strėlę, kuri pataikė į žuvies akį. Karaliai ir princai, patyrę nesėkmę, pradėjo abejoti nežinomo brahmano gebėjimais praeiti išbandymą. Tuomet Ardžuna vėl įtempė lanką ir paleido strėlę į tikslą. Žuvis nukrito ant žemės.

Nelaukdama nei sekundės, Draupadi priėjo prie Ardžunos ir uždėjo ant jo girliandą. Tai reiškė, kad ji pripažįsta Ardžunos pergalę ir pasirenka jį savo vyru.

Karaliai, atvykę į svajamvarą, pasijautė įžeistais. Jie negalėjo kentėti to, jog kažkoks nežinomas brahmanas geriau už juos valdo lanką. Ir jis, nepriklausantis karališkai giminei, tampa galingos Pančalos karalystės princesės vyru. Jie visi kartu nusprendė užpulti Ardžuną. Bhima, matydamas tai, išėjo iš arenos ribų ir išrovė su šaknimis šalia augantį medį. Jis užsimetė medį ant pečių ir grįžęs į areną atsistojo už Ardžunos. Siaubą kelianti Bhimos išvaizda išgąsdino karalius.

Čia prakalbo Krišna. Jis nuramino visus ir pasiūlė karaliams palikti areną, kad neižeisti švento ritualo vietos kraujo praliejimu. Vėliau jis paminėjo Balaramai:

– Aš girdėjau, kad teta Kunti ir penki broliai Pandavai sugebėjo išsigelbėti iš dervų rūmų Varanavatoje. Aš manau, jog brahmanas, pataikęs į tikslą, buvo ne kas kitas, kaip Ardžuną!

Draupadi gavo šeimos palaiminimą ir iškeliavo su Ardžuna, Bhima ir likusiais Pandavais į puodžiaus namus, kad gautų motinos Kunti palaiminimą. Pagal tradiciją tik po to galima buvo atlikti vestuves. Dhrištadjumna slapčia nusekė paskui juos.

Bhima sustojo prieš duris ir pasakė Kunti griausmingu balsu:

– Mama! Išėik ir pažiūrėk kokią išmaldą mums davė šiandieną! Iš tiesų, ji verta karalių, tačiau atsidūrė skurstančių brahmanų rankose! Ir Bhima nusijuokė žiūrėdamas į brolius.

Kunti atsakė:

– Bhima, kam tu giriesi? Viskas kas vyksta gyvenime, nustatyta likimo: ir auka, ir gavimas. Vaikai mano, būkite kuklesni. Štai mano nurodymas: ką jūs bebūtumėte atnešę, išdalinkite tai tarp savęs po lygiai!

Pakibo slegianti tylą. Draupadi ir Pandavai buvo apstulbinti Kunti žodžiais. Jiems tai buvo nurodymas, kurio buvo privaloma besąlygiškai laikytis!

Kunti išėjo iš namų ir pamatė Draupadi. Ji prarado kalbos dovaną suvokusi, kokias pasekmes turi jos žodžiai. Atgailos ašaros pradėjo tekėti iš jos akių.

Ardžuna pasakė:

– Mama! Jūsų žodžiai mums įsakymas. Mes visi penkeri susituoksime su Draupadi!

Dhrištadjumna paklausė pokalbio tarp Pandavų ir Kunti. Jis jau nuspėjo, kad brahmanas ir gabus lankininkas, pašovęs žuvį – tai Ardžuna. Jis grįžo į rūmus ir papasakojo karaliui Drupadai apie Pandavus. Karalius Drupada su pasitenkinimu išgirdo šią naujieną. Tačiau kai jis išgirdo, kad Draupadi ruošiasi ištekėti už penkerių brolių, jis susiraukė. Tai buvo prieš tradiciją, prieš dharmą!

Šiuo kritiniu momentu pas Pančalos karalių pasirodė Mahariši Vjasa. Jis atvėrė Drupadai, kad savo praėjusiame gyvenime Draupadi gavo palaiminimą nuo Viešpaties Šios. Jis apdovanojo ją galimybe turėti penkis vyrus. Todėl viskas, kas įvyko, buvo iš anksto nustatyta.

Karaliui Drupadai teko sutikti su išminčiaus nuomone. Pasak jo nurodymų, jis pasiuntė Dhrištadjumną su palyda į puodžiaus namus, kad pakviestų kunti ir Pandavus į rūmus. O pats užsiėmė ruošimu visko, kas reikalinga vestuvių ritualui. Drupada pravedė Draupadi ir penkerių brolių Pandavų vestuvių ceremoniją pagal vedinę tradiciją. Jis padovanojo Draupadi šimtą auksinių vežimų, šimtą dramblių ir šimtą tarnaičių.

21. Pandavai grįžta į Hastinapurą

Naujienos apie penkerių Pandavų vestuves su Draupadi paplito kaip miško gaisras. Visa Bharata sužinojo, kad Pandavai ir Kunti gyvi. Ir dabar visi aptarinėjo ar penkių vyrų santuoka su viena mergina atitinka teisingumo ir dorovės dėsnius.

Dhritaraštra išgirdęs apie išsigelbėjusius Pandavus, visiškai nebuvo džiaugsmingas. Visi jo lūkesčiai pamatyti sosto įpėdiniu Durjodhaną išsisklaidė. Ir vis tik abejotinos Pandavu ir Draupadi vestuvės paliko Durjodhanai šansą į Sostą. Bhišma ir Dronačarija įtikino Dhritaraštrą pasiūsti Vidurą pas karalių Drupadą, kad grąžinti Pandavus į Hastinapurą.

Vidurai išvykus į Pančalą, Durjodhana, Dušasana, Šakuni ir Karna atėjo pas Dhritaraštrą. Jie pradėjo nuteikinti jį prieš Pandavus. Dhritaraštra teko pasirinkimas: veikti pagal savo sūnų interesus arba pagal dharmą.

Kai Pandavai, Kunti ir Draupadi atvyko kartu su Vidura į Hastinapurą, žmonės džiaugėsi! Visas miestas buvo šventiškai papuoštas. Gyventojai džiaugėsi teisingų ir kilnių princų grįžimu. Pandavai, Šri Krišna, Draupadi ir Kunti įėjo į karališkus rūmus. Jie nusilenkė giminės vyresniesiems ir gavo jų palaiminimus.

Dhritaraštra priėmė sprendimą išdalinti Hastinapurą karalystę. Buvo atlikta Judhišthiros karūnacija. Po ceremonijos Dhritaraštra pakvietė pas save Judhišthirą ir pasakė jam:

– Kad ateityje išvengti pykčių mūsų šeimoje, pernešk savo valstybės sostinę į Khandavarprasthą ir pats ten apsigyvenk. Dabar tos vietos tuščios. Tačiau senovėje mūsų prašiurai būtent ten įkūrė karalystės sostinę. Jeigu gyvensite ten, galbūt tai padės pabaigą neapykantai ir priešiškumui tarp jūsų ir Kauravų.

Laikydamiės Dhritaraštros nurodymo, Pandavai kartu su Draupadi išvyko į Khandavaprasthą. Paskui juos ėjo daugelis Hastinapurą gyventojų. Jie norėjo gyventi vadovaujant Judhišthirai. Kunti teko pasilikti Hastinapūre. Vėliau, įgavę pilną nepriklausomybę, Pandavai pervežė ją pas save.

Atvykus į Khandavaprasthą jie bendromis pastangomis išvalė mišką ir pastatė naujus rūmus. Visi uoliai darbavosi ir galutiniame rezultate tuštuma pavirto į nuostabų miestą! Šis miestas tapo žinomas kaip Indraprastha. Jis buvo taip pavadintas pusdievių karaliaus Indros vardu. Šlovė apie Indraprasthą pasklido plačiai. Daugelis žmonių persikėlė į Indraprasthą, kurį išmintingai ir teisingai valdė Judhišthira. Visi buvo laimingi ir ramūs. Miestas klestėjo. Pandavai valdė Indraprasthą 13 metų.

22. Khandavavanos miško sudeginimas

Ši istorija įvyko Judhišthirai valdant Indraprastha. Krišna atvyko į miestą pasisvečiuoti pas Pandavus. Jis praleido daug laiko su Ardžuna. Krišna, įsikūnijęs Viešpats, labai mylėjo Ardžuną ir mokė jį gyvenimo eigoje, nes pas Ardžuną nuo gimimo buvo išreikšta daug dieviškųjų savybių ir gebėjimų. Ardžuna buvo geriausiu kariu Bharatoje, visų kšatrijų pavyzdys. Jis nepriekaištingai laikėsi dharmos kelio. Tiesa ir teisingumas buvo jam aukščiau visko!

Karta Krišna ir Ardžuna vaikščiojo palei Jamunos upę. Staiga prieš juos atsirado iškankintas ir alkanas brahmanas ir paprašė jų išmaldos maisto. Ardžuna pastebėjo:

– Tavo atvaizdas – ne įprasto žmogaus atvaizdas, tu nesi paprastas brahmanas. Koks maistas tau reikalingas?

Brahmanas atsakė:

– Tu teisus, o didingas kary! Aš – Agnidev, Ugnies Dievas. Aš alkanas ir norėčiau suvalgyti Khandavavanos mišką. Tačiau viešpats Indra neleidžia man padaryti to. Šiose vietose gyvena jo draugas Takšaka, gyvačių karalius. Kai tik aš imuosi reikalo, atsiranda viešpats Indra ir iš dangaus nuleidžia ant mano ugnies vandens srautus. Jis pažadėjo saugoti gyvačių karalių Takšaką, gyvenantį šiame miške. Todėl aš pasilieku alkanas. Aš žinau, jūs abu valdote dangiškuosius ginklus. Aš prašau jūsų padėti man sudeginti Khandavavanos mišką, sustabdyti Indrą savo ginklais.

Ardžuna atsakė Agnidevui:

– Mes pasiruošę tau padėti. Tačiau prašome tavęs padovanoti mums tokį dangišką ginklą, kurį galima panaudoti kovoje prieš viešpatį Indrą.

Agnidev davė Krišnai Sudaršanačakrą ir kuoką, vadinamą Kaumudaki. Jis taip pat davė Ardžunai lanką Gandivą, dėklą visada pilną strėlių ir dangišką kolesnyčą Nandighoš.

Khandavavanos miškas buvo nepraeinamo tankumo. Jis tapo daugelio pavojų buveine. Jį buvo būtina sudeginti dėl Indraprasthos gyventojų taikos ir gerovės. Ir tai, kad Agnidev užsinorėjo suryti jį savo ugnimi, iš tiesų buvo Dieviškasis siekis!

Ardžuna ir Krišna atsistojo šone ant pakilimo. Pagal Ardžunos signalą Agnidev pradėjo savo darbą. Milžiniški ugnies liežuviai pakilo iki dangaus ir greitai apėmė visą mišką. Paukščiai, vabzdžiai ir gyvūnai gyvi sudegė šioje ugnyje.

Kai viešpats Indra sužinojo apie gaisrą Khandavavane, jis čia pat pasiuntė lietaus debesis. Tačiau Ardžuna išsklaidė debesis panaudodamas Vajavastrą, Vėjo Dievo strėlę. Supykęs Indra nuplėšė kalno Mandor viršūnę ir metė ją į Ardžuną. Ardžuna sunaikino ją į daleles, panaudojęs savo dangišką ginklą. Čia pasirodė balsas iš dangaus:

– O, Indra! Tavo Draugas Takšaka, gyvačių karalius, paliko Khandavavaną. Jis saugus. Nesijaudink dėl jo ir leisk šiam miškui, pilnam pavojų, sudegti iki pelenų.

Viešpats Indra atsiprašė Krišnos ir davęs savo palaiminimą savo sūnui Ardžunai, pasišalino.

Karalius Takšaka bėgo. Jis įsižeidė ir nusprendė kaip tai bebūtų atkeršyti Ardžunai. Jis davė priesaiką pašalinti jį ir jo giminę.

Tuo metu demonas vardu Maja gelbėjosi nuo Agnidevo liepsnų. Krišna jau buvo pasiruošęs užmušti jį. Tačiau Maja nukrito prie Ardžunos pėdų ir paprašė jo išsaugoti jam gyvybę. Ardžuna palietė jo galvą ir pažadėjo neužmušti jo.

Agnidev sunaikino Khandavavaną per 15 dienų. Galų gale darbas buvo užbaigtas. Jis padėjo Krišnai ir Ardžunai už pagalbą ir grįžo į rojus pasaulius.

Demonas Maja kreipėsi į Ardžuną:

– Tu išgelbėjai man gyvybę. Dabar prašau duoti man galimybę pasitarnauti tau. Aš – gabus architektas ir statybininkas.

Ardžuna sutiko priimti Majos tarnystę ir paprašė jo pastatyti Pandavams rūmus. Per trumpą laiką Maja pastatė rūmus, neturinčius sau lygių. Jie buvo sukonstruoti naudojant neįprastas optines iliuzijas. Pavyzdžiui, praktiškai buvo neįmanoma atskirti prūdo su vandeniu nuo stiklinių grindų. Pandavai apstulbo pamatę stebuklingus rūmus ir padėjo Majai už jo darbą.

Maja padovanojo Bhimai auksinę kuoką sveriančią 1000 kartų daugiau, nei įprasta. Taip pat jis davė Ardžunai Devadattą, kriauklę, skleidžiančią labai garsų garsą. Tuo momentu, kai atėjo tinkama gerovinė diena, Pandavai persikėlė į stebuklingus rūmus.

23. Ardžunos išvaymas

Kartą išminčius ir dieviškasis pranašas Narada atsirado Indraprasthoje ir pasakė Pandavams: – Jūsų broliškos meilės neįmanoma sulyginti su niekuo. Tačiau vis tik yra tai, kame žmonės gali sugėdinti jus. Jūsų penki ir visi susituokę su Draupadi. Jums reikia nustatyti papildomas elgesio taisykles šeimyniniame gyvenime su Draupadi. Tai padės ateityje išvengti nesupratimo tarp jūsų ir suvaldys apkalbinėtojus.

Išgirdę Narados patarimą, Pandavai nustatė, kad Draupadi gyvens su kiekvienu iš jų vienus metus. Jeigu bet kuris iš brolių sutrikdys jos asmeninės erdvės ribas šio periodo laiku, jis turės būti išvartas 12 metų.

Kartą, po šios taisyklės įvedimo, Ardžunai prisireikė jo ginklo, kad išgelbėti vargšo brahmano karves. Ardžunos lankas buvo Judhištthiros rūmuose, Draupadi kambariuose. Žinodamas apie tai, Ardžuna įėjo į jos kambarius be brolio ir pačios Draupadi leidimo ir paėmė ginklą. Jis negalėjo dvejoti. Jam teko sulaužyti elgesio taisykles, nustatytas santykiuose su Draupadi. Tačiau jo kšatrijaus pareiga, tautos saugotojo, buvo aukščiau už šias taisykles. Ardžuna grąžino brahmanui karvę ir iškeliavo su kalte pas Judhištthirą. Jis pasakė apie savo sprendimą būti išvartam. Judhištthira pabandė sustabdyti Ardžuną, tačiau nesėkmingai. Ardžuna buvo ryžtingai nusiteikęs išpirkti savo atliktą nuodėmę.

Taigi, dvylikos metu Ardžunos išvaymas prasidėjo. Jis visur ėjo basas atsiskyrėlio aprangoje. Jis keliavo, įveikdavo miškus ir kalnus. Jam buvo uždrausta įeiti į miestus, todėl jis klajojo nuo kaimo prie kaimo, lankė ašramus, kur atlikdavo askezes ir kitas šventas vietas. Ardžuna laikėsi griežto pasninko. Ilgą laiką buvo vienas. Visur su juo buvo jo mylimas lankas.

Kartą maudantis Gangos upėje, į Ardžuną atkreipė dėmesį Ulupė, gyvačių karaliaus Kairavos dukra. Ardžuna patiko Ulupei. Ji priplaukė prie jo ir nusitempė Pandavą į Nagaloką, gyvačių karalystę. Ardžuna susituokė su Ulupe ir praleido naktį kartu su ja. Ulupė apdovanojo Ardžuną savo jėga:

– Tu galėsi vaikščioti vandeniui, kaip žeme! Nei viena vandenyje gyvenanti gyva būtybė negalės padaryti tau žalos!

Pasakiusi tai, Ulupė grąžino Ardžuną atgal ant žemės. Ardžuna pratęsė savo kelionę. Vėliau pas Ulupę gimė sūnus, kurį pavadino Iravana.

Įveikęs sunkų kelią, Ardžuna pasiekė Manipūrą. Manipūros princesė vardu Čitrangada buvo gražuolė. Ardžuna susituokė su Čitrangada ir pragyveno su ja tris metus. Čitrangada pagimdė jam sūnų vardu Badhravana. Praėjus trims metams Ardžuna pratęsė savo kelionę.

Aukštai kalnuose Ardžuna užėjo keistą vietą: penki ežerai su kristališkai švriu vandeniu buvo šalia, o aplinkui buvo tuščia ir nebuvo žmonių. Ardžuna atsisėdo netoliese ir pradėjo mąstyti kokia šio keisto reiškinių priežastis. Šiek tiek palaukus prieš Ardžuną atsirado keliaujantys atsiskyrėliai ir atvėrė Kunti sūnui šių vietų paslaptį:

– Ši vieta vadinama Saubhadratirš, penkių ežerų slėnis. Kiekviename ežere gyvena krokodilas. Tą, kuris išdrįsta išsimaudyti bet kuriame iš penkių ežerų, suvalgo krokodilas gyvenantis jame. Todėl žmonės neapsistoja arti, – pranešė jie.

Ardžuna drąsiai įėjo į vieną iš ežerų ir pradėjo su pasimėgavimu maudytis šaltame vandenyje. Staiga krokodilas pagavo jį už kojos. Tačiau Ulupės, moters-gyvatės palaiminimas išsaugojo jį.

Ardžuna ištraukė krokodilą ant kranto. Atsiduręs ant žemės krokodilas pavirto į nuostabią merginą. Ji pasakė Ardžunai:

– Aš – apsara, rojaus pasaulių gyventoja. Mano vardas Varga. Mano keturios draugės Saurabheja, Sameči, Budbuda, Lata ir aš buvome prakeiktos brahmano ir paverstos į krokodilus. Brahmanas pasakė mums, kad po šimto metų didingas vyras išlaisvins mus nuo prakeiksmo. Dabar tu išlaisvinai mane nuo prakeiksmo. Prašau, išlaisvink mano keturias drauges!

Ardžuna padėjo Vargos draugėms įgauti savo tikrąją formą ir iškeliavo toliau.

Po keleto dienų jis atvyko į Prabhasą, šventą vietą šalia Dvarakos. Kai Krišna sužinojo apie Ardžunos atvykimą, jis pakvietė jį į Miestą. Ardžuna atsisakė atvykti į Dvaraką, nes išvarytiems buvo draudžiama užėti į miestus. Jis pasiliko netoliese.

Po kurio laiko Jadavai, Krišnos giminaičiai, surengė didelę šventę ant Raivataka kalno. Ardžuna buvo gerbiamas svečias. Šventėje Ardžuna pastebėjo minioje gražią merginą. Tai buvo Subhadra, Krišnos sesuo. Krišna suprato apie Ardžunos jausmus ir patarė jam pavogti Subhadrą.

Atėjo diena, kai Subhadra iškeliavo į šventyklą maldai ant Raivதாகos kalno. Ardžuna laukė jos už šventyklos sienos Krišnos kolesnycoje. Kai tik tarnystė Dievui pasibaigė ir Subhadra išėjo į išorę, Ardžuna pagavo ją, pasodino į kolesnyčą ir nuskubėjo tolyn.

Kai Balarama, Krišnos brolis ir likę Jadavai išgirdo naujieną apie Subhadros pagrobimą, jie stipriai supyko. Krišna pradėjo juos raminti. Praėjo nedaug laiko ir visi priėmė tai, kas įvyko. Tuomet Ardžuna ir Subhadra grįžo į Dvaraką ir susituokė pagal Vedinę tradiciją. Ardžuna pragyveno su Subhadra vienus metus, o paskui jie persikėlė į Puškar. Greitai nustatytas išvaymo laikas pasibaigė ir Ardžuna, paėmęs su savimi Subhadrą, grįžo į Indraprasthą.

Po kurio laiko Subhadrai gimė sūnus Abhimanju. Draupadi pagimdė penkis sūnus, po vieną nuo kiekvieno Pandavų brolio. Jų vardai: Prativindja, Sutasoma, Šrutakarman, Šatanjaka ir Šrutakarti. Šeimos mokytojas Dhaumja apmokė juos Vedų žinių ir valdyti ginklus. Princai tapo gabūs kariai.

24. Neįveikiamas karalius Džarasandha

Su brolių palaikymu Judhištira praplėtė savo valstybės ribas, prijungęs prie jų kitų karalysčių žemes. Pandavai valdė teisingai, pagal dharmos principus. Šlovė apie juos pasklido visur.

Kad aprūpinti valstybės klestėjimą ir įrodyti jos savarankiškumą ir nepriklausomybę, ministrų taryba parekomendavo Judhištirai atlikti Radžasurja jadžną.

Radžasurja jadžna yra sudėtinga ceremonija sudaryta iš daugelio ritualų. Būtina tiksliai laikytis visų veiksmų atlikimo taisyklių, kad Radžasurja jadžna būtų laikoma sėkmingai atlikta. Būtina sąlyga, kad jadžnoje dalyvautų šimtas karalių, pripažįstančių Judhištirą gerokai galingesniu valdovu, nei jie patys. Tai gali būti Indraprasthos karaliai-vasalai, tai yra jų provincijų valdovai arba draugiškai nusiteikę kitų karalysčių valdovai.

Judhištira pakvietė Krišną į Indraprasthą ir paklausė jo patarimo kaip organizuoti šią ceremoniją. Šri Krišna patarė Judhištirai:

– Nesąžiningas karalius Džarasandha įkalino daugelį karalių siekdamas atlikti Naramedha jadžną, karalių paaukojimą. Jis nepripažins tavęs stipriausiu iš Bharatos karalių. Todėl tau reikia užmušti jį ir išlaisvinti įkalintus karalius. Tik tuomet tu galėsi atlikti Radžasurja jadžną.

Judhištira sutiko su Vasudeva Krišna. Krišna, Ardžuna ir Bhima susiruošė važiuoti į Magadhą, Džarasandhos karalystę.

Prieš pradėdamas, pasakysime keletą žodžių apie karalių Džarasandhą. Jo gimimo istorija užsitarnauja ypatingą dėmesio.

Didingas Magadhi valdovas, karalius Brihadratha, susituokė su dviem Kaši karaliaus dukromis. Jis laukė ir vis niekaip negalėjo sulaukti įpėdinio atsiradimo. Kad išmelstų sūnaus gimimą, jis iškeliavo į mišką ir pradėjo daryti sunkią askezę. Po kurio laiko šventasis Kaušika Muni pasirodė prieš karalių ir davęs jam mango vaisių pasakė:

– Atiduok šį mango savo žmonai. Jeigu ji suvalgys jį, tai greitai pagimdys sūnų.

Brihadratha perpjovė mango į dvi lygias dalis ir davę jas diems karalienėms. Reikiamu metu karalienės pagimdė sūnus, pas kiekvieną iš jų buvo tik pusė kūno. Kai karalius pamatė nepilnaverčius kūdikius, tai nurodė susukti juos į skudurą ir išmesti į šiukšlių krūvą. Demonė vardu Džara paėmė ryšulį galvodama, kad ten maistas. Kai tik ji paėmė mažylius į rankas, dvi puselės suaugo ir tapo vienu nuostabiu vaiku. Džara priėmė nuostabios moters atvaizdą ir nunešė kūdikį karaliui.

Berņiukas tapo žinomas kaip Džarasandha, tas kieno kūnas iš dalių buvo sujungtas demonės Džaros. Džarasandha išaugo ir tapo stiprus ir galingas karalius. Niekas negalėjo jo užmušti.

Su Judhištiros leidimu Krišna, Bhima ir Ardžuna persirengė į brahmanus ir iškeliavo į Džarasandhos karalystės sostinę. Džarasandha priėmė juos, suteikė jiems atitinkamą pagarbą ir paklausė dėl kokios priežasties jie atėjo pas juos. Atvėrus kas jie iš tiesų yra, Krišna metė karaliui iššūkį:

– Mes atėjome čia, kad susikautume su tavimi asmeninėje dvikovoje! Tu gali pasirinkti bet kurį iš mūsų savo priešininku!

Džarasandha atsakė:

– O Krišna! Tu – piemuo, o Ardžuna dar jaunas. Todėl aš negaliu kovoti su jumis. Aš girdėjau apie Bhimos jėgą ir pasiruošęs kovoti su juo

Bhimos ir Džarasandhos dvikova truko 13 dienų. 14 dieną Džarasandha pradėjo pavargti. Krišna patarė Bhimai, jog įveikti Džarasandhą galima suplėšius jo kūną į dalis. Bhima nuvertė karalių ant žemės, pagavo jį už kojos ir suplėšė į dvi dalis.

Bhima džiaugėsi pergale! Jis nuėjo pas draugus. Tuo metu dvi Džarasandhos kūno dalys vėl suaugo. Karalius grįžo į gyvenimą ir buvo pasiruošęs tęsti kovą su Bhima. Bhima buvo suglumęs ir žiūrėjo į Krišną ieškodamas pagalbos. Šri Krišna paėmė į rankas medžio lapą, suplėšė jį vertikaliai ir numetė dalis į skirtingas puses. Bhima suprato ženklą. Jis pradėjo kovą ir vėl perplėšė Džarasandhos kūną į dvi dalis, numetęs jas priešingomis kryptimis. Dabar karalius Džarasandha numirė.

Krišna išlaisvino visus karalius, pagautus Džarasandhos. Jis paskyrė karalystės valdovu Džarasandhos sūnų ir kartu su Bhima ir Ardžuna grįžo į Indraprastha.

25. Šišupalos mirtis

Po pergalės prieš Džarasandha, Krišna, Bhima ir Ardžuna grįžo į Indraprasthą. Kiek vėliau Bhima, Ardžuna, Nakula ir Sahadeva iškeliavo į šiaurę, vakarus, pietus ir rytus, kad gautų visų kaimyninių karalysčių valdovų palaikymą. Visi kariai pripažino Judhištiro viršenybę. Dėka šios atliktos sąlygos, Radžasurja jadžna įvyko palankiu metu.

Iš visų Bharatos galų į jadžną atkeliavo karaliai, ministrai ir išminčiai. Bhišma, Dhritaraštra, Vidura, Drona, Kripačarija, Ašvatthama, Durjodhana ir Dušasana taip pat atvyko į Indraprasthą. Visi jadžnos ritualai buvo atlikti, kaip pridera.

Agrapudžos ceremonija užbaigė jadžną pagal Vedines taisykles. Buvo būtina išrinkti pagrindinį svečią, turintį visas aukščiausias savybes. Pandavams reikėjo jam pirmam nuplauti kojas, tokiu būdu išreiškus savo pagarbą.

Bhišma kreipėsi į Judhištirą su žodžiais:

– Šri Krišna – geriausias tarp kšatrijų, esančių čia. Todėl būtent jis vertas tapti pagrindiniu jadžnos svečiu!

Sahadeva pradėjo plauti Krišnos kojas. Visi dalyvaujantis stebėjo kaip tai vyksta. Krišna šypsojosi.

Šišupala, Čedi karalius, pavydėjo Krišnai. Jis buvo jo pusbrolis. Krišna pažadėjo Šišupalos motinai, kad atleis šimtą įžeidimų, kuriuos jam atliks. Šišupala nutarė apjuodinti jadžną ir pažeminti Krišną prie visų susirinkusių karalių. Jis pradėjo, naudodamas įvairias žodines frazes ir užuominas, įžeidinėti Krišną, o tuomet Bhišmą ir kitus dalyvius.

Durjodhana su pasimėgavimu klausėsi jo.

Kai Bhima suvokė to, kas pasakyta prasmę, jis įniršo ir nuėjo link Šišupalos, kad priverstų jį nutilti. Tačiau Bhišma sustabdė Bhimą.

Krišna ramiai sėdėjo ir laukė, kada Šišupala ištars šimtą įžeidimų. Tačiau ties šimtuosiu įžeidimu Šišupala nesustojo. Jis tęsė šmeižti Krišną. Ir tuomet, galų gale, Krišna pradėjo veikti. Jis iššaukė savo Sudaršanačakrą, galingą ginklą besisukančio disko pavidale, skleidžiantį šviesą ir energiją, ir nunešė Šišupalai galvą.

Visi dalyviai apmirė savo vietose. Judhištira pradėjo maldauti Krišnos nuraminti savo pyktį. Įsikūnijęs viešpats atšaukė Sudaršanačakrą ir atsisėdo į krėslą.

Pabaigus Agrapudžą Judhištira su pagarba atsisveikino su visais karaliais, kurie dalyvavo jadžnoje. Taip pat Judhištira padarė Dhrištaketu, Šišupalos sūnų, Čedi karaliumi.

Svečiai iš Hastinapūro, atvykę į jadžną, buvo apgyvendinti rūmuose, kuriuos pastatė demonas Maja. Durjodhaną apstulbino pastato architektūra. Jis kartu su Šakuni nusprendė apžiūrėti rūmus.

Pasivaikščiojimo metu Durjodhana įėjo į salę, kuri atrodė buvo pilna vandens. Jis pakėlė dhotį (vyrišką rūbą, pridengiantį kūno apačią ir kojas) ir pradėjo atsargiai žengdamas praeidinėti per patalpą.

Iš tiesų salėje nebuvo vandens. Tai buvo stiklinės grindys, dėka Majos meistriškumo, tokios panašios į vandenį. Durjodhana buvo sumišęs. Pamačiusi tai, Draupadi nusijuokė. Durjodhana praėjo šalia nepasakęs jai nei žodžio.

Savo kelyje jis sutiko sieną iš permatomo stiklo. Durjodhana nepastebėjo jos ir toliau ėjo, kol neatsitrenkė galva į sieną. Bhima, tapęs šios klaidos liudytoju, garsiai juokėsi. Vėl Durjodhana papuolė į nepatogią situaciją. Pamačiusi tai, Draupadi pastebėjo:

– Aklas sūnus aklo tėvo!

Išgirdęs jos žodžius, Durjodhana pasakė sau: „Dabar tai aš būsiu dėmesingas ir daugiau nepapulsiu į juokingą padėtį“. Jis nuėjo toliau ir priartėjo prie baseino, pripildyto kristališkai švaraus vandens. Galvodamas, kad tai optinė iliuzija, Durjodhana toliau tęsė eiti pirmyn ir įkrito į prūdą su triukšmu ir purslais. Visi, kas dalyvavo tame, garsiai nusijuokė. Tačiau Durjodhanai nebuvo juokinga. Jis paraudo iš gėdos ir išėjo. Nelaukdamas nei minutės, jis pranešė Judhišthirai apie savo išvykimą ir kartu su Šakuni ir Dušasana išvažiavo į Hastinapurą.

26. Žaidimas kauliukais

Grįžęs į Hastinapurą Durjodhana papasakojo Dhritaraštrai apie stebuklingus rūmus, kuriuos Indraprasthoje pastatė demonas Maja. Taip pat jis papasakojo, kad Draupadi pavadino jį „aklu sūnumi aklo tėvo”.

Draupadi žodžiai stipriai sužeidė karaliaus Dhritaraštros širdį ir privertė jį pasijausti pažemintu. Naudodamasis momentu, Durjodhana pasakė Dhritaraštrai:

– Tėve! Pas mane yra planas. Dėdė Šakuni puikiai žaidžia kauliukais. Judhištira, prisimenu, yra silpnas šiame žaidime. Jeigu mes pakviesime jį sužaisti kauliukais, jis neatsisakys. Mes išlošime jo karalystę kauliukais ir taip atkeršysime už mums atliktus įžeidimus.

Dhritaraštra buvo įsiutęs iš pykčio. Žinoma, jis norėjo atkeršyti! Šiek tiek palaukęs jis iškviėtė Vidurą ir paklausė jo patarimo dėl Durjodhanos pasiūlymo. Išklaušęs karalių, Vidura atsakė jam: – Žaidimas kauliukais – sunkiausia iš visų piktadarysčių. Neleiskite Durjodhanai pradėti šio žaidimo!

Tačiau vėliau Durjodhana vis tik įtikino Dhritaraštrą pakviesti Judhišthirą žaisti kauliukais.

Vidura iškeliavo į Indraprasthą su pakvietimu Judhišthirai. Nuo savęs pagrindinis ministras pridėjo: – Idėja sužaisti kauliukais priklauso Durjodhanai. Tai piktas ketinimas. Jeigu įmanoma, aš patariu tau nevažiuoti į Hastinapurą.

Nežiūrint į dėdės patarimą, Judhištira vis tik nusprendė važiuoti. Jis atvyko į Hastinapurą kartu su savo keturiais broliais ir Draupadi. Pandavai nusilenkė Bhišmai, Dhritaraštrai, Gandhari ir kitiems vyresniesiems. Kauravai šiltai pasveikino Pandavus ir pakvietė juos į rūmus. Specialiai svečiams paruošė prabangius kambarius. Buvo paruošta puota, po kurios Pandavai ir Draupadi iškeliavo ilsėtis.

Kitą dieną Judhištira lydintas brolių atvyko į salę, paruoštą žaidimui kauliukais. Giminės vyresnieji: Bhišma, Drona, Kripačarija, Vidura ir Dhritaraštra taip pat buvo. Žaidimas prasidėjo.

Vietoj Durjodhanos kauliukus mėtė Šakuni. Klasingas Šakuni protas patarė jam kokias reikia panaudoti apgaulės ir gudrybės, kad Durjodhana laimėtų. Judhištira pralaimėjo vieną partiją po kitos. Jis statė viską, ką turėjo ir palaipsniui pralaimėjo visus savo turtus, karalystę, pavaldinius, brolius ir, galų gale, patį save. Pabaigoje Durjodhana ir Šakuni pradėjo įkalbinėti jį pastatyti Draupadi. Judhištira sutiko. Ir vėl pralaimėjo. Apgavystė nugalėjo!

Durjodhana triumfavo. Pandavai šiame žaidime prarado viską. Durjodhana buvo apsvaigęs savo pergale. Jis nurodė pagrindiniam ministrui Vidurai:

– Eikite ir dabar atveskite Draupadi čia! Kadangi mes išlošėme ją žaisdami kauliukais, ji dirbs tarnaitė mūsų karalystėje.

Įsiutęs Vidura padarė priekaištą Durjodhanai ir paliko azartinių žaidimų salę. Tuomet Durjodhana paprašė savo jauniausio brolio Vikarnos atvesti į salę Draupadi.

Vikarna nuėjo pas Draupadi ir pranešė jai apie Durjodhanos paliepiamą. Draupadi buvo apstulbusi išgirdusi tai, kas įvyko žaidimo kauliukais metu. Ji atsakė Vikarnai:

– Jeigu karalius Judhištira jau pralošė save kauliukais, jis neturėjo teisės daryti ant manęs statymo. Eik atgal ir pakartok mano žodžius visiems, kas yra susirinkimų salėje!

Vikarna grįžo į salę ir pakartojo Draupadi žodžius esant visiems. Išgirdęs juos, Judhištira nutilo. Durjodhana sudrebėjo nuo pasipiktinimo ir pykčio. Auka išslydo iš jo rankų! Jis nurodė Dušasanai:

– Daryk, ką manai reikalingą, tačiau atvesk čia Draupadi dabar pat!

Dušasana nuėjo į Draupadi kambarį.

27. Krišna padeda Draupadi

Dušanasa įsibrovė į Draupadi kambarį ir grubiai liepė jai pasiruošti ir eiti į salę, kur žaidė kauliukais. Draupadi pareiškė:

– Aš – šios šeimos nuotaka. Jūsų varžymasis nevertas mano savigarbos ir orumo!

Tuomet Dušanasa pradėjo durnai elgtis ir privertė Draupadi eiti su juo. Ieškodama apsaugos ji metėsi į Gandhari kambarius. Dušanasa sekė paskui ją. Jis pagriebė Draupadi už plaukų ir jėga atitempė į žaidimų salę.

Bhišma, Drona ir Kripačarija nuleido galvas iš gėdos to, kas vyksta. Ašaros patekėjo bejėgės Draupadi skruostais. Įsiutęs Bhima suriko kaip liūtas:

– Esant Surjai, Saulės Dievui ir visiems kitiems Dievams aš pažadu, kad nurašiu purvinas rankas kuriomis Dušanasa laiko Draupadi už plaukų, suplėšysiu jo krūtinę ir išgersiu jo kraują!

Bhima kunkuliavo iš įniršio ir buvo baisus savo pyktyje. Nuo jo garsiai ištartos priesaikos Kauravus apėmė baimė.

Durjodhanos žvilgsnis susidrumstė. Jis jau nekontroliavo savo žemutinės prigimties. Jis paplojo sau per šlaunį ir gestu pakvietė Draupadi prieiti ir sėsti jam ant kelio.

Bhima įsiuto! Jis suriko Durjodhanai:

– O apgailėtinas Durjodhana! Ateis diena ir savo kuokos smūgiu aš sulaužysiu šlaunį, ant kurios tu liepei sėsti Draupadi!

Išgirdęs Bhimos priesaiką, Durjodhana išsigando. Tačiau keršto troškimas buvo aukščiau baimės ir jis pasakė Dušanai:

– Mes išlošėme Draupadi kauliukais. Dabar ji – mūsų tarnaitė. Karališka apranga jai netinka. Aš liepiu tau nurauti nuo jos šią aprangą!

Draupadi, su kuria darė siaubingus dalykus, pradėjo maldauti visų esančių salėje apginti jos garbę ir orumą. Tačiau niekas neišdrįso jai padėti. Niekas nesutrukdė Durjodhanos veiksams. Niekas neištarė nei žodžio, kad sustabdytų moters šmeižimą, kuri priklausė karališkai dinastijai! Ką šie žmonės galėjo padaryti su paprasta moterimi? Kokį pavyzdį kšatrijai rodė savo tautai? Įstatymų nebuvimas ir nuodėmingumas buvo skelbiami dabar Hastinapūro karališkoje susirinkimo salėje! Būdama beviltiškoje padėtyje Draupadi pradėjo melstis Krišnai.

– O Viešpatie! Tu mano vienintelė viltis! Aš atiduodu save į tavo rankas. Prašau, apsaugok mano garbę ir orumą, – ištarė ji, pamaldžiai sudėjusi delnus.

Dušanasa pagriebė vieną Draupadi sario galą ir pradėjo tempti. Ir vėl vyresnieji, sėdėję žaidimų salėje nuleido galvas patirdami dar didesnę gėdą.

Vasudeva Krišna atsišaukė į Draupadi šauksmą ir pagalbą. Jis pasirodė salėje nematomoje formoje ir padarė Draupadi sarį tokiu ilgu, kad jo galo nebuvo įmanoma pasiekti.

Dušanasa tempe ir tempė, tačiau atrodė, pas sarį nebuvo pabaigos! Greitai audinio kalnai gulėjo ant grindų. Tačiau Draupadi kaip ir pirmiau buvo aprenpta! Visi dalyviai nustebę stebėjo šį stebuklą. Dušanasa pavargo tempti sarį. Jis buvo ant tiek išsekęs, kad vos laikėsi ant kojų. Galų gale jis nukrito be jėgų.

Salėje stovėjo laidotuvių tyla. Visi, kas ten buvo, prarado kalbos dovaną. Tylą sutrikdė Bhima. Jis, apimtas teisingo pykčiu, suriko:

– Išgirkite visi mano priesaiką! Aš prisiekiu, kad nenumirsiu iki tol, kol nesudraskysiu Dušanasos krūtinės ir išgersiu jo kraują! Aš užmušiu visus šimtą Kauravų brolių vieną po kito. Jie neišvengs bausmės už čia atliktą nusikaltimą!

Nuo Bhimos priesaikos visi salėje pradėjo drebėti iš baimės. Atrodė, dangišku griausmu nuskambėjo Bhimos žodiai ir sąžiningas atpildas neišvengiamas. Dhritaraštra buvo siaube. Jis pakvietė pas save Judhištira ir pasakė jam:

– Sūnau! Tu išmintingas, geras ir dosnus. Pas tavo didelė širdis. Prašau, atleisk Durjodhanai jo nuodėmę. Aš gražinu tau viską, ką tu pralošei kauliukais. Keliauk į Indraprasthą ir laimingai valdyk karalystę.

Pandavai nuolankiai priėmė Dhritaraštros sprendimą. Jie nusilenkė jam ir grįžo į Indraprasthą kartu su Draupadi. Kelyje atgal Draupadi pasakė Bhimai:

– Nežiūrint į tai, kad pas mane yra penki narsūs vyrai, niekas iš jų negalėjo apsaugoti mano garbės ir orumo. Jeigu Krišna nebūtų atėjęs ir neišgelbėtų manęs reikiamu momentu, man būtų buvę neįmanoma toliau gyventi!

28. Pandavų išvarymas

Dhritaraštra gražino Judhišthirai jo karalystę, turtus, armiją, tarnus ir viską, ką jis prarado žaisdamas kauliukais. Durjodhana buvo nusivylęs tėvo veiksmais. Piktas ir įžeistas jis atėjo į Dhritaraštros kambarius ir ypač aštriai ir grubiai pradėjo kalbėti su juo. Galų gale Durjodhana prispaudė tėvą ir įtikino jį vėl pakviesti Judhišthirą sužaisti kauliukais.

Kai Pandavai ir Draupadi pasiekė Indraprasthą, varovas iš Hastinapūro jau laukė jų ten. Jis perdavė Judhišthirai pakvietimą. Judhišthiros ministrai patarė jam priimti pakartotiną pakvietimą. Vyriausias iš Pandavų pamąstė:

– Kaip gerbiantis save žmogus, aš turiu priimti iššūkį, ar tai būtų dvikova ar žaidimas kauliukais!

Tokiu būdu penki Pandavai vėl išvyko į Hastinapūrą.

Prieš pradėdant žaidimą buvo nustatytos sąlygos: tas, kuris praloš, turės keliauti į išvarymą 12 metų. Dar vienus metus jis praleis slaptai, slėpdamas savo asmenybę. Tačiau jeigu šių metų bėgyje jis bus atrastas, jam teks keliauti į išvarymą dar 12 metų ir vieniems metams.

Žaidimas prasidėjo. Šį kartą, kaip ir ankščiau, Durjodhana ir Šakuni panaudojo apgaulę ir apžaidė Judhišthirą.

Pandavai su nuleistomis galvomis išėjo iš salės. Jie iškeliavo į Indraprasthą. Hastinapūro tauta nuteisė Durjodhanos veiksmus.

Daugelis Indraprasthos gyventojų norėjo palikti miestą ir išeiti kartu su Pandavais. Judhišthirai buvo daug darbo įtikinti juos nedaryti to. Jis paprašė atsidavusių pasilikti ir tęsti daryti savo pareigas, laikantis dharmos. Tačiau brahmanai primygtinai reikalavo teisės lydėti Judhišthirą išvarymo metu.

Prieš išėjimą Judhišthira davė nurodymą ministrams, kaip valdyti valstybę, kai jo nebus. Motulę Kunti paėmė pas save į namus Vidura. Ardžunos žmona Subhadra, kartu su Abhimanju, iškeliavo į Dvaraką. Penki Draupadi ir Pandavų sūnūs išvažiavo į Pančalą pas savo senelį Drupadą. Taip, pasirūpinę visais, Pandavų broliai lydimi Draupadi ir brahmanų iškeliavo į išvarymą.

Praėjo keletas dienų. Hastinapūre karališkoje taryboje Dhritaraštra ir Vidura aptarinėjo valstybinius reikalus. Staiga prieš juos pasirodė Narada Muni, Dievų pasiuntinys. Jis priėjo prie aklo karaliaus ir ištare:

– Lygiai po 14 metų Kauravų dinastija bus pilnai sunaikinta! Dėl Durjodhanos nuodėmių visi Kauravai bus pašalinti nuo žemės paviršiaus!

Pasakęs tai Narada išnyko. Dhritaraštra buvo stipriai sunerimęs. Durjodhana ir jo sąjungininkai buvo siaube nuo siaubingos Narada Muni pranašystės. Jie kreipėsi į Dronačariją:

– Gurudev! Kas bebūtų, prašome visada būkite kartu su mumis!

Tuo laiku Pandavai, Draupadi ir brahmanai pasiekė mišką. Jiems atėjo laikas, kai jie galėjo suvokti savo galimybių ribas, praeidami per atšiaurius išbandymus ir askezes.

Pagal savo šeimos mokytojo Dhaumi patarimą, Judhišthira pradėjo daryti nusilenkimus Surjai, Saulės Dievui. Surja buvo patenkintas Judhišthiros pasiaukojimu ir greitai pasirodė prieš jį. Saulės Dievas dovanojo jam dubenį visada pilną maisto. Kiekvieną rytą dubuo duodavo tiek maisto, kiek reikėdavo. Draupadi maitino Pandavus ir brahmanus sočiai, po to valgė pati ir švariai plovė dubenį. Daugiau tą dieną dubuo maisto negamino.

Judant per mišką, Pandavai pasiekė vietas, vadinamas Kamjakavana, ant upės Sarasvati kranto. Pandavai gyveno ramybėje. Jie pripildydavo savo dienas tarnyste šventiems žmonėms ir išminčiams. Daugelis šventųjų ateidavo ir ilgai pasilikdavo kartu su jais. Šventųjų ir išminčių buvimas ne tik atnešė Pandavams milžiniškas žinias, tačiau ir ugdydavo juose vyriškumą ir nuolankumą.

Kiekvieną dieną Draupadi dalino maistą brahmanams. Ji maitino visus atėjusius, vyrus ir pati valgydavo paskutinė. Visi žinojo, kad po to, antroje dienos pusėje, Pandavų trobelėje daugiau maisto negamino.

Kartą prie Pandavų namų atėjo išminčius Durvasa su savo šimtu mokinių. Išminčius Durvasa turėjo greitai išplieskiantį charakterį ir polinkį į piktumą. Jis pareikalavo, kad jį ir jo mokinius greitai pamaitintų. To reikalavo svetingumo įstatymas. Pandavai ir Draupadi turėjo atlikti namų šeimininkų pareigą ir pamaitinti brahmanus. Tačiau Durvasa ir jo mokiniai atėjo jau po to, kai Draupadi pavalgė pati ir išplovė stebuklingą dubenį. Namuose nebuvo jokio maisto. Durvasa ir šimtas mokinių laukė maisto lauke. Kaip reikėjo elgtis? Išminčius Durvasa supykęs galėjo prakeikti Pandavus ir Draupadi! Pandavai metėsi ieškoti maisto. Draupadi dar kartą patikrino visus dubenis ir krepšelius. Jie buvo tušti. Nusiminusi ji puolė ant kelių ir pasimeldė Krišnai. Staiga ji išgirdo triukšmą. Ji pasuko galvą ir lange pamatė Krišną. Jis stovėjo ir šypsojosi.

– Ar pakviesi mane įeiti, mano drauge? – paklausė Krišna.

Apsidžiaugusi Draupadi įleido jį į namus.

– O Krišna! Tu atsiradai atsakydamas į mano maldas, kad vėl išgelbėtum mane! – sušuko Draupadi.

– Koks pavojus tau gresia? – pasidomėjo Krišna.

Draupadi papasakojo apie išminčiaus Durvasos atėjimą su šimtu mokinių ir apie tai, kad jai nėra kuo pamaitinti jų.

Krišna paėmė stebuklingą dubenį ir pažiūrėjo į vidų. Ten jis atrado vieną ryžių grūdėlį, prilipusi prie sienelės. Jis pasakė:

– Draupadi, tu pasakei, kad namuose nėra maisto. Tačiau pažiūrėk, ką aš radau, – ir jis parodė grūdėlį Draupadi. – Žinoma, vieno ryžių grūdelio neužteks, kad pamaitinti išminčių Durvasą ir jo šimtą mokinių... Ar leisi man suvalgyti šį grūdėlį? – Ir Krišna čia pat padėjo ryžį į burną. Jis su malonumu sukramtė maistą ir patenkintas nusišypsojo. Jis pasisotino vienu ryžių grūdeliu!

Tuo metu visi šimtas Durvasos mokiniai ir jis pats pajautė tokį sotumą, kad jau atrodė, negali suvalgyti nieko daugiau. Durvasa paėmė su savimi mokinius, nuskubėjo išeiti nuo Pandavų trobelės, kad nesukeltų jiems įžeidimų ir išvengtų jų pykčio. Kai Pandavai grįžo prie trobelės su tuščiomis rankomis, kadangi jiems nepavyko rasti jokio maisto, čia jie nieko nerado. Apart Krišnos ir Draupadi, išeinančios iš trobelės. Krišna paslaptinai šypsojosi. Viskas jiems susidėjo geroviniu būdu. Dalykas tame, jog kai jis pajautė sotumą, tai visi brahmanai, kurie garbina Dievą, taip pat pasisotino, juk Krišna atėjo į žemę, kaip įsikūnijęs Viešpats. Pasisvečiavęs pas Pandavus, Krišna iškeliavo į Dvaraką.

Po kurio laiko pas Pandavus atėjo Mahariši Vjasa. Jis pasakė Judhišthirai:

– Po 13 metų išvairymo prasidės siaubingas karas tarp jūsų ir Kauravų. Pradėkite ruoštis kovai jau dabar! Gaukite iš Dievų tiek dangiškų ginklų, kiek įmanoma ir įvaldykite juos. Ardžunai reikia nueiti į Kailaso kalną ir gauti Pašupata aistrą pas Dievą Šivą. Be dangiško ginklo jūs negalėsite kovoti prieš tokius didingus karius, kaip Bhišma ir Dronačarija!

29. Ardžuna įgauna šventą ginklą

Pagal Maharišio Vjasos patarimą, Pandavai pradėjo būtiną pasirošimą karui. Judhišthira greitai nusiuntė Ardžuną į Kailasą. Draupadi palinkėjo Ardžunai sėkmės ir davė savo palaiminimą, kad jis galėtų atlikti savo misiją.

Ardžuna paliko savo brolius ir Draupadi ir pradėjo daryti sunkią užduotį. Jis buvo įvaldęs Pratismriti. Su šių žinių pagalba Ardžuna galėjo judėti minties greičiu. Todėl jam prirėkė keletas sekundžių, kad pasiektų Himalajų papėdę. Kunti sūnus praėjo kalną Gandhamadaną ir pasiekė kalną Indrakil. Ant jos viršūnės sėdėjo asketas ir meditavo. Kai Ardžuna priartėjo, jis atmerkė akis ir paklausė:

– Kas tu? Iš kur atėjai? Ar žinai, kad šios žemės – askezių atlikimo vieta? Tu negali čia klajoti su ginklais!

Ardžuna nusilenkė asketui ir pasakė:

– Mane vadina Ardžuna, aš – karaliaus Pandu iš Hastinapūro sūnus. Aš dar nepabaigiau atlikti savo pasaulietiško kšatrijaus pareigų. Todėl aš negaliu keliauti be ginklų.

Asketas buvo patenkintas išmintingu Ardžunos atsakymu. Jis pasakė:

– Ardžuna! Aš – Indra, Dievų Karalius. Tu gali prašyti manęs bet kokio palaiminimo!

Ardžuna nusilenkė tėvui ir paprašė:

– Prašau, dovanok man savo dangišką ginklą.

Dievas Indra pasakė:

– Iš pradžių tu turi pasiekti Kailaso kalną ir įtikinti viešpatį Šivą duoti tau Pašupa astrą. Tik po to visi Dievai palaimins tave savo dangiškais ginklais!

Ardžuna iškeliavo į Kailaso kalną ir pradėjo daryti sunkią askezę, kad pritrauktų Viešpaties Šivos dėmesį. Praėjo keletas dienų ir Dievas Šiva nusileido ant žemės ir įgavo miškų gyventojų bhilo atvaizdą, kad patikrintų Ardžuną. Viešpatį Šivą lydėjo Parvati ir šimtai jo tarnų, ganų.

Tą pačią akimirką, kai Viešpats Šiva nusitaikė į Ardžuną, iš kažkur atsirado demonas Muka. Įgavęs šerno pavidalą jis bėgo į Ardžunos pusę, kad užpultų jį.

Akimirksniu Viešpats Šiva prisitaikė ir paleido strėlę į šerną. Tačiau per tą patį trumpą laiką ir strėlė iš Ardžunos lanko pasiekė šerną. Šernas nukrito negyvas. Ardžuna nepažino viešpaties Šivos kitame pavidale. Jis sušuko:

– Kaip tu išdrįsai paleisti strėlę į mano tikslą?!

Viešpats Šiva atsakė:

– Aš prisitaikiau iš iššoviau anksčiau, nei tu. Reiškia šis tikslas ne tavo, o mano.

Pasakęs tai, bhilas pradėjo juoktis. Ardžuna laikė save įžeistu. Jis paleido daugybę strėlių į bhilą, kad duoti jam pamoką. Tačiau strėlės nepadarė jokios žalos bhilui. Jis stovėjo ir toliau tęsė šypsotis! Tuomet Ardžuna užpuolė jį su kardu. Bhilas sulaužė Ardžunos kardą. Galų gale Ardžuna iškvietė bhilą į dvikovą rankomis. Kova buvo ilga ir galų gale Ardžuna nukrito iš nuovargio. Sėdėdamas ant žemės, Ardžuna nusilenkė Viešpaties Šivos idolui ir padėjo aplinkui jį gėlių girliandą.

Tai suteikė jam jėgų tęsti kovą su bhilu. Jis pasisuko į priešininką ir... O stebuklas! Pamatė tokią pačią girliandą ant bhilo kaklo. Kai Ardžuna pažiūrėjo į idolą vėl, tai pamatė, jog girliandos šalia jo nėra. Čia pat Ardžuna puolė prie bhilo kojų. Dabar jis suprato, jog tas – pats Viešpats Šiva! Viešpats Šiva pasiūlė Ardžunai paprašyti bet kokios dovanos. Ardžuna paprašė Pašupata astros. Šiva atsakė:

– Hm, tavo prašymas didingas. Aš duosiu tau Pašupata astrą, tačiau pažadėk, kad tu niekada jo nenaudosi prieš žmones!

Ardžuna nulenkę galvą ir sutiko, tuomet kreipėsi pas Parvati palaiminimo. Viešpats Šiva ir Parvati palaimino Ardžuną ir išnyko kartu su ganais.

30. Ardžuna Indralokoje, Dievo Indros karalystėje

Išnykus Viešpačiui Šivai ir Parvati, prie Ardžunos priėjo Matali, Dievo Indros važnyčiojas. Jis pasakė:

– Indra ir kiti Dievai laukia tavo atvykimo į rojus planetas. Ką tik tu padėjai dangaus gyventojams sunaikinti asurą, demoną, vieną iš pagrindinių priešų.

Ardžunai buvo malonu sužinoti, jog Dievas Indra pakvietė jį. Jis įėjo į kolesnyčą. Ir Matali su milžinišku greičiu nuvežė Ardžuną į rojų.

Dievų karalius Indra, Jama, Varuna, Agni ir daugelis kitų Dievų, gandharvai ir apsaros atėjo prie rojus vartų, kad pasveikintų Ardžuną. Apsaros nuvedė Ardžuną į nuostabius rūmus.

Visi Dievai padovanojo Ardžunai savo šventus ginklus. Ardžuna prabuvo rojuje penkis metus. Per tą laiką jis dalyvavo kovoje tarp Dievų ir asurų ir suteikė Dievams neįkainojamą pagalbą. Visi Indralokoje įsitikino didingais kariniais Ardžunos įgūdžiais. Be to, Pandavas išmoko valdyti gautus dangiškuosius ginklus, mokėsi muzikos pas Čitraseną, gandharvų karalių ir šokių meno pas apsarą Urvaši.

Kartą naktį Urvaši atėjo į Ardžunos kambarius ir sėdo ant jo lovos krašto. Momentaliai Ardžuna prabudo, atsistojo ir paklausė:

– O motina! Kam tu atėjai čia? Tu galėjai pasiųsti mane atvesti ir aš greitai pasirodyčiau, kad tarnaučiau tau!

– Apsara rojuje negali būti niekam nei motina, nei sese. Aš atėjau čia tam, kad rasčiau tavo meilę, – ištarė Urvaši.

Ardžuna švelniai atsakė:

– O nuostabioji apsara! Dievas Indra – mano guru. Tu – apsara gyvenanti jo rūmuose ir aš priimu tave kaip motiną. Be to, tu mokei mane šokių, tai reiškia, jog tu – taip pat mano guru, o aš – tavo mokinys. Mokinio pareiga uoliai darbuotis ir įgauti žinias. Todėl aš maldauju tave apdovanoti mane savo palaiminimais.

Ir Ardžuna pagarbiai nusilenkė Urvaši.

Urvaši pabandė sugundyti Ardžuną, tačiau beprasmiškai. Ardžuna pasiliko nepajudinamas. Galų gale, Urvaši supyko ir prakeikė Ardžuną:

– Tu atstūmei mano grožį, todėl aš prakeikiu tave! Tu turėsi pragyventi žemėje kaip moteris vienerius metus. Tačiau kadangi tu gerbi mane, kaip motiną, mano prakeikimas taps tau palaiminimu!

Ardžuna ilgai negrižo ir tai jaudino Judhišthirą ir likusius brolius. Kartą pas juos atsirado Naradą ir pranešė:

– Mahariši Lomaš greitai ateis pas jus ir atneš naujienas apie Ardžuną.

Po keleto dienų Mahariši Lomaš susitiko su Pandavais. Jis pasakė:

– Ardžuna atliko sunkią askezę Viešpaties Šivos garbei ir jam pavyko. Jis gavo Pašupata astra. Likę Dievai taip pat padovanojo jam savo galingus ginklu. Dabar Ardžuna yra rojuje, kur mokosi muzikos ir šokio meno pas gandharvus ir apsaras. Jis stipriai liūdi ir prisimena apie jus su švelnumu ir gerumu.

Pandavai patyrė palengvėjimą išgirdę naujienas apie Ardžuną ir jo sėkmę. Jie pasakė Mahariši Lomaš:

– Narada patarė mums keliauti į piligrimystę. Mes būsimė jums dėkingi, jeigu nuvesite mus.

Mahariši Lomaš sutiko. Išminčius parodė Pandavams daug šventų vietų.

31. Pandavų gyvenimas miške

Turėdamas didelį apetitą, Bhima išvarymo metu dažnai klajodavo po mišką ieškodamas vaisių. Kartą miške jis sutiko Hanumaną. Hanumanas buvo vyresnysis Bhimos brolis, nes jų bendras tėvas buvo Vėjo Dievas Vaju. Hanumanas palaimino Bhimą ir pasakė:

– Karo metu su Kauravais aš būsiu mūšio lauke kaip atvaizdas vėliavoje, puošiančioje Ardžunos kolesnyčą. Pažadu, jūs nugalėsite šiame kare!

Atėjo laikas Ardžunai grįžti iš rojaus į žemę, pas Pandavus. Jis atsisveikino su savo tėvu, karaliumi Dievu Indra ir gavęs jo palaiminimus paliko Indraloką. Ardžuna atnešė su savimi į žemę Pašupata astrą ir kitus dangiškus ginklus. Pandavai buvo patenkinti jo sėkme.

Kartą Pandavai iškeliavo medžioti į mišką. Kai jų nebuvo, Sindhu karalius Džajadratha atėjo į Pandavų trobelę ir pagrobė Draupadi. Jis buvo Durjodhanos sesers Dušalos vyras. Šį pagrobimą sugalvojo Durjodhana ir Šakuni. Jie norėjo pakenkti Pandavams, tačiau dėl pažado nepulti jų išvarymo metu kreipėsi į pagalbą pas Sindhu karalių.

Kai Pandavai grįžo namo ir sužinojo kokią nuodėmę atliko Džajadratha, Bhima ir Ardžuna iškeliavo vytis, pagavo Sindhu karalių ir išlaisvino Draupadi.

Bausmė už svetimos žmonos pagrobimą buvo mirties bausmė. Ir Pandavai susirinko atlikti ją Džajadrathai. Tačiau Džajadratha išmeldė atleidimą pas Draupadi ir Judhištira ir pasiliko gyvas. Jis viduje supyko ir nusprendė atkeršyti už pažeminimą. Džajadratha pradėjo daryti sunkią askezę, kad užsitarnautų Viešpaties Šivos malonę. Praėjo laikas ir Viešpats Šiva pasirodė prieš Džajadratha ir palaimino jį.

– Niekas iš Pandavų, apart Ardžunos, negalės įveikti tavęs, – ištarė Šiva.

Šis palaiminimas ateityje Pandavams atnešė bėdą.

Kitą kartą nutiko taip, kad Durjodhana kartu su savo karalienėmis, Karna, Šakuni ir lydimas milžiniškos armijos atvyko į Kamjakavaną. Durjodhanos palydoje buvo auksinės ir sidabrinės kolesnyčos, papuoštos perlais, briliantais ir rubiniais, ir drambliai su palankiniais, taip pat pagražinti brangakmeniais.

Pandavai gyveno parnakuti (mažame namelyje) ant ežero kranto. Jų dienos tekėjo tyliai, ramiai ir kukliai. Durjodhana atvyko su ketinimu sužeisti Pandavų sielas demonstruodamas savo turtus ir galią. Jis liepė sukurti stovyklą netoli nuo Pandavų trobelės. Tarnai rado atvirą vietą ir pastatė ten prabangias šatras.

Durjodhana kiekvieną dieną važinėjo į medžioklę ir pramogavo. Kartą jis nusprendė išsimaudyti ežere šalia savo stovyklos. Jis nusiuntė tarnus padaryti būtinus pasiruošimus. Tuo metu gandharvų karalius Čitrasena jau buvo ant kranto lydimas gandharvų ir apsarų. Gandharvai nuvijo Durjodhanos tarnus. Tuomet Durjodhana pasiuntė prie ežero Hastinapūro armiją. Kareiviai kreipėsi į gandharvus:

– Palikite šį plažą ir raskite kitą vietą. Durjodhana, Hastinapūro įpėdinis princas nori čia išsimaudyti.

Čitrasena ir jo gandharvai atakavo Durjodhanos armiją ir išstūmė karius iš plažo.

Trečią kartą Durjodhana pats lydimas Karnos ir Šakuni iškeliavo prie ežero. Prasidėjo rimta kova. Karna pasiuntė strėlių lietų ant gandharvų. Gandharvai pradėjo atsitraukinėti. Čia Čitrasena atėjo jiems į pagalbą. Paleidęs daugybę strėlių jis privertė Durjodhanos armiją bėgti. Kai kareiviai nubėgo šalin, Čitrasena panaudojo Samohanastrą. To rezultate Hastinapūro kariai prarasdavo sąmonę. Gandharvų karalius sulaužė Karnos kolesnyčą. Karna persėdo į kitą kolesnyčą ir išvyko. Čitrasena nuginklavo Durjodhaną ir paėmė į nelaisvę jo karalienes, pasodino jas visas į savo kolesnyčą ir nuvežė į savo karalystę.

Durjodhanos ministrai iškeliavo į Pandavų parpakuti, kad papasakotų Judhištthirai apie tai, kas nutiko. Bhima išgirdęs detales buvo labai laimingas. Judhištthira kreipėsi pas Bhima ir Ardžuną su žodžiais:

– Tai, kad Čitrasena paėmė į nelaisvę mūsų dinastijos moteris, mums, kariams, gėda ir pažeminimas! Kai dalykas liečia asmeniškai mus, mes, penkeri Pandavai, pasipriešiname šimtui Kauravų. Tačiau kai kažkas kitas iš šalies atakuoja bet kurį iš Kuru dinastijos, mums verta veikti bendrai. Prašome, gerai prisiminkite tai! Dabar aš nurodau jums išlaisvinti belaisvius ir atvežti juos čia.

Laikydami savo vyriausiojo brolio nurodymų, Bhima ir Ardžuna iškeliavo juos vytis. Su Mahakaršana astros pagalba Ardžuna pasodino Čitrasenos kolesnyčą ant žemės. Čitrasena buvo įveiktas Ardžunos jėgos. Jis nenorėjo kovoti su Ardžuna todėl paleido Durjodhaną ir jo žmonas. Ardžuna ir Čitrasena išreiškė bendrą pagarbą. Čitrasena pasakė:

– Durjodhana – didysis nuodėmingasis. Jis pasirodė Kamjakavanoje su vienu tikslu – sunaikinti jus. Todėl aš nubaudžiau jį.

Durjodhana atsidūrė nedėkingoje situacijoje. Jis nepasakė nei vieno dėkingumo žodžio Bhimai ir Ardžunai. Ir surinkęs savo palydą išvyko į Hastinapūrą.

32. Karna paaukoja savo šarvus ir auskarus

Kovoje su gandharvais Karna bėgo iš mūšio lauko gelbėdamas savo gyvybę. Žinia apie tai, jog Bhima ir Ardžuna išgelbėjo Durjodhaną ir jo žmonas iš Čitrasenos nelaisvės, dar labiau padidino Karnos pavydą Ardžunai. Kad aprūpintų save kovoje prieš Ardžuną, Karna pradėjo daryti sunkią askezę Saulės Dievui.

Indra sunerimo. Karna buvo gimęs iš Saulės Dievo, kuris jam davė apsaugai kavačą (šarvus diržo pavidale) ir kundalus (auskarus ausyse). Tai buvo jo kūno dalys ir darė jį nepažeidžiamu. Jeigu Karna atliktų askezę ir gautų Surjos šventą ginklą, jis taptų neįveikiamas! Praeityje Karna prisiekė iššaukti Ardžuną į dvikovą ir užmušti jį. Tai buvo labai pavojinga Ardžunai. Todėl Dievų karalius Indra sugalvojo iškeliauti pas Karną ir pasiimti pas jį kavačą ir kundalus.

Saulės Dievas Surja sužinojo apie Dievo Indros ketinimus. Surja pasirodė Karnai sapne ir įspėjo jį – Dievų karalius Indra pasirodys tau brahmano pavidale ir paprašys paaukoti jam kavačą ir kundalus. Saugokis jo! Neatiduok savo apsaugos!

– Aš pažadėjau, kad bet kas, kuris ateis pas mane su prašymu dėl kažko, niekada nepasiliks tuščiomis rankomis. Aš pasiruošęs paaukoti savo gyvenimą, kad išpildyčiau savo priesaiką! – atsakė Karna.

Dievas Surja nebuvo patenkintas Karnos atsakymu. Jis išnyko.

Kitą rytą, kai Karna darė Dievo Surjos garbinimą ant Gangos upės kranto, Dievas Indra pasirodė jam brahmano pavidale. Karna iš karto prisiminė savo sapną ir pažino brahmane Dievų karalių Indrą. Karna nusišypsojo brahmanui ir paklausė jo:

– O mokytas žmogau! Kas atvedė tave čia? Kuo aš galiu tau padėti?

Brahmanas, pats Indra, paprašė Karnos atiduoti jo kavačą ir kundalus. Čia pat Karna paėmė peilį ir atskyrė kavačą ir kundalus nuo savo kūno ir padėjo juos į Indros rankas. Apstulbęs Karnos dosnumu ir pasiaukojimu, Dievas Indra pasakė:

– Karna! Aš ankščiau nesu gavęs tokio didingo ir dosnaus paaukojimo. Aš – Dievas Indra. Tu gali prašyti manęs visko, apart mano paties galingojo ginklo Vadžros.

– Aš nenoriu nieko apart tavo drotiko Amoha Šakti, nenugalimo ginklo, – atsakė Karna.

Dievų karalius Indra perdavė Karnai žinias apie Amoha Šakti, tačiau įspėjo:

– Tas, prieš kurį naudosis Amoha Šakti, turi stovėti tiesiai prieš tave. Ir jis būtinai numirs. Tačiau tu gali panaudoti šį ginklą tik vieną kartą. Po to jis grįš pas mane.

Karna buvo apstulbęs Dievo Indros ginklo galingumu. Jis susimąstė: „Kai ateis laikas, aš panaudosiu šį ginklą prieš Ardžuną”.

Dievas Indra palaimino Karną ir išnyko.

33. Jakšos klausimai

Po Draupadi pagrobimo Pandavai paliko Kamjakavaną ir pradėjo gyventi Dvantavane. Kartą pas juos atėjo brahmanas ir kreipėsi su prašymu:

– Pas mane buvo medinė lazda kuri man labai reikalinga. Aš pakabinau ją ant medžio, kuris augo šalia mano trobelės. Elnias atėjo ir pradėjo trinti galvą į medį. Lazda nukrito ir užstrigo jo raguose. Elnias išsigando ir pabėgo į mišką kartu su mano lazda. Ar galėtumėte jį surasti ir grąžinti mano lazda?

Pandavai sutiko padėti ir iškeliaavo ieškoti elnio. Jie praktiškai pagavo elnią, tačiau jis staiga pajudėjo ir išnyko tankiame miške. Pavargę Pandavai prisėdo pailsėti po banjano medžiu.

Po ilgų gaudynių Pandavai ištroško. Judhištira pasiuntė Nakulą atnešti šiek tiek vandens.

Ieškodamas vandens Nakula priėjo mažą ežerą. Čia jis išgirdo balsą:

– O Madros sūnau! Aš – jakša („greitas“, pusdievis, Kuberos tarnas). Šis ežeras priklauso man. Tu gali paimti vandens iš ežero kiek norėsi, tačiau prieš tai atsakyk į mano klausimus.

Nakula nekreipė dėmesio į jakšos žodžius. Jis įėjo į ežerą ir atsigėrė kiek norėjo. Tuomet jis prisėmė vandens broliams ir išlipo į krantą. Tačiau kai tik jis palietė kojomis sausą žemę, jis čia pat nukrito be gyvybės ženklų.

Tuo metu Judhištira sunerimo dėl to, kad Nakula negrįžta, pasiuntė Sahadevą paskui jį. Praėjo valandos, tačiau ir iš Sahadevo nebuvo žinių. Judhištira pradėjo jaudintis. Galų gale jis pasiuntė Ardžuna ieškoti brolių.

Kai Ardžuna pasiekė ežerą, jis pamatė Nakulą ir Sahadeva gulinčius ant kranto. Ardžuna taip pat išgirdo balsą neturintį kūno. Jis paleido daugybę strėlių ta kryptimi iš kur sklido balsas, tačiau tuščiai. Tuomet Ardžuna įėjo į ežerą atsigerti. Ir kartu paskui brolius nukrito ant žemės.

Atėjo laikas Bhimai keliauti ieškoti. Kai jis priėjo ežerą, tai pamatė Nakulą, Sahadevą ir Ardžuną gulinčius prie vandens be sąmonės. Bhima stipriai pergyveno dėl brolių ir pradėjo mąstyti apie tai, kas su jais nutiko. Tačiau nieko nesugalvojo. Jis nusprendė prieš tai užėiti į ežerą, kad numalšintų troškulį. Čia jis išgirdo balsą:

– O galingas Bhima! Tu negali gerti vandens iš šio ežero, kol neatsakysi į mano klausimus. Jeigu tu neatliksi mano sąlygos, tai su tavimi nutiks tas pats, kas ir su tavo trimis broliais.

Supykęs Bhima suriko:

– Tu žiaurus žmogau! Kas tu? Kaip drįsti taip grasinti man? Jeigu pas tave pakankamai drąsos, ateik pas mane ir aš duosiu tau pamoką! – Pasakęs tai Bhima išgėrė vandens iš ežero. Tik jis išėjo į krantą ir nukrito šalia brolių.

Judhištira laukė brolių sugrįžimo. Praėjo daug laiko, tačiau niekas iš jų negrįžo. Labai sunerimęs jis pats iškeliaavo ieškoti. Priėjęs prie ežero jis pajautė skausmą širdyje matydamas gulinčius ant kranto bejėgius brolius. Jis susimąstė apie tai, kas galėjo čia įvykti. Judhištira pradėjo žvalgytis ieškodamas priešo. Kai tik jis įėjo į vandenį, tai išgirdo balsą:

– Atsargiai, Judhištira! Aš – jakša ir aš valdau šį ežerą. Tavo broliai nepaklausė manęs ir todėl jie guli čia be jėgų. Jeigu tu nori atsigerti iš šio ežero, tai prieš tai turi atsakyti į mano klausimus. Kitaip tau bus tas pats, kas ir broliams.

Judhištira kreipėsi į nematomą balsą:

– Prašau, užduok savo klausimus. Aš pasistengsiu atsakyti į juos geriausiu būdu, panaudodamas visas savo žinias ir išmintį!

Štai jų pokalbis:

Jakša: „Kas geriausias žmogaus draugas?“

Judhištira: „Kantrybė.“

Jakša: „Kas gali bėgti greičiau už vėją?“

Judhištira: „Mintys.“

Jakša: „Kas didingiausias žmogaus priešas?“

Judhištira: „Pyktis.“

Jakša: „Ką prarasdamas žmogus tampa turtingesniu?“

Judhištira: „Žmogus tampa turtingesniu praradęs savo godumą.“

Jakša: „Kas nuostabiausia pasaulyje?“

Judhištira: „Tūkstančiai žmonių miršta kiekvieną dieną. Žinodami tai, žmonės svajoja gyventi amžinai!“

Jakša uždavė daugybę kitų klausimų. Judhištira davė išsamius atsakymus į juos. Galų gale Jakša pasirodė Judhištirai ir pasakė:

– Aš patenkintas tavo atsakymais. Aš pasiruošęs grąžinti gyvybę vienam iš tavo brolių.

Judhištira paprašė atgaivinti Nakulą. Jakša paklausė, dėl kokios priežasties jis pasirinko būtent Nakulą.

Judhištira atsakė:

– Mano tėvas, karalius Pandu, turėjo dvi žmonas. Pas Kunti trys sūnūs ir ji dar gyva. Aš noriu, kad gyventų vienas iš Madros sūnų, antros mano tėvo žmonos. Todėl aš prašau grąžinti į gyvenimą Nakulą, Madros sūnų.

Jakša buvo labai patenkintas tuo, kaip sąžiningai mąstė Judhištira. Jakša pranyko. Vietoj jo pasirodė Jamaradžas, Mirties Dievas. Tai jis įgavęs jakšos atvaizdą uždavinėjo klausimus Judhištirai. Ir jis atidavė mirčiai keturis iš brolių pandavų. Jamaradža buvo Judhištiros tėvas. Jis surengė Judhištirai jo išminties ir teisingumo patikrinimą, kurį tas deramai praėjo. Jamaradža atgaivino visus keturis brolius ir palaiminęs Judhištirą išnyko.

34. Pandavai gyvena inkognito

Pasibaigė dvylikti išvaramo metai. Dabar Pandavai turėjo pragyventi metus pasislėpę. Jeigu Durjodhana atras juos per šiuos metus, Pandavams teks keliauti į išvaramą dar 12 metų.

Po ilgų aptarimų Pandavai nusprendė praleisti šį laiką Virathagare, Matsja karalystės sostinėje. Judhištira pasakė broliams ir Draupadi:

– Aš einu į karaliaus Viratos rūmus kaip brahmanas vardu Kanka. Aš pradėsiu linksminti karalių šachmatu žaidimu ir pokalbiais. Bhima įsitaisys dirbti į karališką virtuvę virėju. Jį vadins Ballava. Ardžuna persirengs į moteriškus rūbus ir mokys muzikos iš šokių Uttarą, Matsjos karalystės princesę. Jo vardas taps Brihanala. Nakula pavadins save Grandhika ir eis dirbti į karališką arklidę. Sahadeva kaip Tantripola prižiūrės karves. Draupadi vardu Malini dirbs karalienės tarnaitė. Taip mes galėsime nepritraukdami dėmesio ir neišsiskirdami gyventi vienoje vietoje.

Pandavai paslėpė savo ginklus medžio šami šakose Virathagaro apylinkėse. Kaip buvo nuspręsta, jie pakeitė atvaizdą ir atskirai įėjo į miestą. Visi jie, vienas paskui kitą atėjo pas karalių Viratą ir tapo jo tarnais. Dabar karaliaus rūmuose tarnavo: brahmanas Kanka, virėjas Ballava, šokių ir dainavimo mokytojas Brihanala, arklininkas Granthika ir piemuo Tantripala.

Draupadi nuėjo pas Sudešną, Viratnagaro karalienę. Sudešna buvo sužavėta Draupadi grožio ir gracijos. Ji paklausė:

– Kas tu? Kodėl atėjai pas mane?

– Mano likimas atvedė mane čia. Mano vardas Malini. Aš – penkių gandharvų žmona. Jie tarnauja Dievams. Aš išmokyta kirpimo meno ir makiažo uždėjimo. Aš atėjau čia, kad tapčiau jūsų asmenine tarnaitė. Tačiau su viena sąlyga: aš nenešiosiu panešiotos aprangos ir nevalgysiu maisto likučių. Jeigu aš pažeisiu šią sąlygą, mano vyrai supyks ant manęs. Pasilikdami nematomi, jie pastoviai saugo mane, – atsakė Draupadi.

Apstulbinta Draupadi gebėjimais ir stipriu charakteriu, Sudešna sutiko išsakytoms sąlygoms ir padarė ją savo asmenine tarnaitė.

35. Kičakos mirtis

Pas karalienę Sudešną buvo brolis vardu Kičaka. Jis buvo stiprus ir galingas karys. Be to, jis užėmė vyriausio karališkos armijos vado pareigas ir daug kame darė įtaką valstybės valdyme. Jis sukeldavo siaubą karalystės priešų širdyse ir tarnavo, rėmė valdančią dinastiją.

Kartą Kičaka pastebėjo naują karalienės tarnaitę. Jis įvertino jos grožį ir asmeninio orumo jausmą. Kičaką buvo sužavėtas jos dorybėmis ir nusprendė, kad kas benutiktų, įgauti Malini. Jis atėjo pas sesę su klausimais. Tačiau karalienė Sudešna nieko negalėjo papasakoti broliui. Mintys apie Malini pastoviai persekiojo prinčą. Galų gale Kičaka atėjo pas Malini ir pasakė jai:

– O nuostabi devi! Aš sužavėtas tavo grožio. Jeigu tu ištekėsi už manęs, tave gerbs kaip karalienę Sudešną!

Malini buvo apstulbusi ir išsigandusi, išgirdusi primygtinį Kičakos pasiūlymą. Ji atsakė:

– Aš jau ne jaunoji. Aš ištekėjusi ir todėl prašau jūsų nekalbėti panašių žodžių ateityje!

Kičaka nenusiminė. Jis pradėjo kurti planus kaip įgauti Malini. Jo sesė Sudešna sutiko jam padėti. Kartą karalystėje vyko didelė šventė. Sudešna pasiuntė Malini į Kičakos rūmus atnešti iš ten šiek tiek vyno. Kičaka sustabdė ją, užkirtęs kelią. Kad išsilaisvintų iš Kičakos rankų, Malini pasakė:

– Aš pasiruošusi atiduoti save tau. Tačiau mano vyrai, penki gandharvai, būdami nematomi, visada saugo mane. Aš negaliu atvirai susitikinėti su tavimi tavo rūmuose. Sutarkime laiką šokių salėje šiandieną naktį.

Kičaka apsidžiaugė Malini žodžiais. Jis paleido ją ir su nekantrumu pradėjo laukti saulės nusileidimo. Malini nunešė vyną karalienei Sudešnai ir tą pačią akimirką nuėjo pas Bhimą. Ji papasakojo jam apie pokalbį su Kičaka. Bhima susiraukė:

– Nesirūpink. Keliauk ramiai miegoti. Aš nueisiu į šokių salę ir pasirūpinsiu Kičaka.

Šią naktį Kičaka apsirengė savo geriausią aprangą ir iškeliavo susitikti su Malini. Bhima įsisupo į sariį ir atsigulė ant sulankstomos lovos šokių salėje. Salėje buvo tamsu. Todėl Kičaka priėmė Bhimą už Malini ir švelniai jį apkabino. Staiga Bhima atsistojo ir užpuolė Kičaką. Žiaurios dvikovos metu Bhima užmušė Kičaką.

Kitą rytą naujienos apie Kičakos mirtį aplėkė visą karalystę. Karalius Virata ir karalienė Sudešna buvo giliai prislėgti jo netikėtos mirties. Visi uždavinėjo klausimą: „Kas galėjo užmušti Kičaką, galingą ir nenugalimą karį?“

Sudešna paklausė Malini:

– Pasakyk, kas užmušė Kičaką? Tu žinai kažką apie tai, kas įvyko naktį? – Karalienė numanė, kad brolio mirtis susijusi su jo bandymu įgauti jos tarnaitę.

Malini atsakė:

– Aš sakiau jums, kad mano penki nematomi vyrai visada gina mane. Aš išpėjau tavo brolių, kad jam nederama taip nepagarbiai elgtis su manimi. Tačiau jis praignoravo mano išpėjimą. Todėl aš manau, jog tai mano vyrai gandharvai galėjo jį nubausti.

Malini žodžiai privertė Sudešną drebėti iš baimės. Ji pasakė:

– Malini! Jeigu tavo vyrai supyks, tai pilnai sunaikins mus. Aš prašau tave palikti mūsų karalystę!

Malini atsakė:

– Mano pareiga – paklūsti jums, karaliene. Aš įvykdysiu jūsų nurodymą, tačiau prašau, duokite man mėnesį laiko, kad galėčiau rasti sau kitą darbą. Aš pažadu, kad išeisiu po mėnesio.

Sudešna sutiko. Tačiau pridėjo:

– Prašau tavęs pasakyti savo vyrams, kad jie nedarytų žalos karaliui ir mano sūnui princui Uttarai.

36. Ardžunos žygdarbiai Brihanalos pavidale

Pandavai gyveno išvaryme 12 metų. Ir pagal sąlygas, tryliktuosius metus pradėjo gyventi slapta. Jeigu apie juos sužinotų šių metų bėgyje, tuomet jiems reikėtų dar dvylikai metų ir vieniems metais išėiti į išvarymą.

Kai tik tryliktieji metai išvaryme prasidėjo, Durjodhana atliko viską kas galima, kad rasti Pandavus. Jis išsiuntė špionus po visą Bharatą. Tačiau jo pastangos buvo beprasmės. Bevaisei paieškai išėjo mėnesiai. Kai Durjodhanai pranešė apie slaptą Kičakos mirtį, jis iš karto suprato, kad tarnaitė Malini – tai Draupadi, o jos penki vyrai gandharvai – broliai Pandavai. Durjodhana buvo įsitikinęs, kad tik Bhima galėjo užmušti Kičaką. Gaišti laiko nebuvo galima – paskirti metai ėjo į pabaigą!

Durjodhana nusprendė užpulti Matsja karalystę, kurią valdė karalius Virata, kad pasiekti Pandavus. Tuo metu pas Durjodhaną pasirodė Sušarma, Tridartos karalius. Jis pasakė:
– Kičaka, karaliaus Viratos armijos generolas, daug kartų įžeidinėjo mane, tačiau aš negalėjau jam atsakyti. Dabar kai jis miręs, aš ketinu atakuoti Matsja karalystę iš pietų ir atkeršyti. Kol karalius Virata laikys mano armijos užpuolimą, tu galėsi įsibrauti į jo karalystę iš šiaurės. Šios žemės nebus apsaugotos ir tu galėsi lengvai jas užgrobti.

Durjodhana sutiko su Sušarma. Sušarma atakavo Matsja karalystę iš pietų ir užgrobė daugybę karvių. Karvės – šventi gyvūnai Indijoje, gerovės simbolis ir labai vertingos. Prarasti daugybę karvių karalystei – reiškia prarasti sėkmę ir Dievų malonę.

Karalius Virata su sunkia širdimi prisiminė galingą ir gabų kare Kičaką. Kaip kovos armija be generolo? Nuramindamas jį, Kanka pasakė:
– Aš išmanau mūšio vedimo meną. Aš girdėjau, kad Ballava, Granthika ir Tantripala taip pat gali dalyvauti kovoje. Jeigu jūs duosite mums ginklus ir kolesnycas, mes padėsime jums. Aš įsitikinęs, kad pergalė bus su mumis!

Karalius Virata aprūpino Kanką, Ballavą, Granthiką ir Tantripalą viskuo kas būtina ir paėmė juos su savimi į mūšio lauką. Kova tarp karaliaus Sušarmos ir karaliaus Viratos buvo žiauri. Sušarma sulaužė karaliaus Viratos kolesnyčą ir paėmė jį į nelaisvę. Kai Sušarma pradėjo nuvežinėti Viratą, jį atakavo Bhima ir išlaisvino karalių.

Bhima pradėjo kovoti su Sušarma, įveikė ir paėmė jį į nelaisvę. Sušarmos kareiviai pradėjo atsitraukinėti. Tuomet karaliaus Viratos armija, surinkusi jėgas, smogė priešininkui. Rezultate Virata išlošė kovą prieš Sušarmą. Kai žinia apie pergalę pasiekė karalystės Matsja sostinę, tauta apsidžiaugė ir pradėjo ruošti nugalėtojų sugrįžimui.

Visa karalystė buvo užimta pasiruošimu šventei dėl jų karaliaus didingos pergalės. Tuo metu Durjodhana įsibrovė į Matsją iš šiaurės. Jo armija savo kelyje sunaikino viską. Jie nesutiko pasipriešinimo, nes visi kariai iškeliavo į karalystės pietus. Durjodhana užgrobė tūkstančius karvių, priklausančių Viratai. Piemenys atėjo pas princą Uttarą ir paprašė jo išgelbėti jų bandas. Princas buvo dar jaunas ir nei karto nedalyvavo kovoje. Tačiau jis, pilnas teisingo pykčio, atsakė piemenims:
– Jeigu aš rasiu sau važnyčiotoją, tai kovosiu prieš Durjodhaną ir gražinsiu jums galvijus!

Tai išgirdęs Ardžuna, būdamas Brihanalos pavidale, kreipėsi į prinčą Uttarą:

– Prince, ruoškitės mūšiui! Aš vesiu jūsų kolesnyčą!

Princas Uttara sėdo į kolesnyčą ir iškeliaavo į mūšio lauką. Jo kolesnyčą valdė Ardžuna apsirengęs moteriškais rūbais kaip Brihanala. Atvykęs į vietą, Uttar pamatė prieš save galingus karius, tokius kaip Durjodhana, Bhišma, Drona, Kripačarija, Karna ir Ašvatthama. Kai jis suvokė, ant kiek didinga ir galinga Durjodhanos armija, jį apėmė baimė. Jis pasisuko į Brihanalą su žodžiais:

– O Brihanala! Vesk mano kolesnyčą atgal į rūmus. Aš nenoriu kovoti!

– Nebijokite, prince! Jums nereikės dalyvauti šioje kovoje. Aš kovosiu vietoj jūsų. Jūs valdysite kolesnyčą pagal mano nurodymus, – pasakęs tai, Ardžuna, jis gi Brihanala, nukreipė kolesnyčą prieš šali medžio į Viratnagarą kraštą. Pasiekęs vietą jis atvėrė princui tiesą apie save. Ardžuna nuėmė nuo medžio savo lanką Gandivą. Princas Uttar nusilenkė Ardžunai ir paėmė pavadžius į rankas. Jie pasikeitė vietomis. Dabar abu buvo pasiruošę mūšiui. Kolesnyca iškeliaavo į mūšio lauką ir atvykusi atsistojė prieš Kauravų karius.

Matydamas vienintelę kolesnyčą, stovinčią prieš juos, išminčius Kripačarija pasakė Durjodhanai:

– Tas, kuris išdrįso vienuoje kovoti prieš milžinišką armiją vadovaujant didingiems kariams, gali būti tik Ardžuna!

Tuo momentu garsiai nuskambėjo tetivos garsas. Tai Ardžuna panaudojo savo lanką Gandivą. Išgirdęs šį garsą, Durjodhana kreipėsi į Bhišmą:

– Seneli! Kada pasibaigia Pandavų buvimo inkognito terminas?

– Šis terminas pasibaigė su saulės nusileidimu, – toks buvo Bhišmos atsakymas.

Durjodhana sugriežė dantimis iš pykčio. Tinkamas laikas praėjo! Tačiau pas jį yra galimybė užmušti Ardžuną! Durjodhana sutrimitavo kovos pradžių.

Ardžuna paleido strėlių debesį į Hastinapūro armiją. Kariai pradėjo išsibėgioti. Kovos metu Ardžuna užmušė Vikarną, Karnos sūnų. Karna, sužeistas Ardžunos strėlės paliko mūšio lauką. Ardžunos strėlė sužeidė Droną ir Bhišmą. Abu nukrito be sąmonės. Pabaigai Ardžuna panaudojo Samohana aštrą, kurios veikimu visa Kauravų armija nukrisdavo be sąmonės ant žemės.

Princas Uttar pasiėmė galybės simbolius pas Dronačarija, Kripačarija, Ašvatthamą ir Durjodhaną, taip pat karves ir grįžo kartu atgal su Ardžuna į Viratnagarą. Jie buvo džiaugsmingai sutikti tautos žmonių!

Vėliau į karalystę atvyko karalius Virata lydimas Pandavų ir su savo armija. Karalius Virata, karalienė Sudešna, princas Uttar ir princesė Uttara nusilenkė Judhišthirai ir Draupadi. Pandavams buvo suteiktas jų padėtį atitinkamas priėmimas. Taip pat išreikšta padėka už šalies išgelbėjimą.

Visa Bharata sužinojo apie Pandavų ir Draupadi vietos buvimą ir apie jų išvaymo užbaigimą.

37. Pasiruošimas karui

Į Viratnagarą, Matsja karalystės sostinę pradėjo rinktis Pandavų giminaičiai, kurių jie nematė 13 ilgų metų. Iš Dvarakos atvyko Krišna, jo sesė Subhadra ir Abhimanju, Ardžunos sūnus. Iš Pančalos – karalius Drupada, Dhrištadjumna, Šikhandi ir Draupadi sūnūs. Šeima susijungė. Tėvai pamatė savo sūnūs! Kunti neatvyko, jai teko pasilikti Hastinapūre.

Pandavų ir Draupadi džiaugsmą sustiprino žinia apie Abhimanjų, Ardžunos sūnaus ir Subhadros vestuves. Abhimanju nuotaka tapo karaliaus Viratos dukra, princesė Uttara. Jų sąjungą surengė tėvai. Kad dalyvauti šiose vestuvėse iš visur į Matsja karalystę atvyko kšatrijai. Taip Balarama ir Satjaka lydidas Jadavų armijos atvyko iš Dvarakos. Kaši karalius ir karalius Šalja atvyko iš savo karalysčių.

Kadangi vienoje vietoje susirinko karaliai iš visos Bharatos, Krišna pasiūlė organizuoti „Karalių susitikimą“, kuriame vertėjo aptarti, kaip teisingai pasielgti santykių į Kauravus ir Pandavus.

Rezultate karaliai nustatė, kad Pandavai atliko visas išvaymo sąlygas dėl žaidimo kauliukais. Pagal tai Dhritaraštra turėjo perduoti Hastinapūro karalystę valdyti Judhišthirai. Karalių pasitarimas patikėjo Drupadai, Pančalos karaliui, išsiųsti į Hastinapūrą varovą su žinia Dhritaraštrai. Pranešime Bharatos karaliai įpareigoja Dhritaraštrą atlikti tarybos sprendimą.

Visi žinojo, kad Durjodhana nesutiks atiduoti karalystės Pandavams. Todėl buvo įgarsinta, kad Pandavams verta pradėti pasiruošimą karui.

Krišna, Balarama, Satjaka ir kiti Jadavai grįžo atgal į Dvaraką. Kaši ir Šaljos karaliai – į savo karalystes.

Krišnai patarus, Pandavai pradėjo pasiruošimą karui. Karalius Drupada ir karalius Virata kartu su savo armijomis palaikė Pandavus ir buvo jų pusėje. Milžiniškas armijos susivienijimas su Pandavais priešakyje įrengė stovyklą šalia Kurukšetros lauko.

Tuo metu Durjodhana taip pat pradėjo ruoštis karui. Kaip Pandavai, taip ir Kauravai pradėjo ieškoti sąjungininkų tarp draugiškai nusiteikusių karalių, kad panaudoti jų jėgą kovoje prieš priešą. Rezultate daug karalių su savo armijomis pradėjo atvykinėti ir įkūrė savo palapines arti Kurukšetros.

Ardžuna Pandavų vardu iškeliavo į Dvaraką, kad įgautų Krišnos palaikymą. Vienu metu su juo į Dvaraką su tuo pačiu tikslu atvyko Durjodhana. Tuo metu Krišna miegojo. Durjodhana atsisėdo šalia Krišnos, prie jo galvūgalio. Ardžuna atsistojo prie Krišnos kojų. Abu pradėjo laukti kol Madhava prabus. Praėjo kažkiek laiko ir Krišna prabudo. Pirmą jis pamatė Ardžuną, stovintį prie jo pėdų. Krišna ištarė:

– O, Partha! Kada tu atvykai? Ir kas atvedė tave čia? Aš tikiuosi Judhišthirai ir tavo broliams viskas gerai?

Ardžuna atsakė:

– O Kešava! Aš atvykau čia ieškodamas tavo palaikymo būsimame kare.

Praradęs kantrybę Durjodhana sušuko:

– Kešava! Aš atėjau pirmas. Todėl aš turiu teisę prašyti tavo patarimo pirmas!

Krišna atsakė:

– Aš myliu jus vienodai. Ir padėsiu abiemis. Jeigu aš asmeniškai būsiu vieno iš jūsų pusėje, tai mano armija atiteks kitam. Aš nepaimsiu ginklo į rankas ir nedalyvausiu mūšiuose. Kadangi aš pirmiau pamačiau Ardžuną, jis gali rinktis pirmas. Papildant, Ardžuna jaunesnis už tave, todėl pagal mandagumo taisyklės, jis turi galimybę išreikšti savo pageidavimą pirmas.

Krišna kreipėsi į Ardžuną:

– Partha! Pasakyk man, ką tu renkiesi?

– O Kešava! Aš noriu, kad tu būtum mūsų pusėje. Man reikalingas tu, o ne tavo armija, – pasakė Ardžuna.

Durjodhana buvo patenkintas Ardžunos atsakymu. Jis buvo būtent už tai, kad gauti neįveikiamą Dvarakos armiją. Jo noras išsipildė. Durjodhana padėjo Šri Krišnai ir kreipėsi į Balaramą, kad gautų jo palaiminimą. Balaramą pranešė, kad pats nedalyvaus kare, kadangi iš abiejų pusių kovos jo giminaičiai. Giminaičių nužudymas – dharmos įstatymų sulaužymas. Balarama nusprendė keliauti į piligrimystę po šventas vietas, kad atliktų atgailą. Patenkintas Jadavų pažadais, Durjodhana grįžo į Hastinapurą.

Po Durjodhanos išėjimo Krišna paklausė Ardžunos

– O Partha! Aš daviau tau galimybę rinktis pirmam. Tai kodėl gi tu pasirinkai mane vietoj mano galingos armijos?

– Su jūsų patarimais ir jums vadovaujant mes lengvai susitvarkysime su bet kokia armija! Aš prašau jūsų būti mano važnyčiotuju ir nukreipinėti mane. Tai viskas, ko mums reikia! – atsakė Ardžuna.

Krišną pradžiugino Ardžunos atsakymas. Ardžuna gavo jo palaiminimą ir paliko Dvaraką.

Tuo metu Pandavų dėdė, karalius Madri vardu Šalja, kartu su savo armija pajudėjo į Pandavų stovyklą. Durjodhana norėjo, kad karalius Šalja kovotų jo pusėje. Todėl jis padarė grandiozinį pasiruošimą ir sutiko jį kelyje. Patenkintas Durjodhanos svetingumu, karalius Šalja pasakė jam:

– Tu patenkinau mane, prince. Pasakyk, ko tu nori mainais?

Durjodhana tik ir laukė šių žodžių. Jis čia pat atsakė:

– Dėde! Aš noriu, kad jūs kartu su savo armija būtumėte mano pusėje kovoje prieš Pandavus!

Čia karalius Šalja suprato kokią atliko klaidą. Tačiau jis buvo surištas pažadu, duotu Durjodhanai. Todėl jam teko atlikti Durjodhanos norą. Judhišthirą stipriai įskaudino žinios apie tai, kas nutiko.

38. Taikos pasiūlymas

Pandavai surinko visus karalius, kurie tapo jų sąjungininkais savo stovykloje. Milžiniškos armijos iš visos Bharatos išsidėstė netoli nuo Kurukšetros. Pandavų kariuomenėje buvo suskaičiuojamos septynios armijos, o pas Kauravus – vienuolika. Kiekviena armija buvo sudaryta iš 21870 kolesnyčių, 21870 dramblių, 65610 lankininkų ir 109350 pėstininkų. Visi kariai buvo gerai apginkluoti ir paruošti.

Karalius Drupada pasiuntė varovą į Hastinapurą. Tas atvyko į Dhritaraštros rūmus ir pasakė:
– Pandavai atliko sąlygas ir išbuvo išvareme dvyliką metų ir vienerius metus. Jeigu jų karalystė grįš pas juos, jie pasiruošę pamiršti įžeidimą. Pandavai nori taikos. Jiems nereikalingas karas, nes jis niekam neatneša gerovės, o suteikia tik sunaikinimą ir skurdą.

Išklausęs taikos pasiūlymą, Bhišma pasakė:

– Pandavai gavo daugelio karalių palaikymą. Žinant, kokius rimtus pasiruošimus jie padarė, malonu girdėti, kad jie kaip ir anksčiau siekia išvengti karo. Jų reikalavimai sąžiningi. Karalystė turi būti perduota jų valdymui.

Karna paprieštaravo:

– Judhištira pralaimėjo savo karalystę žaisdamas kauliukais. Pas jį nėra teisės reikalauti grąžinti karalystę atgal. Keliuok atgal ir perduok Judhištirai, kad net su Drupados ir Viratos palaikymu jis negalės įveikti Durjodhanas, kaip besistengtų!

Dhritaraštra liepė Karnai laikytis tvarkos. Jis pasakė pasiuntiniui:

– Eik ir pasakyk Judhištirai, kad po keleto dienų aš atsiųsiu jam savo patikimą ministrą Sandžaju su pranešimu nuo manęs.

Karalius Dhritaraštra prisiminė pranašystę, pagal kurią būsimame kare žus visi šimtas jo sūnų. Baimė ir prisirišimas supančiojo jo širdį. Jis norėjo taikos, o ne karo. Tačiau visų pirma todėl, kad norėjo išsaugoti sūnų gyvybę. Praėjo keletas dienų. Sandžaja atvyko į susitikimą su Judhištira. Jis pasakė Pandavams:

– Dhritaraštra siunčia jums visiems savo palaiminimus. Jis nenori karo. Jis nori taikos ir bendros gerovės, tačiau Durjodhana ir jo šalininkai atsisako grąžinti jums karalystę, nežiūrint į Dhritaraštros ir Bhišmos raginimus. Tačiau jūs turite apsirūpinti kantrybe ir neprarasti vilties.

Judhištira pasakė Sandžajai:

– Malonu žinoti, kad dėdė nori taikos. Tačiau kodėl, kalbant apie taiką, jis laiko rankose ginklą? Teisinga reikalauti grąžinti tai, kas teisėtai priklauso mums! Mūsų yra penki broliai. Mes būsime patenkinti, jeigu mums atiduos penkis miestus: Avisthalą, Vrikasthalą, Makandi, Varanavatą ir dar vieną miestą pagal jo norą. Jeigu jie sutiks atlikti šį kuklų reikalavimą, karo nebus.

Sandžaja grįžo į Hastinapurą ir perdavė Dhritaraštrai Judhištiros žodžius. Bhišma ir Vidura pakvietė Dhritaraštrą sudaryti taiką su Pandavais. Jie taip pat priminė jam apie antgamtinės Krišnos ir Ardžunos galias. Bhišma ir Dronačarija įspėjo Dhritaraštrą dėl siaubingų karo pasėkmių. Dhritaraštra pradėjo dvejoti. Čia Durjodhana pasakė:

– Tėve! Mūsų pusėje didingi kariai ir kariuomenė sudaryta iš vienuolikos armijų. Mes būtinai nugalėsime Pandavus! Prašome, nesirūpink dėl nieko.

Aklas Durjodhanos prisirišimas padarė Dhritaraštrą silpnu ir bevaliu prieš jo argumentus. Jis pasakė Bhišmai, Dronačarijai ir Vidurai:

– Durjodhana neklauso mano patarimų. Jo sprendimas bus pripažintas galutiniu.

39. Šri Krišna – taikdarys

Durjodhana visiems girdint paskelbė savo sprendimą pradėti karą prieš Pandavus.

Kai tik Sandžaja paliko Matsja karalystę, Šri Krišna nusprendė nuvykti į Hastinapūrą ir padaryti paskutinį bandymą sudaryti taiką. Judhištira pasakė jam:

– Aš žinau, kad Durjodhana labai užsispyręs ir niekada nepasiduos. Aš manau, jog jums nereikia keliauti ten ir kelti pavojaus savo gyvybei.

Krišna atsakė Judhištirai:

– Aš žinau apie Durjodhanos ketinimus. Tačiau mums reikia paskutinį kartą pabandyti pasiekti taikos susitarimą. Jeigu mes nepanaudosime visų galimybių išvengti karo, pasaulis niekada neatleis mums. Aš keliauju ten, kaip taikos pasiuntinys. Jeigu jie kvailai elgsis arba pabandys sukelti man žalą, aš galiu susitvarkyti su jais. Prašau, mano drauge, nesijaudink!

Krišna iškeliavo į Hastinapūrą lydimas Satjakos. Visur karalystėje jį sutiko su džiaugsmu ir pagarba. Hastinapūro gyventojai su meile lenkėsi Krišnos didingumui. Dhritaraštros karalius kartu su Durjodhana ir Dušasana iškeliavo sutikti Krišnos prie miesto vartų. Nakčiai Krišna apsistojo Viduros namuose. Ten jis sutiko Kunti, savo tetą ir patikino ją gera Pandavų sveikata. Jis pasakė jai: – Šventasis Durvasa davė tau šventą mantrą. Tu panaudojai ją, kad pakviesti Surją, Saulės Dievą. Jis palaimino tave sūnumi. Dabar atėjo laikas papasakoti Karnai kieno jis sūnus. Tu turi atverti Karnai tiesą apie jo kilmę ir įtikinti jį kovoti Pandavų pusėje!

Kitą rytą Durjodhana ir Šakuni atvyko į Viduros namus, kad lydėtų Krišną į rūmus. Rūmuose Krišna padarė viską, kad Durjodhana sutiktų su kukliais Pandavų reikalavimais. Jis pasakė Durjodhanai:

– Pandavams bus pakankama penkių miestų. Būk protingas, dėl savo ambicijų nepradėk kraują liejančio karo!

Durjodhana įžūliai iš aukšto atsakė Krišnai:

– Penki miestai! Kol aš gyvas, aš neduosiu Pandavams net sprindžio žemės!

Bhišma, Dhritaraštra ir Gandhari pradėjo protinti Durjodhaną, tačiau beviltiškai. Durjodhana atsisakė klausyti jų patarimų. Jis įžeidė Krišną ir išėjo.

Su Karnos, Dušasanos ir Šakuni palaikymu jis sumanė pagauti Krišną. Satjaka įspėjo Krišną apie sąmokslą. Krišna visiems esantiems įgavo savo kosminę formą. Milžiniško ūgio, su valdžios atributais ir akinančiu spindėjimu, jis sukėlė visų baimę. Net aklas Dhritaraštra pamatė kosminę Krišnos formą. Krišna pasakė aklam karaliui:

– O karaliau Dhritaraštra! Durjodhana – silpnaproty kvailys, jei galvoja, kad galima lengvai mane pagauti. Jis nesuvokia to, kad dabar aš lengvai galiu sunaikinti visą Kauravų dinastiją ir paskirti Judhištirą Hastinapūro karaliumi.

Krišnos žodžiai išgaskino Dhritaraštrą. Krišna įgavo įprastą pavidalą ir lydimas Satjakos ir Viduros paliko rūmus ir iškeliavo į Viduros namus. Jis apsakė viską kas įvyko Kunti. Kunti pasakė:

– Perduok mano sūnums, kad jiems atėjo laikas atlikti savo kšatrijų pareigą. Jie nugalės kare! Mano palaiminimai su jais. Gavę jūsų globą kare jie įgavo didelę sėkmę. O Govinda! Apsaugok juos!

40. Kunti susitinka su Karna

Krišna patarė Kunti susitikti su Karna ir papasakoti jam tiesą apie jo kilmę. Todėl anksti ryte Kunti iškeliavo prie Gangos upės kranto, kur tuo metu Karna maldomis šlovino Saulės Dievą Surją.

Tik saulė pradėjo judėti danguje, kai Karna atmerkė akis. Jis buvo nustebęs pamatęs Kunti stovinčią prieš jį. Karna nusilenkė Kunti ir pasakė:

– O karaliene! Karna, Adhiradhos ir Radhos sūnus nusilenkia tau. Sakyk, ko nori iš manęs?

Kunti buvo nustebusi geromis Karnos manieromis. Ji meiliai pasakė:

– Karna! Tu ne Adhiradhos ir Radhos sūnus. Aš žinau tiksliai, tu – mano sūnus! Tu buvai padovanotas man Surjos, Saulės Dievo, kai aš dar buvau nesusituokusi. Tu – vyriausias Pandavų brolis. Aš norėčiau jus matyti kariaujančius kartu, o ne vienas prieš kitą!

Karną apstulbino Kunti žodžiai. Kuriam laikui jis sustingo. Jo siela blaškėsi. Paskui jis nusiramino ir pasakė:

– O motina! Man dabar neįmanoma prisijungti prie brolių. Esu skolingas Durjodhanai. Jis davė man viską, ką turiu. Ir dabar jam reikalinga mano pagalba labiau, nei kažkam kitam. Jeigu aš išduosiu jį kai jam to reikia, tai bus klastinga ir egoistiška iš mano pusės. Tu praradai teisę vadinti mane sūnumi, metusi mane iš karto po gimimo. Tačiau tu neišeisi iš čia tuščiomis rankomis. Aš pažadu tau, kad iš visų tavo sūnų nepaliesiu nei vieno, apart Ardžunos. Ketinu jį užmušti. Taigi net karui pasibaigus pas tave pasiliks penki sūnūs. Tu prarasi tik vieną savo sūnų: arba Karną, arba Ardžuną!

Kunti palaimino Karną ir su sunkia širdimi išėjo.

Karna neprisijungė prie brolių, tačiau jis, bent jau pažadėjo nenužudyti keturių iš penkių Pandavų brolių. Kunti suprato, jog niekas negalės įveikti Ardžunos, kol jo kolesnyčą valdo pats Krišna. Tačiau būdama motina, jai buvo baisu vien nuo minties apie kito savo sūnaus mirtį – Karnos.

Tuo laiku Krišna pasiekė Pandavų stovyklą ir papasakojo jiems apie savo apsilankymą Hastinapūre. Jis patarė Pandavams būti pasiruošusiems mūšiu, kurio metu jiems teks panaudoti keturias diplomatinės priemonės: Sama-Dama-Danda-Bhida, kas reiškia: vesti derybas, panaudoti pinigus kaip įtakos priemonę, nešti per save teisingumą į pasaulį ir panaudoti apgaulės meną.

– Jeigu su apgaulės pagalba galima apsaugoti dharmą, tai netgi apgaulė tampa dharmu! – pridėjo Krišna. – Didingi kariai, stovintys ir saugantys Hastinapūrą, bus nužudyti, tai bus apgaulės rezultatas. Toks sumanymas. Jie labiau nei Durjodhana kalti dėl jo atliktų piktadarysčių, nes turėdami išmintį ir galią jie skelbė, kad laikosi dharmos, o iš tiesų niekaip netrukė nuodėmingųjų poelgiams.

41. Paskutiniai pasiruošimai. Gitos mokymas

Pagal Krišnos patarimus Pandavai pradėjo finalinį pasiruošimą karui. Judhištira, kaip karalius, tapo Vyriausias kariuomenės vadas. Jis paskyrė septynis karvedžius septynioms armijoms. Tai buvo: Drupada, Virata, Dhrištadjumna, Šikhandi, Satjaka, Čekitana ir Bhima. Dhrištadjumna taip pat buvo paskirtas visos Pandavų kariuomenės generolu.

Kauravų kariuomenė buvo sudaryta iš vienuolikos armijų. Didingi kariai Bhišma, Drona, Karna, Kripačarija, Šalja, Ašvatthama, Džajadratha, Kritavirja, Bhurišrava ir Bhačadatta buvo Durjodhanos pusėje. Vyriausias Kauravų kariuomenės vadas buvo Durjodhana. Bhišma tapo generolu. Bhišma pasakė Durjodhanai:

– Aš sunaikinsiu Pandavų armiją. Tačiau aš atsisakau nužudyti pačius Pandavų brolius.

Akimirksniu Karna kreipėsi į Durjodhaną:

– Iki tol, kol Bhišma bus mūšio lauke, aš nepradėsiu kovoti!

Durjodhanai teko priimti Bhišmos ir Karnos sąlygas, nes jam buvo reikalingas jų palaikymas.

Tuo metu į Hastinapūrą atvyko šventasis Vjasa. Jis susitiko su Dhritaraštra. Dhritaraštra nusilenkė šventajam ir ištarė:

– Aš aklas ir negaliu stebėti karo eigos. Tačiau aš noriu gauti detalias naujienas iš mūšio lauko. Ar gali aklo Hastinapūro karaliaus noras būti išpildytas?

– Aš duosiu patikimam ministrui Sandžajai matyti per atstumą. Būdamas čia, Hastinapūre, jis galės stebėti karo eigą ir visose detalėse nupasakos jas tau, – atsakė šventasis Vjasa. Jis padovanojo Sandžajai stebuklingą regėjimą ir paliko rūmus.

Kai visi būtini pasiruošimai buvo atlikti, Kauravų ir Pandavų armijos atvyko į Kurukšetros lauką ir atsistojo vieni prieš kitus.

Krišna pūtė savo kriauklę Pančadžanja. Atsakydamas Kauravų armijos vadai taip pat pūtė savo kriaukles.

Vyriausieji vadai, generolai ir priešingų pusių vadai susitiko ir nustatė karo eigos taisykles.

Mūšis prasideda su saulės pakilimu ir tęsiasi visą dieną. Saulei nusileidus kova pasibaigia.

Draudžiama pulti be įspėjimo, atakuoti sužeistą, neturintį ginklo arba bėgantį iš lauko priešininką.

Kovoti tarp savęs gali tik priešininkai lygūs pagal jėgą ir gebėjimus. Karys kolesnycoje gali kovoti tik su kariu kolesnycoje. Tokiu būdu lankininkui ir pėstininkui leidžiama kovoti tik su lankininku ir pėstininku iš priešininko armijos. Kovoti reikia vienodos rūšies ginklais.

Niekas negali įsimaišyti į asmeninę dviejų karių dvikovą.

Tokios taisyklės buvo nustatytos bendru dviejų pusių sutarimu.

Bhišma pakvietė karius kovoti pagal nustatytas taisykles ir pagal garbės įstatymus. Jo įkvepiančią kalbą kariai palaikė garsiu ragų ir kriauklių skambėjimu.

Jų garsas, kaip griaustinis, pasklido virš lauko prieš būsimą kovą ir pasiekė dangų.

Generolo Bhišmos kolesnyčą papuošė vėliava su kokoso palmės atvaizdu ir penkiomis žvaigždėmis. Ašvatthama nešė liūtą. Ant Dronačarijos vėliavos buvo atvaizduoti lankas ir strėlė, ant Durjodhanos vėliavos – Šešenaga, daugiagalvė gyvatė, Kripačarijos – Nandi, šventas jautis, Džajadrathos – meška. Visas Kurukšetros laukas buvo nupuoštas įvairiaspalvėmis vėliavomis su juose pavaizduotais įvairiais simboliais. Ant vėliavos, įtvirtintos ant Ardžunos kolesnycos, puikavosi Hanumanas, galingas karys, didingas ir atsidavęs Viešpačiui Ramai. Jis taip pat buvo vyriausias Bhimos brolis. Hanumanas davė Bhimai palaiminimą ir pasakė, kad Pandavai nugalės šiame kare. Ant Hanumano galvos buvo šalmas, rankose jis laikė kuoką, savo mylimą ginklą. Jo uodega buvo ilgesnė nei jo asmeninis ūgis. Jis turėjo grėsmingą ir pergalingą išvaizdą!

Išgirdęs Kauravų armijos karinių kriauklių garsą, Bhima pasiruošė kovoti. Jis labiau už kitus Pandavus norėjo pasiekti šimtą Kauravų brolių. Kad įvykdytų savo priesaiką ir nužudytų juos visus vieną po kito. Dušasaną ir Durjodhaną paskutinius, kad jie kentėtų, matydami savo jaunesniųjų brolių mirtį. Bhima buvo nusiteikęs labai žiauriai!

Bhišmos kolesnyca stovėjo centre, Kauravų armijos priekyje. Tokioje pačioje padėtyje, tačiau priešais Pandavų armiją, buvo nuostabi Ardžunos kolesnyca, Nandighoša, padovanota pačio Dievo Agni. Joje buvo paruošti keturi balti žirgai. Krišna buvo Ardžunos važnyčiotojas.

Ardžuna paprašė Krišnos išvesti kolesnyčą į priekį, tarp dviejų grėsmingų armijų. Prieš save jis pamatė Kuru giminės vyresnius, savo pusbrolius, savo mokytojus – visus tuos, kas jam buvo artimi. Jie stovėjo prieš jį ir buvo pasiruošę kovoti su juo. Jis susimąstė: „Kokia nauda iš karalystės, kurią mes įgauname nužudydami savo asmeninius brolius ir giminaičius? Ši kova padarys našlėmis tūkstančius moterų. Dauguma vaikų taps našlaičiais.”

Kenčiantis Ardžuna kreipėsi į Krišną:

– O Kešava! Aš matau priešais save mokytojus, senelius, tėvus, brolius ir kitus giminaičius. Visas mano kūnas dreba. Burna sausa. Oda dega. Aš neturiu jėgų stovėti. Mano protas aptemo. Aš nematau gėrio mūšyje, kur pražus visi mano giminaičiai. Aš nenoriu žudyti jų net dėl karalystės ir turtų. Kaip mes galime būti laimingais, nužudę mūsų artimuosius? Mano rankose nėra jėgų, kad laikyti lanką. Aš negaliu kovoti! Man bus geriau, jeigu Dhritaraštros sūnūs su ginklu rankose nužudys mane kovoje beginklį ir nesipriešinantį, – ištaręs mūšio lauke Ardžuna sėdo į kolesnyčą apimtas sielvarto ir išmetė lanką ir strėles.

Krišna pamatė, kad dėl prisirišimo artimiesiems Ardžuna prarado savitvardą ir tikrąjį šios kovos tikslą.

Krišna kreipėsi į Ardžuną su žodžiais:

– O Ardžuna! Iš kur pas tave tokį ryžtingą momentą atsirado silpnumas, būdingas to nevertiems. Nepasiduok bailumui, tai tau netinka. Tu – karys. Prisimink savo pareigą. Tavo pareiga – kovoti!

Pandu sūnus daugiau negalėjo atskirti to, kas teisinga nuo to, kas klaidinga. Ardžuna pamiršo, kad žmogaus veiksmai nustatyti jo likimo. Sprendimas jau priimtas, žmogui telieka suvokti jį. Rezultate Ardžuna pradėjo galvoti, kad tai jam reikia priimti sprendimą ar žudyti giminaičius. Tai davė galimybę Ardžunai pajauti klaidingą puikybę. Kad išvesti Ardžuną ant esmės ir teisingumo kelio, Krišna davė jam mokymą – Gitos mokymą. Kai kurios pačios svarbiausios eilės iš Gitos pateiktos žemiau.

Krišna pasakė:

- Sakydamas išmintingas kalbas, tu sielvartauji dėl to, dėl ko neverta sielvartauti. Išminčius nesielvartauja nei dėl gyvų, nei dėl mirusių.
- Mirtis kaip tokia, neegzistuoja. Įsikūnijusi į šį kūną siela pereina į kitą kūną.
- Visi kūnai laikini, o įsikūnijusi siela amžina, nesunaikinama ir nekintanti. Ji nemiršta kai kūną nužudo.
- Ginklas nesunaikina jos, ugnis nesudegina, vanduo nesuslapina, vėjas neišdžiovina.
- Atsižvelgiant į savo ypatingą pareigą, tu neturi dvejoti, nėra nieko geresnio kšatrijui, nei teisinga kova.
- Kovok, žiūrėdamas vienodai į laimę ir sielvartą, praradimą ir įgavimą, į pergalę ir pralaimėjimą. Taip tu išvengsi nuodėmės.
- Nuo juslinio suvokimo, o Kunti sūnau, kyla karščio ir šalčio, laimės ir nelaimės pojūčiai. Jie ateina ir išeina nes yra nepastovūs. Iškęsk juos, o Bharatos palikuoni.
- Pas tave yra teisė tik veikti, tačiau ne į veikimo rezultatus. Tegul veiksmų rezultatai nebus tavo veikimo priežastimi, tačiau ir prie neveikimo neprisirišk.
- Žmogus palikęs visus julinčius malonumus ir veikiantis be troškimų, be asmeniškumo pojūčio, be egoizmo, pasiekia ramybę.
- Atlik savo pareigą, nes veikimas yra geriau už neveikimą. Neveikdamas tu net negalėsi palaikyti savo kūno.
- Geriau atlikti savo pareigą netobulai, nei svetimą pareigą tobulai. Geriau numirti atliekant savo pareigą. Svetimas kelias pavojingas.
- O Bharatos sūnau! Dėl teisingųjų išgelbėjimo ir piktadarių sunaikinimo ir dėl teisingumo nustatymo Aš pasirodau iš amžiaus į amžių!
- Viskas kyla iš Brahmos. Visi veiksmai – tai Brahmanas. Brahmanas – paaukojimas. Brahmanas – auka, Brahmanu jis siūlomas Brahmano ugnyje, iš tiesų tas eina pas Brahmaną, kas stebi Brahmano veikimą.
- Tik tas kuris laisvas nuo asmeninio „aš“, tas kuris tvirtas ir pilnas tikėjimo, kieno protas laisvas nuo prisirišimų, tas kuris sutinka vienodai malonumą ir skausmą, tas kuris klauso savo aukščiausiojo „Aš“ – toks teisingas žmogus vertas tapti vienis su savo dieviškąja pradžia.

Krišna paaiškino Ardžunai:

- Tau neteks nužudyti niekieno iš šių žmonių. Jie jau mirę, nes jų likimas paruošė jiems tokią dalią. Tu tik tampi instrumentas kuris atneša jiems mirtį. Kūnas laikinas. Dėl žmogaus mirties nėra ko sielvartauti. Svarbiau išvalyti sielą. Siela – nemirtinga. Šios kovos tikslas – atstatyti teisingumą. Būtina nubausti ir sunaikinti nuodėminguosius, taip išvalius jų sielas. Tau reikia atlikti savo kšatrijaus pareigą, nelaukiant atpildo už jos atlikimą. Žmogus turi laikytis savo pareigos. Tu – karys. Tavo pareiga kovoti!

Pasakęs tai, Krišna parodė savo tikrąją kosminę formą. Ardžuna pamatė, kad visa Kauravų armija įtraukiama ir išnyksta Krišnos burnoje, panašiai taip, kaip jadžnos metu paaukojimus sugeria aukojimo ugnis. Suvokęs, kad jo pareiga kovoti šiame teisingame kare, Ardžuna pagriebė savo lanką Gandivą ir pasiruošė mūšiu.

Tuo metu Judhištira išėjo iš savo kolesnycos ir priartėjo prie Bhišmos, kad gautų jo palaiminimus. Bhišma pasakė:

- Aš laikausi savo priesaikos, todėl kovosiu Kauravų pusėje šiame kare. Tačiau ne to nori mano širdis. Ji jūsų pusėje, sūnūs! Aš žinau, kad Ardžuna daug galingesnis karys, nei aš. Kai ateis laikas, jis būtinai nukaus mane. Ir aš priimsiu mirtį, kaip išsilaisvinimą iš visų mano priesaikų, su dėkingumu.

Po to Judhištira gavo Dronačarijos ir Kripačarijos palaiminimus. Jie palinkėjo jam pergalės. Matydami Judhištiros orumą ir mandagumą, Jujutsa, jauniausias Durjodhanos brolis, pravirko. Jis pribėgo prie Judhištiros ir apkabino ją. Judhištira palaimino Jujutsą, kuris tuomet grįžo ir užėmė savo vietą Kauravų armijos gretose.

42. Karas prasidėjo!

Gavęs Bhišmos, Dronos ir Kripačarijos palaiminimus, Judhištira grįžo į Pandavų pusę ir sėdo į savo kolesnyčą. Bhišmos kolesnyca, vyriausiojo Kuru giminėje ir pačio narsiausio Kauravų armijos vado, stovėjo prieš Dhrištadjumną, jauną ir iniciatyvų Pandavų armijos generolą.

Ardžuna ir Krišna pūtė į savo kriaukles, Devadattą ir Pančadžanju. Kova prasidėjo. Abhimanju kovojo drąsiai, siųsdamas ant priešo strėlių srautus. Ardžuna, Bhima ir Dhrištadjumna sulaikydavo Bhišmos atakas naudojant visas savo jėgas. Visą dieną Kauravai ir Pandavai kovojo su pilnu atsidavimu. Nusileidus saulei kova sustojo. Pirmą dieną Pandavai prarado nesuskaičiuojamai daug kareivių. Kad pakeltų dvasią sielvartaujančiam Judhištirai, Krišna pasakė:

– O Dharmaradža! Neliūdėk. Tiesa būtinai triumfuos. Mūsų laukia laiminga pabaiga!

Pandavai žinojo, jog kol Bhišma gyvas, Kauravų įveikti bus neįmanoma. Karvedžio Bhišmos įgūdžiai davė Kauravų armijai milžinišką privalumą. Didingo kario Bhišmos jėga darė jį mūšio lauko valdovu! Ardžuna mylėjo ir gerbė senelį taip stipriai, kad net nenorėjo klausyti apie tai, kad jam reikia užmušti Bhišmą.

Bhišma gavo iš tėvo palaiminimą pačiam pasirinkti savo mirties laiką. Tai darė jį nenugalimu. Durjodhana žinodamas šią aplinkybę, pilnai rėmėsi seneliu kovoje. Jis planavo įgauti pergalę Bhišmos rankomis.

Bhišma uoliai kovojo, išvarydamas iš savo širdies meilę ir atjautą savo mylimiems anūkams Pandavams. Jis tvirtai laikėsi priesaikos „Būti ištikimam Hastinapūro sostui!“ Bhišma stovėjo armijos priekyje centre ir naikino viską ir visus aplinkui. Tai tęsėsi diena iš dienos. Bhišma nevalgė ir nesiilsėjo. Net naktį jis nepalikdavo mūšio lauko: jis stovėjo atsirėmęs į kardą ir laukė saulės pakilimo ir naujos kovos dienos pradžios. Jis nužudė milžinišką kiekį karių ir ženkliai sumažino Pandavų armijos skaičių. Diena po dienos Ardžuna ketino užmušti Bhišmą, tačiau kiekvieną kartą nepasirūždavo to padaryti. Taip praėjo penkios dienos.

Šeštos dienos mūšio pabaigoje Bhima ir Abhimanju suvienijo pastangas, uoliai atakavo Kauravus. Durjodhana buvo įniršęs dėl to. Durjodhana kreipėsi į Bhišmą:

– Seneli, jūsų milžiniška meilė Pandavams atėmė iš jūsų ryžtingumą. Jūs negebate atlikti savo pareigos prieš mane ir sumušti Pandavų armijos.

Bhišma atsakė:

– Pandavai – Pandu sūnūs ir mano anūkai. Todėl nėra nieko blogo tame, kad aš juos myliu. Tačiau tu, atrodo, pamiršai, kad jie gali kovoti dėka savo sąžiningumo, savo talentų ir atsidavimo dharmais. Aš prisimenu savo pareigą kovoti šiame kare tavo pusėje. Rytoj prieš Pandavus aš panaudosiu Narajana aistrą!

Tuo momentu tik Bhišma buvo įvaldęs žinias apie Narajana aistrą. Tai buvo ypač galingas ginklas. Naudojant Narajana aistrą visi, kas patekdavo į jos veikimo radiusą, mirdavo.

Kitą, septintą mūšio dieną, pas Pandavus pasiliko tik dvi armijos, o pas Kauravus devynios! Bhišma, kaip ir pažadėjo, nukreipė Narajana astra į Pandavų karius. Krišna greitai nurodė kareiviams numesti ginklus ant žemės. Jis žinojo, kad Narajana astra nepalies beginklių. Pagal Krišnos nurodymą, visi be išimties Pandavų armijos kareiviai numetė savo ginklus. Tačiau Bhima buvo tiek įsitraukęs į kovą, kad neišgirdo Krišnos įspėjimo. Jis toliau laikė ginklą rankose. Krišna metėsi pas Bhimą ir uždengė jį savimi. Jis paėmė naikinančią Narajana astros jėgą į savo kūną. Kadangi jis buvo Narajanos įsikūnijimas, Narajana astra nepadarė jam žalos. Taip Krišna išsaugojo Bhimos gyvybę ir išgelbėjo Pandavų armiją nuo pilno sunaikinimo.

43. Bhišma nugalėtas

Žiauri kova tarp Kauravų ir Pandavų tęsėsi. Kiekvieną dieną nusileidus saulei priešininkų armijos rinko sužeistus ir nužudytus kūnus. Mirusius sudegindavo ant laužų pagal vedinę tradiciją. Sužeistus visą naktį gydydavo Nakula ir Sahadeva, gavę iš savo tėvų Ašvinikumarų palaiminimą išgydyti bet kokias žaizdas. Draupadi padedinėjo rūpintis sužeistaisiais. Kiti kariai ilsėjosi ir ruošėsi būsimai kovai.

Pagal palaiminimą, visi kariai, kritę šio mūšio metu šventame Kurukšetros lauke, pakils į rojus pasaulius. Nežiūrint į tai, kieno pusėje jie kovojo teisingųjų ar nuodėmingųjų. Kurukšetros laukas praeityje tapo vieta, kur didingas Parašurama nuplovė žemę nedorų kšatrijų krauju, tuomet praktiškai išnaikino karių kastą Žemėje. Kraujo upės tekėjo po lauką. Jos davė pradžia penkiems ežerams, išsidėsčiusiems aplinkui Kurukšetrą. Ir štai dabar, praėjus daugeliui metų, Kurukšetros žemė vėl apsipyklė krauju!

Prasidėjo devinta mūšio diena. Abi stovyklos prarado daugybę drąsių karių. Tačiau Bhišma buvo kaip niekada tvirtas ir pilnas ryžtingumo. Abiejų armijų kareiviai naudojo beviltiškus bandymus išmušti vienas kitą iš užimamų pozicijų. Jaunas karaliaus Viratos sūnus Uttar šią dieną prarado gyvybę. Tai buvo pirma karališkos dinastijos nario mirtis. Pandavai buvo nusiminę dėl jo mirties. Jų stovykla sielvartavo.

Krišna paklausė Ardžunos:

– Partha! Kodėl tu neužmuši Bhišmos? Kol Bhišma gyvas mūšis niekada nepasibaigs. Pas jus nebus šanso laimėti. Jeigu tu neužmuši jo, aš imu šią atsakomybę ant savęs.

Pasakęs tai, Krišna nusileido nuo kolesnycos ir iškeliavo link Bhišmos kolesnycos. Tačiau Ardžuna sekė paskui jį ir pradėjo prašyti jį sustoti. Jis pasakė:

– Prašau, nesulaužykite savo priesaikos. Jūs juk davėte įžadą neimti ginklo į rankas ir nedalyvauti kovoje. Tai bus negarbinga jūsų vardui! Pažadu, rytoj ryte aš užmušiu Bhišmą!

Prasidėjo dešimta mūšio diena. Tą dieną Ardžunos važnyčiotoju tapo Šikhandi. Iš tiesų Šikhandi buvo karaliaus Drupados Šikhandini dukra. Ji darė sunkias askezes, kad įgautų vyrišką kūną. Savo praėjusiame gyvenime ji buvo princese Amba, Kaši karaliaus dukra. Bhišma pagrobė ją iš svajamvaros, tai sugriovė princesės gyvenimą. Amba prisiekė atkeršyti Bhišmai, kitame gyvenime tapti jo mirties priežastimi. Taip nusprendusi, ji atėmė sau gyvybę.

Kai tik Bhišma pamatė Šikhandi besiantinančią prie jo, jis iš karto sudėjo ginklus.

– Šikhandi gimė kaip moteris. Todėl aš negaliu kovoti su ja – pasakė jis.

Bhišma žinojo, kad jo galas arti. Jis pasiruošė mirčiai.

Ardžuna nusprendė tą dieną užmušti Bhišmą. Jis paleido į Bhišmą daugybę strėlių iš savo lanko Gandivos. Strėlės persmeigė Bhišmos kūną, Bhišma nei nesudrebėjęs priėmė negailestingą Ardžunos strėlių ataką. Jis pasakė sau: „Tai mano anūko Ardžunos strėlės. Tik Ardžuna gali įveikti mane.“

Ardžunos strėlės pradūrė visą Bhišmos kūną nuo kaklo iki pėdų. Galų gale įveiktas Bhišma iškrito iš kolesnycos. Tačiau dėl daugybės strėlių, persmeigusių jo kūną, jis nepalietė žemės, o liko kabėti ore, remdamasis strėlių antgaliais į žemę. Bhima atsidadūrė ant ložės iš strėlių, tik jo galva neturėjo prilaukymo. Jis suriko:

– Kas nors, prašau, palaikykite mano galvą!

Bhišma gulėjo apsipylęs krauju. Jis buvo dar gyvas ir sąmonėje. Abiejų armijų kareiviai sustabdė kovą, kad išreikštų savo pagarbą Bhišmai. Vienas iš jų pasakė:

– Eime, atnešime didingam kariui tinkamą pagalvę!

Kareiviai puolė ieškoti pagalvės. Tačiau tik Ardžuna žinojo, kokia pagalvė reikalinga seneliui. Jis greitai iššovė tris strėles į žemę, kaip tik po Bhišmos galva. Strėlės įsmigo į žemę ir aprūpino palaikymą Bhišmos galvai. Bhišma padėjo galvą ant strėlių ir nepakeliamo skausmo išraiška nuėjo nuo jo veido.

Tą dieną kova pasibaigė anksčiau nei nusileido saulė. Visi susirinko, kad pagerbtų Bhišmą. Kauravai ir Pandavai stovėjo šalia. Durjodhana atbėgo į vietą kur gulėjo Bhišma. Jis galvojo apie tai, kad dabar Kauravai tikrai pralaimės mūšį. Jis vertino senelį tik dėl jo naudingumo dalyvaujant kare. Bhišma kreipėsi į jį:

– Durjodhana! Pas tave yra šansas susitaikyti su Pandavais. Dar ne vėlu. Tu turi gražinti jiems karalystę!

Durjodhana praignoravo didingo žmogaus žodžius. Neįtaręs nei žodžio, jis greitai paliko vietą. Bhišma nusiminęs užmerkė neilgam akis, tuomet paprašė Ardžunos:

– Aš noriu gerti, Ardžuna. Atnešk man šiek tiek vandens.

Ardžuna paleido strėlę į žemę, visiškai šalia nuo tos vietos, kur gulėjo Bhišma. Švaraus vandens fontanas ištryško iš žemių ir pasiekė Bhišmos burną. Visi stovintys arti pradėjo kalbėti: „Tai šventos upės Gangos vandenys. Deivė Ganga pasirodė, kad numalšintų savo sūnaus troškulį!”

Išgėręs vandens Bhišma kreipėsi į Kauravus ir Pandavus:

– Aš guliu čia ir žiūriu į jus visus. Aš pavargau nuo šio karo. Aš čia gulėsiu ir ruošiuos mirčiai. Dabar aš sakau, kad išleisiu savo paskutinį atodūšį tą dieną, kai saulė įeis į Vėžio žvaigždyną!

Tūkstančiai kareivių susirinko aplinkui Bhišmą. Kai kurie stovėjo gilioje tyloje, kiti graudžiai raudėjo. Šikhandi dalyvavo įveikiant Bhišmą, valdė Ardžunos kolesnyčą. Bhišma pažadėjo, kad sudės savo ginklus, kai jo mirties priežastis atsiras prieš jo akis. Taip ir įvyko. Nors ir naudojantis gudrybe iš Pandavų pusės, juk pagal gimimą Šikhandi buvo moterimi. Viešpaties Šivos pranašystė išsipildė. Didingas Bhišma buvo nugalėtas! Ir kaip buvo pažadėta Krišnos, gudrybės pagalba.

Kai visi išsiskirstė, Karna priartėjo prie Bhišmos ir nukrito prie jo pėdų. Jis ištarė:

– Seneli! Mano neapykanta ir pyktis ant jūsų visada vertė mane grubiai ir nederamai su jumis elgtis. Prašau, atleiskite mano durnus poelgius!

Bhišma atsakė:

– Aš visada žinojau, kad tu – Kunti sūnus ir todėl mylėjau tave taip stipriai, kaip ir Pandavus. Tačiau aš pažadėjau sau, kad šios paslapties niekada neatversiu niekam. O Karna! Dabar tu turi pasistengti padėti Kauravams ir Pandavams pasiekti sutarimą. Tu – vyriausias iš Pandavų brolių. Prašau, nekovok labai prieš savo asmeninius brolius!

Karna paprieštaravo:

- Aš dabar negaliu taip pasielgti. Aš pažadėjau tarnauti Durjodhanai ir užmušti Ardžuną.
- Tokiu atveju atlik savo pareigą, – pasakė Bhišma. Jis palaimino Karną.

Durjodhana paprašė Karnos tapti Kauravų armijos generolu. Tačiau Karna paprieštaravo. Jis pareiškė, kad Drona labiau tinka šiam paskyrimui. Tuomet Durjodhana mandagiai pasiūlė Dronačarijai valdyti jų armiją.

Durjodhana pasakė Dronačarijai:

- Aš noriu, kad tu paimtum Judhišthirą į nelaisvę išsaugojant jam gyvybę. Taip mes pabaigsime karą.

Durjodhana pagalvojo: „Jeigu aš pagrobsiu Judhišthirą į nelaisvę ir išsaugosiu jam gyvenimą, tai atneš man pergale ir kare. Tokiu būdu aš vėl nugalėsiu jį, kaip padariau tai žaisdamas kauliukais. Įveikti Pandavus žaidžiant kauliukais buvo lengviau, nei nugalėti kare!“

Dronačarija džiaugėsi sužinojęs, kad Durjodhana nori išsaugoti Judhišthirai gyvenimą. Drona, kaip ir Bhišma, labai stipriai mylėjo Pandavus. Pandavai buvo jo geriausi mokiniai, todėl jis nenorėjo jų mirties.

Vienuoliką karo dieną Karna išėjo į mūšio lauką kovoti. Kauravai, visi šimtas brolių pasiliko be senelio Bhišmos apsaugos ir dabar savo ginklais ir gebėjimais juos gynė Karna ir Dronačarija. Bhima pradėjo atlikinėti savo priesaiką ir žudyti Kauravus. Judhišthira paėmė ant savęs Dronačariją, Ardžuna kovojo su Karna, o Abhimanju atitraukinėjo Durjodhanos dėmesį. Tuo metu Bhima užmušė Vikarną ir kitus Kuru dinastijos brolius. Durjodhana vaitojo iš skausmo matydamas šį kraujo ištroškusį atpildą. Jis negalėjo jiems padėti, nes jį laikė Ardžunos sūnus. Kiti didingi kariai, jo dinastijos saugotojai, taip pat buvo užimti dvikovose. Taip tą dieną Bhima užmušė 20 Durjodhanos brolių.

Kitą, dvyliką dieną Karna pagal Durjodhanos nurodymą iššaukė į dvikovą Abhimanju, tačiau nenužudė jo, nors turėjo galimybę. Jo gyvenimo tikslas buvo kovoti su Ardžuna, o ne jo jaunu sūnumi.

Karalius Drupada kovėsi su Durjodhana, neduodamas jam priartėti prie savo brolių. Tą dieną Bhima užmušė dar 30 Kauravų brolių!

Šias dvi dienas Dronačarija pridėjo visas savo pastangas kad paimtų į nelaisvę Judhišthirą. Tačiau jam nepasisekė, kadangi Judhišthira visada buvo saugomas Ardžunos ir jo lanko Gandivos. Galų gale Dronačarija pasakė Durjodhanai:

- Aš galiu paimti į nelaisvę Judhišthirą tik tuomet jeigu Ardžunos nebus su juo kartu.

44. Abhimanju mirtis

Trylikimą mėšio dieną Trigartos karalius Sušarma iškvietė Ardžuną į dvikovą. Ardžuna paskyrė saugoti Judhištira Dhrištadjumnai, Bhišmai ir Satjakai, o pats pradėjo kovoti su Sušarma. Sušarma nuvedė Ardžuną tolyn nuo mėšio lauko.

Pasinaudojęs susidariusia situacija, Dronačarija sukūrė Čakravjuha labirintą. Tik Ardžuna su visa Pandavų armija žinojo kaip praeiti šio labirinto viduje ir sunaikinti visus dirbtinus karių išsidėstymus. Nesant Ardžunos Dronačarija planavo sunaikinti priešininkus ir priversti Judhištirą pasiduoti į nelaisvę. Kariai buvo priversti kovoti nuo saulės pakilimo iki saulės nusileidimo. Pandavų jėgos buvo priverstos atakuoti Kauravų karių rikiuotes. Neturėdami žinių kaip sunaikinti jas, Pandavai rizikavo kovos metu prarasti visus karius. Tai būtų jų pralaimėjimas, nes generolas ir didingas karys negali kovoti be armijos. Jis neturi netgi teisės iškviešti į dvikovą jam lygaus priešininko.

Sindu karalius Džajadratha paskelbė generolui Dronai:

– Viešpats Šiva apdovanojo mane jėga. Todėl niekas iš Pandavų, apart Ardžunos negali įveikti manęs. Todėl aš atsistosis ant įėjimo prie Čakravjuho ir neduosiu Pandavams įeiti į vidų.

Abhimanju, Ardžunos sūnus, turėjo dalines žinias apie labirinto sudarymą. Judhištira pakvietė jį ir pasakė:

– Kadangi tik tu žinai bent kažką apie Čakravjuhos labirintą, prašau, padėk mums sunaikinti jį!

Abhimanju buvo Varči palikuonis, Vasusomos sūnus. Jis buvo susituokęs su Balaramos Vatsale dukra ir karaliaus Viratos dukra Uttara. Ardžuna jam davė 10 rūšių vedinių žinių ir išmokė naudotis dieviškuoju ginklu. Balarama apstulbintas Abhimanju gebėjimais padovanojo jam savo lanką vardu Rudra.

Abhimanju buvo didingas karys ir teisingas Bharatos sūnus. Jo kolesnyca buvo nuostabi, į ją buvo pakinkyti keletas arklių su pilkomis akimis, mėlynai juodos ir ryškiai geltonos spalvos. Pavadžius laikė Sumitra, gabus važnyčiotojas.

Abhimanju buvo karys, panašus į savo tėvą Ardžuną ir dėdę Krišną. Jis žinojo kaip įeiti į Čakravjuhos labirintą, tačiau nežinojo kaip ištrūkti iš jo. Ir vis tik jis priėmė ant savęs atsakomybę įeiti į vidų ir praveisti už savęs karius. Jis pasakė Bhišmai:

– Čakravjuha labirinte Kauravų armija pastatyta į lotoso formą. Ten yra septynios rikiuotės su septyniomis durimis, kiekviena iš durų saugoma. Daug apsaugos ir ji gerai apginkluota. Aš sulaužysiu visus septynis kontūrus ir praeisiu per juos į labirintą. Tačiau aš nežinau kaip grįžti atgal. Tik jeigu vyresni kariai bus kartu su manimi ir palaikys mane, aš galėsiu sugriauti Čakravjuhą ir saugiai grįžti atgal.

Bhima patikino Abhimanju

– Sūnau, nesijaudink! Mes visi eisime paskui tave. Mes pastoviai būsime kartu. Kai tik tu įeisi į Čakravjuhą, mes užeisime į vidų kartu su tavimi ir paskui padėsime grįžti į išorę.

Abhimanju atsakė Bhimai:

– Dėde! Tuomet aš būtinai pasieksiu sėkmę ir šiandieną sunaikinsiu priešą armiją!

Judhištirai buvo malonu matyti jaunąjį Abhimanju pilną pasitikėjimo ir ryžtingumo. Jis švelniai apkabino jį ir palaimino:

– Sūnau! Linkiu tau pergalės!

Tą dieną Judhištira paskyrė Abhimanju Vyriausiuoju Pandavų armijos vadu. Gavęs Judhištiros ir Bhimos palaiminimą, Abhimanju nurodė Sumitrai nukreipti kolesnyčą prie išėjimo į Čakravjuhos labirintą. Judhištira, Bhima, Nakula, Sahadeva, Dhrištadjumna, Satjaka ir kiti galingi kariai sekė paskui Abhimanju.

Abhimanju važnyčiotojas valdė kolesnyčą taip gabiai, kad Dronačarija, kuris stovėjo prie pirmų vartų, negalėjo sustabdyti jo. Abhimanju, Bhima ir kiti kariai įėjo į labirintą. Milžiniška Kauravų armija užpuolė juos. Prasiđėjo žiauri kova. Galingas Abhimanju užmušė milžinišką kiekį priešininko kareivių. Jis žudė priešininkus tūkstančiais. Atrodė, kad jis tapo pačia mirtimi! Net patys galingiausi kariai buvo išsigandę siaubingos Abhimanju atakos, todėl kovojo, kad išsaugotų savo gyvybę.

Dronačarija stebėjo Abhimanju meistriškumą. Tas patikimai stūmėsi į priekį. Paėmęs su savimi keletą karių, susirūpinęs Dronačarija patraukė jam perkirsti kelią.

Karalius Ašmaka, lydimas Dronačarijos, buvo užmuštas Abhimanju. Karalius Šalja žuvo neatlaikęs Abhimanju puolimo. Karaliaus Šaljos brolis puolė Ardžunos sūnų. Tačiau nepaėjus ir keletai akimirku buvo užmuštas. Net galingas Karna negalėjo atstovėti prieš žiaurią Abhimanju ataką.

Mūšio eigoje Abhimanju atsiskyrė nuo Bhimos ir kitų vyresniųjų, stovėjusių už jo. Giliai įjęs į labirintą, jis toliau naikino Kauravų armiją. Dronačarija labai įvertino Abhimanju gebėjimus. Atėjo Dušasanos eilė užpulti Abhimanju. Tas pasiuntė į Dušasaną daugybę strėlių, kurios pasiekė Kauravą. Palaikęs Dušasaną žuvusiu, jo važnyčiotojas išvežė jį.

Po to, kai Dušasana buvo išvestas iš rikiuotės, Karna ir jo brolis Radheja pradėjo kovą prieš Abhimanju. Tačiau Abhimanju įveikė Karną ir užmušė jo brolių Radheją.

Abhimanju apsisuko ieškodamas Bhimos ir kitų Pandavų armijos kareivių, tačiau arti nieko iš jų jis nepamatė. Čakravjuhos labirinte jis nužudė tūkstančius priešų ir išskaičiavo, kad Bhimai ir jo armijai tai taip pat padės praeiti į vidų.

Abhimanju turėjo būti teisus. Tačiau Džajadratha sustabdė Bhimą ir kitus karius. Viešpats Šiva apdovanojo Džajadrathą palaiminimu, kad niekas iš Pandavų, apart Ardžunos negalės įveikti jo. Naudodamasis tuo, Džajadratha laikė Pandavus kelyje pas Abhimanju. Todėl jis nežiūrė į visas Bhimos, Nakulo, Sahadevo, Dhrištadjumnos, Satjakos ir kitų pastangas, jie negalėjo ateiti Abhimanju į pagalbą.

Kol Abhimanju laukė Bhimos ir kitų karių, Karnos sūnus Vrišasena užpuolė jį. Didingi kariai Satjašrava, Šaljos Rukmarahos sūnus ir jo šimtas brolių, Durjodhanos sūnus Lakšmana ir karalius Kratha palaikė Vrišaseną. Abhimanju užmušė juos visus. Tai buvo jo šlovės diena! Jo galybės pikas ir viso jo gyvenimo sėkmė! Po to Abhimanjų bendrai atakavo: Dronačarija, Karna, Kripačarija, Ašvatthama, Kritvarna ir Brihatbala, o taip pat dar šeši didingi kariai. Tačiau drąsus Abhimanju iškankino ir juos. Jis nužudė dešimt tūkstančių karių, įskaitant karalių Brihadbalą.

Drebėdamas iš baimės Karna kreipėsi į Dronačariją:

– Ačarija! Niekas negalės išgelbėti mus nuo įnirtingos Abhimanju atakos!

Dronačarija paskyrė visiems kariams užduotį, įskaitant Karną. Kad įveikti Abhimanju, reikėjo atlikti tikslius ir koordinuotus veiksmus. Drona sulaužė Abhimanju šarvus ir užmušė jo žirgus. Tuo pat metu Karna sulaužė Abhimanju lanką, o Kritvarna užmušė jo važnyčiotoją.

Paėmęs kardą ir skydą, Abhimanju nušoko nuo nenaudingos kolesnycos. Čia Dronačarija sulaužė jo kardą ir skydą. Abhimanju paėmė ratą nuo savo kolesnycos ir pradėjo sukti jį virš galvos. Dronačarija paleido strėlę ir taip pat sulaužė ratą. Įsiutęs Abhimanju pagriebė kuoką ir užmušė Ašvatthamos važnyčiotoją, jo žirgus ir daugybę karių.

Atrodė, kad Abhimanju – pati mirtis. Niekas negalėjo sustabdyti jo įtūžusios atakos. Visur lauke gulėjo mirusių kūnų krūvos. Staiga Dušasanos sūnus trenkė jam kuoka. Tik jis atsistojo, kai vėl gavo smūgį kuoka, dabar į galvą. Abhimanju nukrito ir jau nebepakilo.

Džajadratha pribėgo prie stipriai sužeisto Abhimanju ir spyrė jam į galvą. Po to Dronačarija, Karna, Dušasana, Durjodhana, Ašvatthama ir kiti priėjo prie Abhimanju, kuris vos kvėpavo. Abhimanju kreipėsi į juos su žodžiais:

– Drašiai kovodamas šiame kare, aš nenumaniau, kad išleisiu savo paskutinį atodūšį tokiose aplinkybėse: gulėdamas mirtinai sužeistas ir apsuptas priešų. Tačiau tai ne taip stipriai liūdina mane. Labiau kankina tai, kad Džajadratha išreiškė man nepagarbą ir spyrė į mane, jau nugalėtą, gulintį ant žemės.

Dronačarija pajautė gėdą ir atgailą. Jam buvo skaudu girdėti Ardžunos sūnaus žodžius. Praėjo šiek tiek laiko ir Abhimanju numirė.

Tą vakarą, kai Ardžuna grįžo į Pandavų stovyklą po kovos su Sušarma ir jo kareiviais, jį sutiko laidotuvių tyla. Ardžuna pajautė, kad įvyko kažkas siaubingo ir nepataisomo. Kai jam pranešė apie Abhimanju mirtį, jis suriko iš skausmo. Krišna pradėjo raminti Judhišthirą ir Ardžuna. Čia įėjo tarnas ir pranešė, kad prieš mirtį Abhimanju pasakė, jog jam baisiausias pažeminimas buvo gautas nuo karaliaus Džajadrathos, kai tas gulinčiam ant žemės be jėgų ir mirstančiam su neapykanta spyrė į galvą.

Ardžunai taip pat papasakojo, kad Džajadratha sulaukė Bhimą ir likusius Pandavų armijos karius prasibrovimo į Čakravajuhos labirintą ir nedavė galimybės padėti Abhimanju. Taip gailėstis, kuri Pandavai išreiškė Džajadrathai prieš daug metų, atnešė Pandavams liūdnas pasekmes. Jų išvaymo metu Džajadratha pagrobė Draupadi. Bausmė už tokį nusikaltimą buvo mirtis. Tačiau Pandavai tada pasigailėjo jo. Dabar jie labai gailėjosi.

Ardžuna prisiekė:

– Aš užmušiu Džajadrathą rytoj iki saulės nusileidimo. Jeigu aš neišpildysiu savo priesaikos, aš atimsiu sau gyvybę įeidamas į laužą!

45. Susitvarkymas su Džajadratha. Dronačarijos mirtis

Kitą dieną anksti ryte Ardžuna įėjo į savo kolesnyčą. Praėjusią naktį jis praleido apverkdamas Abhimanju mirtį. Jeigu praeityje jis nebūtų pasigailėjęs Džajadrathos, jo numylėtas sūnus būtų šiandieną gyvas! Ardžuna prisiekė užmušti Džajadratha iki keturioliktos mūšio dienos saulės nusileidimo.

Iš pradžių Ardžuna sunaikino Čakravjuhos labirintą, tuomet nukreipė savo kolesnyčą į karaliaus Džajadrathos paiešką. Tą dieną Kauravai ir Pandavai kovojo vienas prieš kitą su įsiutusiu įniršiu. Dronačarija kovojo prieš Bhimą, Karna kovojo su Nakula ir Sahadevu. Karna turėjo galimybę užmušti Pandavus, tačiau dėl pažado duoto Kunti, nepadarė to. Bhima toliau žudė Durjodhanos brolius.

Durjodhanos šnipai įspėjo jį apie Ardžunos priesaiką. Kai karaliui Džajadrathai tapo žinoma dėl Ardžunos priesaikos, jis pradėjo drebėti iš baimės. Vien mintis apie kovą su Ardžuna jam kėlė mirtiną siaubą. Durjodhana pažadėjo jam:

– Nebijok, mano drauge. Mes kaip ir anksčiau kartu su tavimi. Mes būsimė visą dieną kartu ir apsaugosime tave nuo Ardžunos pykčio.

Dabar įsitikinęs patikima apsauga, kurią jam aprūpins Durjodhana, Džajadratha pradėjo ruošti kovai. Kai tą dieną kova prasidėjo, Džajadratha buvo saugomas Dronačarijos, Ašvatthamos, Karnos, Durjodhanos ir kitų karių. Ardžuna iš pradžių užpuolė Droną. Tačiau Dronačarija nenusileido.

Saulė leidosi. Ardžuna dar neįvykdė savo priesaikos. Tuomet Krišna kuriam laikui uždengė saulę debesimis. Džajadratha ir Kauravai pagalvojo, kad saulė nusileido ir atėjo laikas pabaigti šiandienos kovą. Jie pagalvojo: „Saulė nusileido ir atitinkamai, Džajadrathai niekas negresia.“ Tai susilpnino jų dėmesingumą.

Ardžuna išlaikė pasiruošimą kovai. Kad prasiveržtų per apsaugą, jis užpuolė Durjodhaną. Dronačarija davė Durjodhanai nesužeidžiamus šarvus. nei viena strėlė negalėjo jų įveikti. Ardžuna paleido be galo daug strėlių į tas Durjodhanos dalis, kurios nebuvo uždengtos šarvais. Durjodhana sužeistas paliko mūšio lauką.

Džajadratha manė, kad dabar nusileidus saulei, jo gyvybė yra saugi. Jis nuėjo pas Ardžuną ir pradėjo juoktis iš jo. Kadangi tas neišpildė savo pažado iki saulės pabaigos, dabar jis priverstas įeiti ant paaukojimų laužo!

Džajadratha jautėsi saugus dar ir todėl, kad jį saugojo tėvo palaiminimas. Jis buvo tame, kad įveikęs Džajadrathą pats sudegs iki pelenų. Džajadratha gyvenime daug kartų naudojosi šiuo palaiminimu. Kariai vengė kovoti su juo, bijodami jo tėvo palaiminimo. Todėl Džajadratha tyčiojosi iš Ardžunos sakydamas, kad jam bet kuriuo atveju teks sudegti ugnyje.

Džajadratha prarado budrumą ir todėl prarado mandagumą priešui. Išgirdęs įžūlias Džajadrathos kalbas Ardžuna pasiuntė daugybę strėlių į jo pusę. Strėlės nunešė Džajadrathos galvą. Strėlės nunešė galvą tolyn ir pasiekė Džajadrathos tėvo kelius. Pamatęs sūnaus galvą, tėvas davęs tokį neapgalvotą palaiminimą, pats pavirto į pelenus. Ardžuna pasiliko sveikas. Taip jis išpildė savo priesaiką.

Krišna išsklaidė debesis, kurie dengė saulę. Kurį laiką saulė akinamai švietė šviesiame danguje. Tačiau greitai ji nusileido už horizonto ir užėjo tamsa. Durjodhana metė Krišnai kaltinimą dėl apgaulės panaudojimo. Krišna atsakė:

– Atėjo laikas, kai jūs ir dėdė Šakuni į apgaulę pradėsite gauti lygiavertį atsaką. Kurukšetros lauke melas pasitarnaus teisybės apsaugai, o kovos vedimo įstatymų sulaužymas pasitarnaus teisingumo atstatymui!

Durjodhana liepė savo armijai tęsti kovoti. Kova tęsėsi visą naktį, kurios metu Bhima užmušė visus Kauravų brolius, išskyrus Durjodhaną ir Dušasaną.

Prasidėjus tamsai kova tęsėsi. Durjodhana liepė kariams pulti. Žuvo Matsji karalius Virata. Matydamas pavojingą situaciją, Krišna patarė Bhimai pakviesti jo sūnų rakšasų karalių Gatotkačą. Rakšasams buvo draudžiama dalyvauti mūšiuose kurie vykdavo tarp žmonių. Tačiau ir kovoti naktį buvo prieš taisykles, nustatytas kovos pradžioje! Dharmos sulaužymas iš Kauravų pusės turėjo būti sutiktas kovos taisyklių sulaužymu iš Pandavų pusės. Tik taip galima buvo kovoti šiame mūšyje! Mūšis, kuris vyko dėl teisingumo atstatymo visoje Bharatoje pašalinant nusikaltėlišką Kauravų valdymą!

Bhima pakvietė savo sūnų. Tas turėjo galią, kurio jėga padidėdavo tamsiu paros laiku. Dėka Gatotkačio, kuris vienas lengvai žudė priešininko armiją, Pandavai pradėjo laiminėti.

Durjodhana liepė Karnai kovoti su Bhišmos sūnumi. Gatotkača prieš Karną panaudojo savo mistines jėgas. Karna sunkiai atlaikė Gatotkačio ataką. Jis laikėsi iš paskutinių jėgų. Kad įveiktų Gatotkačą, Karnai teko panaudoti nenugalimą drotiką kurį jam padovanojo Dievas Indra, Amogha Šakti. Joks kitas dangiškas ginklas neveikė rakšasų karaliaus. Tik po Gatotkačio mirties mintis, kad šį ginklą jis norėjo pritaikyti kovoje su Ardžuna, atėjo į Karnos galvą. Kartą panaudojęs Amogha Šakti prieš Gatotkačį, Karna prarado jį. Jis stovėjo ir bejėgiškai žiūrėjo kaip Amogha Šakti grįžta pas Dievų karalių Indrą. Dabar Karna turėjo kovoti prieš Ardžuną be šio galingo ginklo.

Bhima sužinojo apie sūnaus Gatotkačio mirtį. Sielvartas apėmė galingąjį Bhimą, nors Judhištira ir stengėsi visais įmanomais būdinti jį nuraminti ir suteikti jam viltį.

Prasidėjo penkiolikta kovos diena. Dronačarija drąsiai kovojo. Asmeninėje dvikovoje jis nukovė savo seną draugą karalių Drupadą. Atsakydamas Dhrištadjumna iškvietė Droną, tačiau negalėjo įveikti jo. Pandavai suvokė, kad atėjo laikas pašalinti Dronačariją. Jie pradėjo galvoti planą, kaip jį užmušti. Krišna jiems patarė:

– Tegul žinia apie tai, jog Ašvatthama užmuštas pasklis po mūšio lauką. Kai Dronačarija išgirs tai, jis pagalvos, jog numirė jo sūnus. Tai sulaužys jo valią. Ir jis sudės ginklus. Tuomet jūs lengvai galėsite jį užmušti.

Išreikšdamas savo nepasitenkinimą, Judhištira paprieštaravo:

– Kešava! Jūs prašote mūsų atlikti apgavystę! Ne! Niekada! Aš niekada negalėsiu ištarti melo!

Šiuo atsakingu momentu Bhima užsimojo savo kuoka ir užmušė dramblių vardu Ašvatthama. Tuomet jis kaip galėdamas garsiau sušuko:

– Aš užmušiau Ašvatthamą. Ašvatthama miręs!

Dronačarija sunerimo išgirdęs šiuos žodžius.

– Tai negali būti tiesa, – pagalvojo jis verkdamas. – Tai niekaip negali būti tiesa. Ašvatthamos neįmanoma nužudyti. Ašvatthama negali numirti, nes jam dovanotas nemirtingumas.

Dronačarija paliko mūšį ir iškeliavo pas Judhištira, kad įsitikintų dėl gautos žinios. Dronačarija buvo įsitikinęs, kad Judhištira niekada nepasakys netiesos, nes jis davė įžadą niekada nemeluoti. Jis paklausė jo drebančiu balsu:

– Judhištira! Ar tiesa, kad Ašvatthama užmuštas?

Vargšas Judhištira. Jis stovėjo ir vaitojo iš skausmo. Jo kariai žiūrėjo į jo veidą, stengdamiesi nuskaityti jo išraišką. Jeigu Judhištira pasakys tiesą, jis pralaimės kare. Negalėdamas priimti greito sprendimo, jis užmerkė akis ir susimąstė: „Aš turiu sumeluoti, kad išgelbėčiau savo karių gyvybes. Pas mane nėra pasirinkimo, teks šiandieną atlikti šią nuodėmę!“ Su šia mintimi Judhištira atmerkė akis ir garsiai ištarė:

– Gurudev! Tai tiesa, kad Ašvatthama užmuštas.

– Žmogus ar dramblys, – greitai ištarė jis sutrikęs.

Kaip ir buvo tikėtasi, niekas neišgirdo žodžių, kuriuos sumurmėjo Judhištira. Dronačarija pradėjo garsiai raudoti apverkinėdamas brangaus sūnaus mirtį. Jis išmetė ginklus ir krito ant kelių, prislėgtas liūdesio ir sielvarto. Dronačarija mylėjo Ašvatthamą labiau nei asmeninį gyvenimą.

Ašvatthama buvo nemirtingas. Po tokių drąsių karių mirties šiame mūšyje Dronačarija galvojo, jog Ašvatthama pasiliks vienintelis gyvas. Ir jis būtinai pradės valdyti visą Bharatą. Tačiau dabar Ašvatthamos daugiau nėra ir vardan ko jam kovoti šiame kare?

Judhištira niekada anksčiau nemelavo. Net Dievai gerbė jo atsidavimą tiesai ir teisingumui. Tačiau šiandieną, pirmą kartą gyvenime, Judhištira ištarė melą. Kaip bausmė, jo kolesnyca, pirmiau judanti keturis colius virš žemės, su dusliu garsu nusileido ant žemės. Dabar, kaip įprastų žmonių kolesnyca, ji taip pat judėjo žeme.

Naujiena apie Ašvatthamos mirtį atėmė ir Dronos norą gyventi. Jis sėdo į lotoso pozą, užmerkė akis ir pradėjo melstis. Tuo momentu Dhrištadjumna metėsi jo kryptimi. Kareiviai atsistojo jo kelyje, kad sutrukdytų jam užpulti Dronačariją. Tačiau vienu kardo smūgiu Dhrištadjumna atskyrė Dronačarijos galvą nuo kūno. Visi sustingo vietoje, apstulbę dėl žiauraus Dhrištadjumnos poelgio.

Pagal taisykles, kurios buvo nustatytos prieš mūšio pradžia, buvo draudžiama atimti gyvybę beginkliams. Be to, užmušti žmogų esantį meditacijoje arba maldoje buvo rimta nuodėmė. Tačiau atlikti šį dharmos pažeidimą buvo būtina susidariusiose aplinkybėse. Dhrištadjumnai nuo gimimo buvo lemta užmušti Dronačariją. Taip įvyko lemtis!

46. Bhima užmuša Dušasaną

Prasidėjo šešiolikta kovos diena. Po Dronačarijos mirties Kauravų armijos generolu tapo Karna. Jis įėjo į kolesnyčią ir sutrimitavo kovos pradžią. Tą dieną karalius Šalja, Nakulo ir Sahadevos dėdė iš motinos pusės, tapo jo važnyčiotoju.

Durjodhana buvo giliai prislėgtas Dronos mirtimi. Jo lūkesčiai laimėti kovą mažėjo su kiekviena diena. Prieš tai tiek įsitikinęs sėkme, dabar Durjodhana vis dažniau su nerimu žvalgėsi.

Jo draugas Ašvatthama, Dronačarijos sūnus, kitą dieną po tėvo mirties kovojo drąsiai, norėdamas atkeršyti už Dronos mirtį. Jis leido į Pandavų armiją daugybę strėlių vieną po kitos. Pandavų kareiviai niekur negalėjo išsigelbėti nuo jo strėlių. Ašvatthama užpuolė Bhimą, tačiau Dhrištadjumna pervedė jo dėmesį ant savęs, kad duotų galimybę Bhimai atlikti priesaiką.

Bhima užmušinėjo Kauravus, Dhritaraštros sūnus vieną po kito. Niekas negalėjo atlaikyto jo įtūžusio pykčio! Ardžuna tuo metu užlaikė Durjodhaną, kad tas negalėtų padėti savo broliams. Užmušęs 98 jaunesnius Durjodhanos brolius, jis iškeliavo į paskutinio paiešką, Dušasanos. Bhima atrado Dušasaną ir iškvietė jį į dvikovą. Bhima troško atkeršyti už Draupadi įžeidimą Hastinapūro susirinkimo salėje. Prieš keturioliką metų Bhima prisiekė: „Aš išrausiu rankas, kuriomis Dušasana išdrįso prisiliesti prie Draupadi plaukų. Aš taip pat suplėšysiu jo krūtinę ir išgersiu jo kraują!”

Lyginant su priešininku, Bhima buvo pranašesnis viskame. Kovodamas su Dušasana jis riaumojo kaip žvėris. Iš pradžių jis nutraukė dešinę, o paskui kairę Dušasanos ranką. Ir metė jas aukštai į viršų. Toliau Bhima priminė tekančiam krauju ir vaitojančiam iš skausmo Dušasanai apie blogybes, kurias jis darė su Draupadi. Bausdamas už tai Bhima plikomis rankomis sudraskė Dušasanos krūtinę ir išgėrė jo kraujo. Dušasana mirė kančiose. Bhima siūbuodamas, visas priešo kraujyje ir su aptemusiu žvilgsniu atsistojo ant kojų. Visi išsibėgiojo nuo jo žiaurios išvaizdos.

47. Dviejų didingų lankininkų dvikova

Kitą dieną Karna kovojo prieš Nakulą, Sahadevą ir Judhišthirą. Pas jį buvo daug galimybių užmušti kiekvieną iš jų, tačiau jis prisiminė apie pažadą duotą Kunti. Galų gale situacija susidėjo taip, kad Karna ir Ardžuna susitiko vienas su kitu. Kariai sustabdė kovą, kad pažiūrėtų į dviejų didingų lankininkų veiksmus. Pas juos buvo vienas klausimas: „Kuris gi nugalės?“

Karna prarado nenugalimą ginklą Amogha Šakti, drotiką, dovanotą Dievo Indros. Dabar jam buvo reikalinga kovoti su Ardžuna panaudojant visus savo gebėjimus būti dėmesingu ir atsargiu. Šios kovos jis laukė visą gyvenimą! Kova prasidėjo. Priešai leido vienas į kitą strėlę po strėlės. Du didingi lankininkai rodė savo meistriškumą. Buvo nesuprantama kuris iš jų gabesnis. Karna paleido į Ardžuną strėlę suteptą gyvačių karaliaus Takšakos nuodais. Tas praeityje prisiekė pakenkti Ardžunai ir dabar pasiūlė Kauravams savo pagalbą. Krišna žinojo apie pavojų, gresiantį Ardžunai. Takšakos nuodai buvo mirtini. Net lengvas įbrėžimas galėjo sukelti mirtį. Gydomieji Nakulo ir Sahadevo gebėjimai čia buvo bejėgiai. Kad išgelbėti Ardžuną, Krišna reikiamu momentu kojose smūgiu įspaudė kolesnyčią į žemę. Nuodinga strėlė praėjo aukščiau ir pataikė į Ardžunos šalną. Jis nulekė nuo jo galvos ir persautas nukrito ant žemės. Ardžuna pasiliko gyvas.

Dvikova tęsėsi. Priešininkai leido vienas į kitą sonmus strėlių. Nuo įtampos nutrūkdavo lankų templės, tačiau kariai su milžinišku greičiu įtempdavo naujas. Abu buvo sužeisti ir aptekę krauju. Karnos šarvai sudužo, o Ardžunos šalmas voliojosi ant žemės. Abiejų valios jėga buvo didinga. Jie kovojo. Strėlės žeidė ir badė. Didinga jų daugybė garsiai švilpdamos skrodė orą.

Po kurio laiko kairys Karnos kolesnycos ratas užstrigo žemėje. To priežastis buvo brahmano prakeikimas, kurio teliuką per neatsargumą Karna užmušė prieš daug metų. Tas pasakė: „Tavo kolesnyca mūsų metu įstrigs žemėje!“ Karna padėjo lanką ir nusileido nuo kolesnycos, kad išlaisvintų ratą. Jis paprašė Ardžunos nuleisti savo lanką. Į ką Krišna jam atsakė:
– Tau nereikia sutikti stabdyti kovos, Partha! Karna ne tik palaikė Durjodhana jo nusikaltimuose, o taip pat dalyvavo visose jo piktadarystėse. Argi tu pamiršai, kaip septynios didingų Kauravų armijos suvienijo savo jėgas ir užmušė beginklį Abhimanju? Tuomet Karna net negalvojo apie mūsų vedimo principus ir nesilaikė jų. Taigi pakelk savo lanką, paimk strėlę ir užmušk Karną!

Karna matė, kad Krišna skatina Ardžuną pažeisti garbės kodeksą ir tęsti kovą tuo metu, kai jis, beginklis, nuėjo nuo karinės kolesnycos ant žemės išlaisvinti rato. Karna pagriebė savo lanką. Jis nusprendė panaudoti Brahmastrą, galingą viską naikinantį ginklą. Kad paleisti jį, reikėjo susikoncentruoti ir pakartoti specialią mantrą. Ir čia, pačiu reikalingiausiu momentu, mirties pavojaus momentu, Karna pamiršo kaip naudotis Brahmastra. Vėl ir vėl jis pradėdavo kartoti mantrą, tačiau jos žodžiai išslysdavo iš jo proto. Taip išsipildė Parašuramos prakeikimas. Karnos guru nubaudė jį už apgaule, žinių praradimu apie Brahmastrą pačiu atsakingiausiu jo gyvenimo momentu, kai jis bus labiausiai reikalingas Karnai. Karna pasimetęs stovėjo prie kolesnycos su lanku rankose.

Ardžuna pakėlė savo galingąjį lanką Gandivą ir paleido strėlę į Karną. Šviesos greičiu strėlė pasiekė Karną. Jis nukrito miręs. Šviečiantis rutulys, kaip maža saulė, atsiskyrė nuo Karnos kūno ir pakilo į dangų. Ardžunos širdį suspaudė skausmas matant Karnos mirtį. Jo akys prisipildė ašaromis. Jis sau pasakė: „Šis karas pilnas melo ir žiaurumo. Abi pusės ir Kauravai, ir Pandavai, kovoja šioje kovoje pažeisdami dharmos principus. Dėl šios priežasties tūkstančiai nekaltų drąsių kareivių miršta kiekvieną dieną!“

48. Durjodhanos mirtis

Po Karnos mirties karalius Šalja buvo paskirtas Kauravų armijos generolu. Prasidėjo aštuoniolikta mūšio diena. Ji buvo lemiama. Judhištira ir Šalja pasiruošė asmeninei dvikovai. Tai buvo žiauri kova! Judhištira nukovė Šalją. Nakula ir Sahadeva užmušė Gandharo karalių Šakuni ir jo sūnų.

Durjodhaną apėmė nusivylimas. Jis prarado ne tik visus savo brolius, tačiau ir savo ištikimiausią draugą Karną. Karna visada prieš tai buvo kartu su juo, tarnavo jam savo ginklu ir visose aplinkybėse gynė jį. Giliai nusiminęs Durjodhana iškeliavo prie ežero, esančio netoli nuo Kurukšetros. Jis įėjo į vandenį ir pasislėpė jo gilumoje.

Judhištira pranešė, kad Durjodhana paliko mūšio lauką ir pasislėpė ežere. Kartu su Pandavais jis nuėjo paskui jį ir atsidūręs ant kranto garsiai ištarė:

– O žiaurusis Durjodhana! Išlipk iš vandens. Kodėl tu slepiesi?

Durjodhana atsakė:

– Tu gali pasiimti Hastinapūro karalystę. Aš jos nenoriu dabar. Aš praradau visus savo brolius šiame kare. Todėl aš nenoriu daugiau gyventi!

Įniršęs Judhištira suriko:

– Reiškia dabar tu pasiruošęs gražinti man karalystę! Mes jau laimėjome šį karą ir gražiname sau karalystę. Tavo užsispyrimas kainavo gyvybę tūkstančiams nekaltų žmonių. Todėl aš liepiu tau išeiti iš vandens ir kovoti prieš mus, kaip tikram kšatrijui! Nuo savo mirties tu negalėsi nei pabėgti, nei pasislėpti!

Durjodhana buvo vienas prieš penkis Pandavus. Todėl jis atsisakė kovoti prieš juos.

Judhištira patikino jį:

– Pagal kovos taisykles, tik vienas iš mūsų kovos prieš tave.

Tuomet Durjodhana išėjo iš vandens. Jis nekentė Bhimos taip stipriai, kad iškvietė į kovą būtent jį. Judhištira davė Durjodhanai kuoką ir dvikova prasidėjo. Kova tęsėsi ilgai, nes abu priešininkai buvo lygūs pagal jėgą. Tai buvo jaudinanti kova, kurios metu žiūrovai ne kartą sulaukė kvėpavimą. Kuokos susitrenkdavo ore ir nuo jų lėkdavo žiezirbos. Žemė drebėjo, oras dejavo. Priešininkai vienas kitam smogdavo galingais smūgiais. Abu buvo sužeisti. Abu kovojo drąsiai. Nuožmiai žibėjo jų akys. Šarvų gabalai gulėjo visur. Atrodė, jog Bhimai nepavyks nugalėti. Galų gale, Krišna, kaip užuominą, paplojo sau per šlaunį. Tai nurodė silpną Durjodhanos kūno vietą.

Susirinkimo salėje Hastinapūre Durjodhana liepė Draupadi sėsti ant jo kelio. Prieš tai jis paplojo sau per šlaunį ir patenkintas savimi nusijuokė. Tuomet Bhima davė priesaiką sulaužyti Durjodhanos šlaunį savo kuokos smūgiais. Dabar Bhima prisiminė šią priesaiką. Tačiau smūgiai žemiau juostos buvo prieš kovos taisykles! Bhima buvo sutrikęs. Mąstydamas jis metė savo kuoką į orą.

Tuo pat metu Durjodhana aukštai pašoko. Bhimos kuoka trenkė jam taip stipriai per šlaunį, kad sutraiškė ją. Sunkiai sužeistas Durjodhana nukrito ant žemės. Bhima pradėjo spardyti jį ir mušti kojomis per galvą. Likę Pandavai siaube žiūrėjo į šią sceną. Judhištira piktai sušuko:

– Sustok, Bhima! Prisimink! Tavo veiksmai nederami kšatrijui. Galų gale, Durjodhana mūsų pusbrolis!

Durjodhana pasakė Judhišthirai:

– Leisk jam daryti tai, ką jis nori. Nestabdyk jo. Man dabar jau vis vien. Jūs užmušėte Karną ir Droną, pažeidę kovos taisykles. Jūs nugalėjote kare panaudodami nesąžiningą taktiką. Dabar jūs galite pasiimti sau karalystę, pilną numirėlių. Iki jūsų gyvenimo galo jūs matysite tūkstančių našlių ir našlaičių liūdnuos veidus. Ar galėsite laimingai gyventi tokioje karalystėje?

Judhišthira gėdingai nulenkė galą. Kiti broliai taip pat gėdingai ir liūdnai žiūrėjo į vienas kito veidus. Tačiau Krišna nesutiko su Durjodhanos kaltinimais. Jis pasakė:

– Tikriausiai tu pamiršai, jog visą savo gyvenimą tu darei sunkius nusikaltimus ir nuodėmes? Tu visada elgeisi neetiškai ir amoraliai. Tu ir tavo bendrininkai apgavo Judhišthirą žaisdami kauliukais, padarėte gėdą ir pažeminote Draupadi. Tačiau tu nesustojai. Tu norėjai pakenkti Pandavams, išsiųsdamas juos į išvarymą. Be jokios priežasties tu pradėjai karą prieš Viratą ir atsisakei gražinti Pandavams karalystę. Kodėl tu nepagalvojai apie moralę ir etiką, kai žudei beginklį Abhimanju? Šiandieną tu gauni griežtą atpildą už savo nepasotinamumą, troškimus, pavydą, godumą, visus savo nusikaltimus ir nuodėmes. Tau turėtų būti gėda net galvoti apie etiką ir moralę! Kaip tu drįsti kalbėti apie teisingumą?! Tu pats žinai, kad nei karto gyvenime tu neatlikai nieko gero!

Tuomet kreipiantis į Pandavus, Krišna pasakė:

– Įveikti Durjodhaną šiame kare – reiškia atstatyti teisingumą Bharatoje. Linkėdamas jums sėkmės tame, man teko panaudoti savo galias ir apgaulę, kad padėti jums nugalėti. Jums nereikia jausti kaltės ir gailėtis savęs dėl to. Pažiūrėkite, saulė greitai nusileis, grįžkime į savo stovyklą.

Krišna ir Pandavai išėjo. Prie ežero priėjo Ašvatthama. Durjodhana patyrė siaubingas kančias ir bausmę už nuodėmes ir neteisingumą. Jis buvo arti mirties, tačiau dar kankinosi. Dronos sūnus prisiekė atkeršyti už tokią apgailėtiną būseną, kurioje buvo jo draugas. Durjodhana paskyrė Ašvatthamą Kauravų armijos generolu. Ašvatthama grįžo į stovyklą. Durjodhana nejudantis pasiliko ant ežero kranto.

Naktį Ašvatthamos neėmė miegas. Jis sėdėjo savo šatroje. Staiga Ašvatthama išgirdo pelėdos ūkavimą, kuri tamsoje užmušė kažkokį paukštį. Žiauri ir niekšinga mintis atėjo jam į galvą. Jis prasibrovė į Pandavų stovyklą ir prasiskverbė į šatrą, kur gulėjo Dhrištadjumna. Užpuolė beginklį, Ašvatthama spyriu nuspyrė jį iš lovos ir pastatė koją ant gerklės gulinčiam priešui. Jis trenkė jam daugybę smūgių, o paskui pasmaugė jį. Taip jis atkeršijo už Dronos mirtį. Įniršęs jis susitvarkė su Pandavų palikuonimis, penkiais Draupadi sūnumis. Šią naktį Ašvatthama atliko savo siaubingą kerštą ir nužudė Pandavų ateitį! Atlikęs tai jis grįžo pas Durjodhaną ir papasakojo jam apie tai, kas buvo padaryta. Patenkintas Durjodhana pagyrė Ašvatthamą:

– Tu padarei man didelę paslaugą! Net didingi kariai Bhišma, Dronačarija ir Karna nepadarė dėl manęs to, ką padarei tu. Tu, be abejonės, esi sėkmingiausias iš visų šiame kare. Tu nužudei Pandavų palikuonis. Sūnų mirtis sukels jiems milžinišką skausmą. Viskas dėl ko jie kovojo – tai atstatyti teisingumą būsimų kartų laimei. Visos jų pastangos ir aukos beprasmiškos! Mano kerštas įvykdytas! – pasakęs tai, Durjodhana numirė.

Kai apie klastingą ir žiaurų Ašvatthamos poelgį buvo sužinota, visi buvo siaube nuo to, kas nutiko. Sielvartas apėmė Draupadi. Ji begalo apverkinėjo savo sūnus. Krišnos ir Pandavų veidai aptemo. Sielvartavo visa stovykla. Pyktyje iškankinta Draupadi įspėjo Pandavus:

– Jeigu jūs neužmušite Ašvatthamos nubausdami už atliktą nusikaltimą, aš atimsiu sau gyvybę!

Ašvatthamai buvo dovanotas nemirtingumas. Žinodami tai Krišna ir Pandavai vis dar kovojo prieš jį. Daug karių žuvo siaubingame mūšyje! Ašvatthama kovojo, kaip apsėstas. Jis nusprendė panaudoti Brahmastrą, kad užmušti Abhimanju sūnų, esantį Uttaros iščiose. Abhimanju sūnus buvo vienintelis pasilikęs gyvas Pandu palikuonis. Tačiau Krišna išgelbėjo Uttarą ir jos sūnų atsistojęs prieš Brahmastrą. Brahmos ginklas nepadarė jam jokios žalos.

Ašvatthama pripažino savo pralaimėjimą stovėdamas ant kelių prieš Krišną. Jis ištraukė brangakmenį iš kaktos, jo galybės simbolį, gautą dėl atliktų askezių ir atidavė jį Bhimai. Po to jis paliko Kurukšetrą ir išėjo į mišką. Tūkstančius metų jis klajojo po mišką, prakeiktas ir nerasdamas mirties. Bhima atidavė brangakmenį Draupadi. Vėliau šis akmuo papuošė imperatoriaus Judhišthiros karūną.

49. Pandavai grįžta į Hastinapūrą

Mahabharatos mūšis pasibaigė aštuonioliktą dieną. Po to Krišna ir Pandavai grįžo į Hastinapūrą. Judhištira nukrito prie Dhritaraštros ir Gandhari kojų ir paprašė jų atleidimo. Dhritaraštra apkabino Judhištirą. Jis sunkiai pernešė savo sūnų mirtį, gaudžiai apraudant juos. Po Judhištijos Dhritaraštra pakvietė pas save Bhimą. Tuo momentu Krišna pastatė prieš karalių metalinę žmogiško ūgio statulą. Galvodamas, jog statula tai Bhima, aklas karalius apkabino ją iš visos jėgos. Metalinė statula sudužo į gabalus! Galvodamas, kad jis užmušė Bhimą, Dhritaraštra pradėjo raudoti. Krišna kreipėsi į jį:

– Aš žinojau, kad tai įvyks. Todėl aš pastačiau metalinę statulą vietoj Bhimos.

Dhritaraštra su palengvėjimu sužinojo, kad Bhima gyvas. Verkianti Gandhari pasakė Judhištirai: – Jeigu tu pagailėtum bent vieno iš mūsų šimto sūnų, mes galėtume praleisti mūsų likusias dienas su palaišymu. Taip mes pasilikome vienos ir mums nėra priežasčių gyventi ilgiau – ištarė Gandhari. Tačiau ji suvokė, jog Judhištira ne vienintelis atsakingas už susidariusią situaciją. Durjodhana pirmas pradėjo karą prieš Pandavus. Jis pats pakvietė mirtį ant savo galvos! Gandhari buvo sutrikusi. Ji degė iš pykčio. Prieštaringi jausmai draskė jos širdį!

Dėka sunkios askezės, kurią Gandhari pradėjo daryti ištekėjusi už aklo Dhritaraštros, jos akys, ilgus metus slepiamos po raiščiu, įgavo milžinišką jėgą. Gandhari akys skleidė ugnį! Gandhari nusisuko į šoną, nes žinojo, kad vienintelis žvilgsnis nukreiptas į Judhištirą pavers ją pelenais. Tačiau nežiūrint į atsargumą ir raištį ant akių, vienas spindulys palietė Judhištijos rūbus. Audinys užsidegė ir pajuodavo. Salės dalyviai tai pastebėjo. Priėmimas buvo užbaigtas.

Po keturiolikos metų ilgo išsiskyrimo, Pandavai susitiko su motule Kunti. Jie nusilenkė prieš ją ir gavo jos palaiminimus.

Tuo metu šventasis Vjasa atvyko į Hastinapūrą, kad nuramintų Dhritaraštrą ir Gandhari. Pagal Dhritaraštros prašymą Judhištira atliko laidotuvių ceremoniją visų Kuru dinastijos sielų ramybei, kurios žuvo kare. Kunti paprašė įtraukti Karną į jų sąrašą. Ji papasakojo tiesą apie Karnos kilmę.

Judhištira pasijautė kaltas dėl jo mirties. Taip išeina, jog Karna buvo vyriausias tarp Pandavų brolių. Hastinapūro sostas pagal teisę priklausė jam! Judhištira apėmė slegiančios mintys: „Aš – nuodėmingasis. Aš atlikau milžinišką klaidą: dėl manęs žuvo mano brolis.“ Tačiau to, kas nutiko, nepakeisti. Likimo vingrybės žaidžia su žmonėmis žiauriai. Svarbiausia nepasiduoti liūdesiui, sielvartui, ilgesiui ir širdgėlai. Gyventi ir drąsiai žiūrėti į ateitį su tvirtu tikėjimu – štai vienintelis teisingas pasirinkimas, kurį gali padaryti žmogus!

Dhritaraštra ir Gandhari atleido Pandavams. Pasibaigus gedului Ačarja Dhaumja atliko Judhištijos karūnavimo ceremoniją. Krišna patarė Pandavams paskutinį kartą aplankyti senelį Bhišmą ir gauti palaiminimą iš seniausio Kuru giminaičio. Bhišma davė Judhištirai mokymą dėl karaliaus pareigų. Pabaigoje jis pridėjo:

– Judhištira! Niekada neliūdėk dėl didingo žmogaus mirties. Svarbu ne tai, kaip ilgai jis gyveno, o tai, kaip jis pragyveno savo gyvenimą. Visada atlik savo pareigą ir laikykis dharmos įstatymų.

Švelnūs Bhišmos žodžiai nuramino Judhištirą. Bhišma išleido savo paskutinį atodūšį tą dieną, kai saulė įėjo į Vėžio žvaigždyną.

Judhištira padarė Bhimą įpėdiniu princu, o Ardžuną paskyrė Vyriausiuoju armijos vadu.

Tinkamą dieną Pandavai atliko Ašvamedha jadžną. Šią jadžną gali atlikti tik pilnavertis šalies valdovas, kuriuo tapo Judhištira. Tai yra balto dramblio paaukojimas dievams, kad gauti jų malonę ir aprūpinti karalystę klestėjimu ir gerove.

Judhištira buvo pripažintas pačiu galingiausiu Bharatos karaliumi. Jis prisiekė ginti ne tik savo valstybės interesus, tačiau ir su meile bei rūpesčiu elgtis su visomis arijų žemėmis ir visų karalysčių valdovais.

Karaliaus Viratos dukra, Abhimanju žmona Uttara pagimdė sūnų. Pandavų anūką ir Kuru dinastijos įpėdinį pavadino Parikšitu.

Dhritaraštra, Gandhari ir Kunti laimingai gyveno kartu su Pandavais penkiolika metų. Po to Dhritaraštra ir Gandhari priėmė sprendimą iškelti į mišką, kad gyventi ten atsiskyrimo ir ruošti mirčiai. Kunti prisijungė prie jų. Su sunkia širdimi Judhištira paleido juos.

Trys dinastijos vyresnieji praleido miške tris metus. Jie badavo, darė askezes ir pašventė savo laiką apmąstymams apie Dievą. Kartą jų trobelėje įvyko gaisras. Dhritaraštra, Gandhari ir Kunti prarado savo gyvybes šioje ugnyje.

50. Atsisveikinimas su Krišna

Po mūšio Krišna valdė Dvaraką 32 metus. Dvarakos gyventojai klestėjo. Krišnos šlovė pasklido visur. Tačiau jo giminaičiai Jadavai dėl milžiniško kiekio turtų ir galios tapo palaidūnai. Jie pradėjo atsidavinėti jusliniams malonumams, nustojo laikytis tradicijų ir elgėsi įžūliai.

Kartą į Dvaraką atvyko keletas šventųjų. Daugelis tuo metu kreipdavosi pas šventuosius išminčius patarimo. Jadavai nurodė tarnui vardu Samb persirengti į nėščią moterį ir nueiti pas šventuosius. Patys jie nuėjo kartu su juo. Jadavai norėjo šiek tiek pasilinksinti, todėl paklausė šventųjų:
– Ką pagimdys ši moteris, sūnų ar dukrą?

Šventieji supyko nederamu jaunų Jadavų poelgiu. Vienas iš jų prakeikė Jadavus:
– Ši moteris pagimdys kuoką, kuri visiškai sunaikins Jadavų dinastiją!

Prakeikimas išgąsdino Jadavus. Kitą dieną Samb pagimdė kuoką. Jadavai sudaužė kuoką į dalis ir įmetė į jūrą.

Greitai Jadavai pamiršo apie prakeikimą. Tačiau ant kuokos dalelių, įmestų į jūrą, pradėjo augti keisti badantys augalai. Šių augalų lapai forma priminė kardus.

Kartą Jadavai surengė pikniką ant jūros kranto. Jie skaniai ir sočiai pavalgė ir pradėjo visokeriopai linksintis. Išgėrę šiek tiek vyno, Jadavai, įskaitant Kritvarmą ir Satjaka, prarado atmintį. Jie pradėjo įžeidinėti vienas kitą ir muštis. Kai situacija pablogėjo, Jadavai pradėjo rauti su šaknimis kardo formos augalus, kurie augo ant jūros kranto ir kapoti vienas kitą.

Kritvarma metėsi ant Satjakos. Atsakydamas Satjaka užmušė jį. Krišnos sūnus Pradjumna pradėjo ginti Satjaką, tačiau abu ir Satjaka ir Pradjumna buvo užmušti. Likę Jadavai, buvę Dvarakoje, prisijungė prie kovos kuri vyko ant kranto. Niekas neišgyveno.

Balarama buvo labai nusiminęs, Jadavų dinastijos sunaikinimu. Jis paliko Dvaraką ir iškeliavo į šventą vietą Prabhasatirš, kur paniro į gilią meditaciją ir paliko kūną. Jo dvasia susijungė su Aukščiausiuoju Viešpačiu.

Kai Krišna sužinojo kad Balaramos daugiau nėra, jis suprato, kad atėjo laikas ir jam palikti žemę. Jis iškeliavo į mišką ir prigulė po pipal medžiu. Krišna atliko savo paskirtį šiame gyvenime. Jis palinkėjo atsižadėti pasaulio per meditaciją.

Tuo metu medžiotojas vardu Džara neplanuotai paleido strėlę. Jis galvojo, jog Krišna tai elnias. Strėlė persmeigė Krišnos koją. Dėl šio sužeidimo Krišna paliko žemę. Žinia apie Krišnos mirtį pasiekė jo tėvą Vasudevą. Tas paskui sūnų paliko kūną.

Vėliau jūros vandenys įtraukė Dvaraką. Su Krišnos mirtimi Žemėje prasidėjo Kali juga, tamsiausio neišmanymo epocha.

51. Judhištira keliauja į rojų

Pandavų dienos paniro į tamsą gavus žinias apie Krišnos mirtį. Jie priėmė sprendimą priimti atgailą ir atsisakyti pasaulietiško gyvenimo. Jie sumanė iškelti į Himalajus ir pasiekus kalnų viršūnes palikti ten savo kūnus ir pakilti į rojų. Prieš išėjimą Pandavai karūnavo Parikšitą, Abhimanju sūnų. Jis tapo Hastinapūro karaliumi.

Pandavai kartu su Draupadi iškeliavo į Himalajus. Kažkur kelyje juos pradėjo sekti šuo. Jis visur lydėjo piligrimus. Kai jie pasiekė snieguotas Himalajų viršūnes, Draupadi pirma nukrito ir numirė.

Pandavai buvo sutrikę dėl jos mirties. Įveikę savo sielvartą, jie paliko jos kūną ir toliau tęsė savo kelią. Sekantis numirė Nakula. Po jo Sahadeva. Praėjus kuriam laikui Ardžuna ir Bhima taip pat paliko savo kūnus.

Vienas Judhištira ėjo toliau. Šuo taip pat sekė paskui jį. Po kurio laiko prieš Judhištira atsirado Dievų karalius Indra ant savo kolesnycos. Indra pasiūlė vyriausiam Pandavui sėsti į savo kolesnyčą. Judhištira paėmė ant rankų šunį ir pakilo į kolesnyčą. Dievas Indra pasakė:

- Šis šuo daugiau negali lydėti tavęs. Rojaus planetose nėra vietos šunims.
- Jeigu rojuje nėra vietos šunims, aš taip pat ten nekeliausiu, – atsakė Judhištira. Pasakęs tai, Judhištira išlipo iš kolesnycos ir pridėjo:
- Šis bebalsis gyvūnas buvo mano ištikimas palydovas. Jis palaikė manyje dvasios jėgą. Jis niekada nepaliks manęs ir aš atsakydamas nepaliksiu jo!

Dar prieš pabaigiant Judhištiros kalbą šuo išnyko. Vietoj jo atsirado Dievas Dharmaradža. Dharmaradža įgavo šuns formą, kad patikrintų Judhištirą. Jis buvo patenkintas Pandu sūnaus atsakymu. Judhištira iškeliavo į rojaus planetas kartu su Dharmaradža ir Indra. Jis buvo nustebęs pamatęs rojuje Durjodhaną, sėdintį ant milžiniško sosto. Judhištira paklausė vieno iš dangaus gyventojų:

- Kur mano motina Kunti ir mano broliai, Draupadi ir kiti? Argi jų čia nėra?

Tas pranešė, kad jie pateko į pragarų pasaulius.

- Kad jau taip, aš taip pat pageidauju patekti į pragarą. Aš negaliu būti be jų, – pareiškė Judhištira.

Judhištirai parodė kelią į pragarų pasaulius. Besileisdamas žemyn Judhištira stebėjo daugybę siaubingų scenų. Jis buvo iki kaklo prisisotinęs to, ką pamatė ir sunkiai pernešė nepakeliamą pragarišką karštį. Jis paklausė:

- Ar mums dar ilgai eiti?
- Jeigu tu nenori eiti toliau, grįžkime į rojų, – pasiūlė jam.

Čia jie išgirdo riksmus, pilnus skausmo. Balsai meldė Judhištirą sustoti. Judhištira paklausė jų:

- Kas jūs? Kodėl jūs šaukiate mane?
- Aš – Karna. Aš – Ardžuna. Aš – Bhima... – išgirdo jis atsakymus.

Tuomet Judhištira išgirdo balsą Nakulo, Sahadevos, Draupadi ir jos sūnų, Abhimanju, Kunti ir kitų mirusių artimųjų. Su sunkia širdimi Judhištira pasakė:

- Aš myliu savo motiną ir brolius. Todėl aš nusprendžiau pasilikti čia, su jais.

Išlaikydamas savitvardą, Judhištira patyrė nepakeliamas kančias ir prabuvo pragarų pasaulyuose vieną tryliktąją dalį dienos. Toliau prieš jį atsirado Dievų karalius Indra ir Dharmaradža. Jie pasakė: – Mes tikrinome tave. Mes laimingi, kad tu sėkmingai praėjai išbandymą! Tu, be abejonės, švari ir gerovinė siela. Tu turėjai praleisti tryliktąją dalį dienos pragare už tai, kad vieną kartą gyvenime pamelavai. Dėl tavo melo buvo užmuštas Drona. Dabar tu išsivalei ir gali keliauti į rojus pasaulius. Tavo motina, broliai ir visi artimieji ten jau laukia tavęs!

Taip Judhištira gavo vietą rojus planetose kartu su savo motina Kunti, žmona Draupadi ir broliais. Jie pasiekė amžinybę, o jų vardai tapo nemirtingi.